

II

(Незаконодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2022/2472 НА КОМИСИЯТА

от 14 декември 2022 година

относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 108, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2015/1588 на Съвета от 13 юли 2015 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към определени категории хоризонтална държавна помощ ⁽¹⁾, и по-специално член 1, параграф 1, букви а) и б) от него,

след като публикува проект на настоящия регламент в съответствие с член 6 и член 8, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2015/1588,

след консултации с Консултативния комитет по държавните помощи,

като има предвид, че:

- (1) Финансова подкрепа от държавата, която отговаря на критериите, определени в член 107, параграф 1 от Договора, представлява държавна помощ и се изисква Комисията да бъде уведомена за нея в съответствие с член 108, параграф 3 от него. Независимо от това, съгласно член 109 от Договора Съветът може да определи някои категории помощи, които са освободени от това задължение за уведомяване. В съответствие с член 108, параграф 4 от Договора Комисията може да приема регламенти относно тези категории помощи. Регламент (ЕС) 2015/1588 оправомощава Комисията да обявява в съответствие с член 109 от Договора, че определени категории помощи могат да бъдат освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора. Въз основа на посочения регламент Комисията прие Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията ⁽²⁾ относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз, който се прилага до 31 декември 2022 г.
- (2) В член 42 от Договора се определя, че правилата в областта на конкуренцията се прилагат по отношение на производството и търговията със селскостопански продукти само доколкото това е решено от Европейския парламент и от Съвета. В член 211 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ се предвижда правилата за държавна помощ да се прилагат за помощи за производството и търговията със селскостопански продукти, като има специфични дерогации. Съгласно член 211, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 правилата за държавна помощ не се прилагат по отношение на плащанията, извършени от държавите членки за мерките, предвидени в посочения регламент, които се финансират изцяло или частично от

⁽¹⁾ ОВ L 248, 24.9.2015 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията от 25 юни 2014 г. относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 193, 1.7.2014 г., стр. 1).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671).

Съюза, и за мерките, включени в членове 213—218 от посочения регламент. Освен това съгласно член 145 от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾ правилата за държавна помощ не се прилагат към направените от държавите членки плащания в съответствие с посочения регламент, нито към допълнителното национално финансиране, попадащо в приложното поле на член 42 от Договора. Такива плащания, предназначени да предоставят допълнително национално финансиране в рамките на приложното поле на член 42 от Договора, трябва да съответстват на критериите по Регламент (ЕС) 2021/2115, за да бъдат одобрени от Комисията като част от стратегическия план по ОСП на дадена държава членка. Правилата за държавна помощ се прилагат обаче както за частта, съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони („ЕЗФРСР“), така и за допълнителното национално финансиране на мерките, попадащи извън приложното поле на член 42 от Договора.

- (3) Тъй като икономическият ефект от помощта не се променя в зависимост от това дали същата е частично финансирана от Съюза, или се финансира напълно от държава членка, следва да съществуват последователност и съгласуваност между политиката на Комисията по отношение на контрола на държавните помощи и подпомагането, предоставяно в рамките на общата политика на Съюза в областта на селското стопанство и развитието на селските райони.
- (4) Поради това приложното поле на настоящия регламент следва да се приведе в съответствие с посочения Регламент (ЕС) 2021/2115 по отношение на мерките, съфинансирани от ЕЗФРСР.
- (5) С настоящия регламент следва да се постигне по-голямо опростяване, да се поощрят прозрачността, ефективното оценяване и контролът на спазването на правилата за държавна помощ на национално равнище и на равнището на Съюза, като в същото време се съхранят институционалните области на компетентност на Комисията и държавите членки.
- (6) Комисията многократно е прилагала членове 107 и 108 от Договора към секторите за селското и горското стопанство в съответствие с условията, определени в Насоките от 2014 г. ⁽⁵⁾. По този начин тя натрупа значителен опит в тези области относно мерките за помощ, които все още са предмет на задължението на държавите членки да уведомяват Комисията за помощта. Опитът на Комисията ѝ даде възможност да определи по-добре условията, при които някои категории помощи могат да бъдат считани за съвместими с вътрешния пазар, и да разшири приложното поле на груповото освобождаване, като същевременно гарантира прозрачността и пропорционалността на помощта.
- (7) Общите условия за прилагането на настоящия регламент следва да се основават на набор от общи принципи, гарантиращи, че помощта има ясен стимулиращ ефект, че е уместна и пропорционална, че се предоставя при пълна прозрачност, че подлежи на контролен механизъм и редовна оценка и не засяга по неблагоприятен начин условията на конкуренция и търговия.
- (8) Помощта, която отговаря на всички условия, определени в настоящия регламент, а именно на общите условия и на специалните условия за отделните категории помощи, следва да бъде освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора. За да се гарантират ефикасен надзор и опростено управление, но без да се допуска отслабване на наблюдението от страна на Комисията, освободените помощи (схеми за помощ и индивидуални помощи) следва да съдържат специално позоваване на настоящия регламент.
- (9) За държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от Договора, която не попада в обхвата на настоящия регламент, продължава да се прилага задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора. Настоящият регламент не засяга възможността държавите членки да уведомяват за помощи, чиито цели съответстват на целите, обхванати от настоящия регламент.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 (ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 1).

⁽⁵⁾ Насоки на Европейския съюз за държавната помощ в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони от 2014 г. (ОВ С 204, 1.7.2014 г., стр. 1). Изменени с известията, публикувани в ОВ С 390, 24.11.2015 г., стр. 4; ОВ С 139, 20.4.2018 г., стр. 3 и ОВ С 403, 9.11.2018 г., стр. 10 и с поправката, публикувана в ОВ С 265, 21.7.2016 г., стр. 5.

- (10) С оглед на по-голямото потенциално въздействие на мащабните схеми върху търговията и конкуренцията схемите за помощ, чийто бюджет надхвърля определен праг през дадена година или общо, въз основа на абсолютна стойност, по принцип следва да подлежат на оценка на държавната помощ. С оценката следва да се провери дали са се осъществили хипотезите и условията, върху които се основава съвместимостта на схемата, и каква е ефективността на мярката за помощ с оглед на нейните общи и конкретни цели; необходимо е също така оценката да предоставя ориентиrowъчна информация по отношение на въздействието на схемата върху конкуренцията и търговията. За да се гарантира равно третиране, оценката на държавната помощ следва да се извърши въз основа на план за оценка, одобрен от Комисията. Въпреки че обикновено тези планове следва да бъдат съставени към момента на изготвянето на схемата и да бъдат одобрени своевременно, за да се позволи привеждането на схемата в действие, това не винаги е възможно.
- (11) Поради това, за да не се забави влизането в сила на тези схеми, настоящият регламент следва да се прилага за тях за първоначален максимален период от шест месеца. След одобрението на плана за оценка Комисията може да реши да удължи този период.
- (12) За тази цел Комисията следва да бъде уведомена за плана за оценка в срок до 20 работни дни след влизане в сила на схемата. В изключителни случаи Комисията може също така да реши, че в конкретната ситуация оценка не е необходима. Комисията следва да получи от държавата членка необходимата информация, за да може да разгледа плана за оценка и да поиска своевременно допълнителна информация, за да даде възможност на държавата членка да попълни липсващите елементи, което ще позволи на Комисията да вземе решение.
- (13) С изключение на измененията, които не влияят на съвместимостта на схемите за помощ по смисъла на настоящия регламент или не влияят съществено на съдържанието на одобрения план за оценка, измененията на подлежащите на оценка схеми следва да се оценяват предвид резултата от посочената оценка и да бъдат изключени от приложното поле на настоящия регламент. Следва да се счита, че по принцип измененията с чисто формален или административен характер и измененията, извършени в рамките на мерки, които са съфинансирани от Съюза, не влияят съществено на съдържанието на одобрения план за оценка.
- (14) Настоящият регламент следва да не се прилага за помощи, обвързани с условието за използване на местни продукти за сметка на вносни такива, както и за помощи за дейности, свързани с износ. В частност той не следва да се прилага към помощите за финансиране на създаването и функционирането на дистрибуторска мрежа в друга държава членка или в трета държава. Помощите за покриване на разходи по участие в търговски панаири или за проучвания или консултантски услуги, необходими за пускането на нов или на вече съществуващ продукт на нов пазар в друга държава членка или трета държава, не следва да представляват помощи за дейности, свързани с износ.
- (15) Комисията следва да гарантира, че разрешените помощи не засягат по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес. Следователно помощта в полза на бенефициер — обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което помощта се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар, следва да бъде изключена от приложното поле на настоящия регламент. Въпреки това е важно да се предприемат експедитивни действия в контекста на помощ за компенсирани в рискови и кризисни ситуации, като например помощ за отстраняване и компенсирани на щетите, причинени от природни бедствия или нашествия на вредители по растенията, и помощ за разходите по предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните. Следователно в такива ситуации не трябва да се прилага изключване от помощ. Освен това, като се вземе предвид естеството на такива схеми, при които отделните бенефициери не могат да бъдат установени, изключване не трябва да се прилага и по отношение на помощ с ограничен размер за малки и средни предприятия („МСП“), участващи в проекти за водено от общностите местно развитие („ВОМР“) или в проекти на оперативните групи в рамките на Европейското партньорство за иновации („ЕПИ“) за селскостопанска производителност и устойчивост.
- (16) Помощите, предоставени на предприятия в затруднено положение, следва по правило да бъдат изключени от приложното поле на настоящия регламент, тъй като те следва да бъдат оценявани съгласно Насоките за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на предприятия в затруднено положение ⁽⁶⁾. Необходимо е обаче да се установят определени изключения от това правило. На първо място, настоящият регламент следва да се прилага по отношение на предприятия в затруднено положение в случаите на помощ за МСП, участващи или ползващи се от проекти за ВОМР или проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ, когато отделните бенефициери по такива схеми трудно могат да бъдат установени. На второ място, той следва да се прилага за такива предприятия в случаите, когато става въпрос за опазване на общественото здраве, т.е. в случаи на помощ за разходи за ликвидиране на болести по животните и на помощ за унищожаването и отстраняването на мъртви животни. На трето място, с оглед на член 107, параграф 2, буква б) от Договора настоящият регламент следва да се прилага също по отношение на предприятия в затруднено положение в случаите, когато помощта се

⁽⁶⁾ ОВ С 249, 31.7.2014 г., стр. 1.

изплаща за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия. Същият следва да се прилага в случаи, когато причината за изпадане на предприятието в затруднено положение произтича от щети, причинени от събития извън контрола на съответното предприятие, а именно неблагоприятни климатични събития, които може да бъдат приравнени на природно бедствие, от болести по животните или нашествия на вредители по растенията, от защитени животни, от горски пожари и засягащи горите катастрофични събития и събития, свързани с изменението на климата.

- (17) Ако дадена държавна помощ или свързаните с нея условия, включително методът за финансирането ѝ, когато той представлява неразделна част от мярката, води до неотделимо нарушение на законодателството на ЕС, помощта не може да бъде обявена за съвместима с вътрешния пазар. Поради това настоящият регламент следва да не се прилага за помощи, които водят до неотделимо нарушение на законодателството на Съюза.
- (18) Прилагането на разпоредбите за държавните помощи зависи до голяма степен от сътрудничеството между държавите членки. Затова държавите членки следва да предприемат всички необходими мерки, за да гарантират спазването на настоящия регламент, включително съответствието на индивидуалните помощи, опуснати по схеми за групово освобождаване.
- (19) Поради големия риск от неблагоприятно отражение върху условията за търговия помощите с голям размер, предоставени поотделно или кумулативно, подлежат на задължение за уведомяване и на оценка от страна на Комисията. Във връзка с това за определени категории инвестиционни помощи, които попадат в приложното поле на настоящия регламент, праговете за максимален размер на помощта следва да бъдат определени на равнища, при които се взема предвид категорията на съответната помощ и вероятното ѝ отражение върху условията за търговия. За всяка помощ, предоставена над посочените прагове, следва да продължава да се прилага задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора. Определените в настоящия регламент прагове не трябва да се заобикалят чрез изкуствено разделяне на схеми или проекти за помощ — например в няколко схеми или проекти за помощ със сходни характеристики, цели или бенефициери. За други категории помощи — доколкото се спазват определените в настоящия регламент условия за съвместимост, максимален интензитет на помощта или максимален размер на помощта — следва да се счита, че не крият голям риск от неблагоприятно отражение върху условията за търговия.
- (20) С цел осигуряване на прозрачност, равно третиране и ефективен мониторинг настоящият регламент следва да се прилага само за помощи, за които е възможно предварително да се изчисли с точност брутният еквивалент на безвъзмездна помощ, без да се налага извършването на оценка на риска („прозрачни помощи“).
- (21) По отношение на някои специфични инструменти за помощ като заеми, гаранции, данъчни мерки и по-специално, възстановяеми аванси, в настоящия регламент следва да се определят условията, при които те могат да се считат за прозрачни. Помощите под формата на гаранции следва да се считат за прозрачни, ако брутният еквивалент на безвъзмездна помощ е изчислен въз основа на годишните минимални премии, посочени за съответния вид предприятие. Помощите следва също така да се считат за прозрачни, ако, преди прилагането на мярката, Комисията е била уведомена за методиката, използвана за изчисляване на интензитета на помощта на държавната гаранция, и я е одобрила в съответствие с Известието относно гаранциите⁽⁷⁾. За целите на настоящия регламент помощите, включени в мерки за рисково финансиране и вливане на капитал, следва да не се считат за прозрачна помощ.
- (22) За помощите, които в други случаи биха попаднали в приложното поле на настоящия регламент, но не са прозрачни, във всички случаи следва да се изпращат уведомления до Комисията. Уведомленията за непрозрачни помощи следва да се оценяват от Комисията по-специално в светлината на критериите, установени в Насоките до 2023 г.⁽⁸⁾ или в другите съответни рамки, насоки, съобщения и известия.
- (23) За да се гарантира, че помощта е необходима и представлява стимул за по-нататъшното развитие на дейности и проекти, в обхвата на настоящия регламент не следва да бъдат включени помощите за дейности или проекти, които бенефициерът би предприел при всички случаи дори и без помощта. Следва да не се предоставя помощ с обратно действие за дейности или проекти, които вече са предприети от бенефициера. В съответствие с настоящия регламент помощта следва да се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора само в случаите, когато дейността или работата по подпомаганя проект е започнала, след като бенефициерът е подал писмено заявление за помощта.

⁽⁷⁾ Известие на Комисията относно прилагането на членове 87 и 88 от Договора за ЕО по отношение на държавните помощи под формата на гаранции (ОВ С 155, 20.6.2008 г., стр. 10).

⁽⁸⁾ Насоки на Европейския съюз за държавната помощ в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони от 2023 г. Съобщение на Комисията — Насоки за държавната помощ в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони (ОВ С 485, 21.12.2022 г., стр. 1).

- (24) Що се отнася до обхванатите от настоящия регламент помощи *ad hoc*, предоставяни на бенефициер, представляващ голямо предприятие, държавата членка следва да прилага не само условията за стимулиращ ефект за МСП, но и да гарантира, че бенефициерът в свой вътрешен документ е анализирал жизнеспособността на подпомагания проект или дейност с помощта и без нея. Държавата членка следва да провери дали този вътрешен документ потвърждава наличието на съществено нарастване на обхвата на проекта или дейността, съществено увеличение на общата сума, изразходвана от бенефициера за подпомагания проект или подпомаганата дейност, или съществено ускорение в изпълнението на съответния проект или съответната дейност. Наличието на стимулиращ ефект следва да може да се установи и въз основа на факта, че при липсата на помощ инвестиционният проект или дейността не биха били осъществени в този вид в съответния селски район.
- (25) Автоматичните схеми за помощ под формата на данъчни предимства следва и в бъдеще да подлежат на специфично условие за стимулиращия ефект с оглед на факта, че помощта, произтичаща от тези схеми за помощ, се предоставя автоматично. Това специално условие означава, че посочените схеми за помощ следва да са били приети преди започването на дейността или работата по подпомагания(ата) проект/дейност. Това условие обаче не следва да се прилага в случай на последващи фискални схеми, при условие че дейността вече е била включена в предходните фискални схеми под формата на данъчни предимства. За оценката на стимулиращия ефект на тези последващи схеми за помощ решаващ е моментът, в който данъчната мярка е била посочена за първи път в оригиналната схема.
- (26) По отношение на защитените зони по „Натура 2000“⁽⁹⁾, използвани за селскостопанска дейност, целта е да се гарантират екологичните показатели и ефективността на предприятията, осъществяващи дейност в сектора на селското стопанство. Помощта на хектар следва да бъде в съответствие със законодателството на Съюза и националното законодателство в областта на опазването на околната среда на съответните държавите членки, изпълнението на целите в областта на агроекологията и климата, включително природозащитен статус на видовете и местообитанията, свързан с биологичното разнообразие, както и увеличаване на привлекателността на зоните по „Натура 2000“.
- (27) По отношение на помощта за комасация на земята, помощта за информационни дейности за предоставяне на информация на неопределен брой бенефициери в секторите на селското и горското стопанство, за мерки за настръчаване под формата на публикации, насочени към повишаване на осведомеността на широката общественост относно селскостопанските продукти, помощта за отстраняване на щети, причинени от неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, и други неблагоприятни климатични събития, помощта за компенсиране на разходите по предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните и вредители по растенията и на загубите, причинени от тези болести по животните или вредители по растенията, помощта за покриване на разходите за отстраняване и унищожаване на мъртви животни, помощта за отстраняване и компенсиране на щети, причинени от защитени животни, помощта за неблагоприятни условия във връзка с „Натура 2000“, помощта за научни изследвания, развитие и иновации, помощта за отстраняване и компенсиране на щети, причинени от природно бедствие, и помощта за инвестиции в полза на опазването на културното и природното наследство в земеделското стопанство и в горите, помощта за възстановяване на щети по горите, помощта за участие на земеделски стопани в схеми за качество за памук и хранителни продукти и помощта за предприятия, участващи или ползващи се от проекти за BOMP и проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ, наличието на стимулиращ ефект следва да не се изисква или следва да се счита за съществуващо, ако са изпълнени специфичните условия, предвидени за тези категории помощи в настоящия регламент.
- (28) За да се гарантира, че помощта е пропорционална и ограничена до необходимия размер, при всяка възможност максималните размери на помощта следва да бъдат изразявани като интензитети на помощта по отношение на съвкупност от допустими разходи. В случаите, в които максималният интензитет на помощта не може да се определи, защото не могат да бъдат установени допустимите разходи, или с цел предоставяне на по-опростени инструменти за малки суми, за да се осигури пропорционалността на помощта, следва да се определят номинални максимални размери на помощта. Интензитетът на помощта и максималните размери на помощта следва да бъдат определени на равнища, при които се свежда до минимум нарушаването на конкуренцията в подпомагания сектор, като в същото време по подходящ начин се преследва целта за улесняване на развитието на стопанските дейности на бенефициерите в селскостопанския сектор, в селските райони и в горското стопанство. В интерес на съгласуваността с финансираните от Съюза мерки за намеса за развитие на селските райони следва таваните да бъдат хармонизирани с таваните, определени в Регламент (ЕС) 2021/2115, доколкото това е в съответствие с принципите за държавните помощи, произтичащи от прилагането на член 107, параграф 3, буква в) от Договора.
- (29) При изчисляването на интензитета на помощта се включват само допустимите разходи. По смисъла на регламента от задължението за уведомяване не следва да бъдат освободени помощи, надхвърлящи съответния интензитет на помощта в резултат на включването на недопустими разходи. Определянето на допустимите разходи следва да бъде подкрепено с ясни, конкретни и актуални документни доказателства. Изчислението следва да се основава на сумите преди приспадането на данъци или други такси. Помощта, платима на няколко вноски, следва да се дисконтира до

⁽⁹⁾ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).

нейната стойност към датата на предоставянето на помощта. Допустимите разходи следва също така да бъдат дисконтирани до тяхната стойност към датата на предоставянето на помощта. Лихвеният процент, използван за дисконтиране и за изчисляване на размера на помощта за помощи, които не са под формата на безвъзмездни средства, следва да бъде съответно дисконтовият процент и референтният лихвен процент, приложим към датата на предоставяне на помощта, както е посочено в Съобщението на Комисията относно преразглеждането на метода за определяне на референтните лихвени и дисконтовите проценти⁽¹⁰⁾. Когато помощта се предоставя под форма, различна от безвъзмездни средства, нейният размер следва да бъде изразен като брутен еквивалент на безвъзмездна помощ. Когато помощта се предоставя чрез данъчни предимства, дисконтирането на отделните траншове помощ следва да се извърши въз основа на дисконтовите проценти, приложими към датите, на които данъчните предимства влизат в сила. Следва да бъде насърчавано използването на помощи под формата на възстановяеми аванси, тъй като тези инструменти за споделяне на риска благоприятстват засилването на стимулиращия ефект на помощта. Във връзка с това е уместно да се постанови, че когато помощта се предоставя под формата на възстановяеми аванси, приложимите интензитети на помощта, определени в настоящия регламент, могат да бъдат увеличени.

- (30) В случай на данъчни предимства върху бъдещи данъци приложимият дисконтов процент и точният размер на траншовете от помощта могат да не са предварително известни. В такъв случай държавите членки следва предварително да определят лимит на дисконтираната стойност на помощта в съответствие с приложимия интензитет на помощта. Впоследствие, когато размерът на транша от помощта стане известен на определена дата, дисконтирането може да се извърши въз основа на дисконтовия процент, приложим към тази дата. Дисконтираната стойност на всеки транш от помощта следва да се приспадне от общия размер на лимита („лимитиран размер“).
- (31) За да се установи дали са спазени индивидуалните прагове за уведомяване и максималните интензитети на помощта или максималните размери на помощта, определени в настоящия регламент, следва да се вземе предвид общият размер на държавната помощ за подпомаганата дейност или проект. В настоящия регламент следва също да бъдат посочени обстоятелствата, при които могат да се натрупват различни категории помощи. Помощите, освободени от задължението за уведомяване в съответствие с настоящия регламент, и всички други съвместими помощи, освободени в съответствие с друг регламент или одобрени от Комисията, могат да се натрупват, доколкото тези мерки са свързани с различни установими допустими разходи. Когато различни източници на помощ са свързани със същите напълно или частично съпадащи установими допустими разходи, натрупване следва да бъде разрешено до най-високия интензитет или размер на помощта, приложим за тази помощ съгласно настоящия регламент. Настоящият регламент следва да съдържа също така специални разпоредби за натрупване на помощи със и без установими допустими разходи, както и за натрупване с помощ *de minimis*. Често пъти помощите *de minimis* не се предоставят или не са свързани със специфични установими допустими разходи. В такъв случай следва да се предвиди възможност за свободно натрупване на помощи *de minimis* и държавна помощ, освободена по настоящия регламент. Когато обаче помощ *de minimis* се предоставя за същите установими допустими разходи, както и държавната помощ, освободена по силата на настоящия регламент, натрупването следва да бъде позволено единствено до максималния интензитет на помощта, определен в глава III от настоящия регламент.
- (32) Финансирането от Съюза, което се управлява централно от институции, агенции, съвместни предприятия или други органи на Съюза и което не се намира пряко или непряко под контрола на държавите членки, не представлява държавна помощ. Когато такова финансиране от Съюза е съчетано с държавна помощ, само последната следва да се взема предвид за установяването на това дали са спазени праговете за уведомяване и максималните интензитети на помощ или максималните размери на помощ, при условие че общият размер на публичното финансиране, предоставено във връзка с едни и същи допустими разходи, не превишава най-благоприятния процент на финансиране, установен с приложимите правила на законодателството на Съюза.
- (33) Държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от Договора по принцип е забранена. Въпреки това, съгласно член 107, параграфи 2 и 3 от Договора Комисията разрешава или съответно може да разреши при определени условия на държавите членки да предоставят държавна помощ. Ето защо е важно всички страни да имат възможност да проверят дали дадена помощ е предоставена в съответствие с приложимите правила. От това следва, че прозрачността на държавната помощ е от изключително важно значение за правилното прилагане на разпоредбите на Договора и води до по-добро спазване, по-добра отчетност, партньорски проверки и в крайна сметка — до по-ефективни публични разходи. За да се гарантира прозрачността, от държавите членки следва да се изисква да създадат подробни уебсайтове за държавна помощ на регионално или национално равнище, в които да бъде представена обобщена информация за всяка мярка за помощ, освободена по силата на настоящия регламент. Това задължение следва да бъде условие за съвместимостта на индивидуалната помощ с вътрешния пазар. Съгласно стандартната практика относно публикуването на информация, описана в Директива (ЕС) 2019/1024 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹¹⁾, следва да се използва стандартен формат, който позволява търсенето, изтеглянето и лесното публикуване на информацията в интернет. Връзките към уебсайтовете за държавните помощи

⁽¹⁰⁾ ОВ С 14, 19.1.2008 г., стр. 6.

⁽¹¹⁾ Директива (ЕС) 2019/1024 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно отворените данни и повторното използване на информацията от общественния сектор (ОВ L 172, 26.6.2019 г., стр. 56).

на всички държави членки следва да бъдат публикувани на уебсайта на Комисията. В съответствие с член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2015/1588, обобщената информация за всяка мярка за помощ, освободена от задължението за уведомяване съгласно настоящия регламент, следва да се публикува на уебсайта на Комисията.

- (34) Що се отнася до публикуването на информация за индивидуалните помощи, целесъобразно е да се определят прагове, над които това публикуване може да се счита за пропорционално, като се има предвид значимостта на помощта. Опитът на Комисията показва, че за периода 2014—2019 г. при установен праг за публикуване в размер на 60 000 евро за първично селскостопанско производство приблизително 30 % от отпуснатите помощи са подлежали на публикуване. Поради това, с цел да се повиши ефективността на изискванията за прозрачност и тъй като средният размер на инвестиционните помощи за първично производство, предоставени за периода 2014—2019 г., се оценява на приблизително 17 000 евро, е уместно прагът за публикуване да бъде понижен на 10 000 евро за първично селскостопанско производство.
- (35) За да се осигури ефективното наблюдение е целесъобразно в съответствие с член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2015/1588 да се установи стандартизиран формат, в който държавите членки да предоставят на Комисията обобщена информация във всички случаи, когато в съответствие с настоящия регламент се въвежда дадена схема за помощ или се предоставя индивидуална помощ извън схема за помощ. Освен това е целесъобразно в съответствие с член 5 от Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията⁽¹²⁾ и член 3, параграф 4, от Регламент (ЕС) 2015/1588 да се определят разпоредби относно годишното докладване пред Комисията от страна на държавите членки относно помощта, освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, в съответствие с условията, определени в настоящия регламент, включително специфични изисквания за някои категории помощи.
- (36) С оглед на това, че необходимата технология е широко достъпна, обобщената информация и годишният доклад следва да бъдат в електронен формат и да се предават на Комисията.
- (37) С оглед на давностния срок за възстановяване на помощ, установен с член 17 от Регламент (ЕС) 2015/1589, е целесъобразно, в съответствие с член 3, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2015/1588, да бъдат установени разпоредби във връзка с информацията, която държавите членки следва да съхраняват по отношение на помощите, освободени с настоящия регламент от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора.
- (38) За да се подобри ефективността на условията за съвместимост, определени в настоящия регламент, Комисията следва да има възможност да отменя груповото освобождаване за бъдещите мерки за помощ в случай на неспазване на тези изисквания. Комисията следва да може да ограничи отмяната на груповото освобождаване до определени видове помощ, някои бенефициери или мерки за помощ, приети от някои органи, когато несъответствието с настоящия регламент засяга само ограничена група от мерки или някои органи. Тази целенасочена отмяна следва да предостави съразмерна корективна мярка, пряко свързана с установените с настоящия регламент несъответствия. Когато за дадена помощ не е подадено уведомление и тя не отговаря на всички условия, за да бъде освободена от изискването за уведомяване, тя представлява незаконосъобразна помощ, която ще бъде проверена от Комисията в рамките на съответната процедура, определена в Регламент (ЕС) 2015/1589 за помощ, за която не е подадено уведомление. При неспазване на изискванията на глава II отмяната на груповото освобождаване по отношение на бъдещите мерки за помощ не засяга факта, че предходните мерки, съответстващи на настоящия регламент, са били групово освободени.
- (39) МСП имат важна роля за създаването на работни места и като цяло представляват фактор за социална стабилност и двигател за икономиката. Въпреки това тяхното развитие може да бъде възпрепятствано от пазарна неефективност, което изправя МСП пред типични затруднения. За МСП често е трудно да получат капитал или заеми поради нежеланието на някои финансови пазари да поемат рискове и предполагаемия малък размер на гаранциите, които тези предприятия могат да предложат. Техните ограничени ресурси могат да ограничат също така достъпа им до информация, по-специално що се отнася до нови технологии и потенциални пазари. Следователно, с цел да се улесни развитието на стопанските дейности на МСП, някои категории помощи в полза на МСП следва да бъдат освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора съгласно настоящия регламент.
- (40) С цел премахване на различията, които могат да доведат до нарушаване на конкуренцията, и за улесняване на координацията между различните инициативи на Европейския съюз и национални инициативи, отнасящи се за МСП, както и за постигането на по-голяма административна яснота и правна сигурност, определението за МСП, използвано за целите на настоящия регламент, следва да се основава на определенията от Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията⁽¹³⁾.

⁽¹²⁾ Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията от 21 април 2004 г. за прилагането на Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 140, 30.4.2004 г., стр. 1).

⁽¹³⁾ Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 май 2003 г. относно определенията за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36).

- (41) За да се гарантира съгласуваност с общата селскостопанска политика и да се опростят правилата въз основа на опита на Комисията при прилагането на Насоките от 2014 г., е целесъобразно да бъдат освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора различни категории помощи в полза на предприятия с дейност в секторите на селското и горското стопанство, без да се засяга прилагането на съществуващи материалноправни разпоредби, които са в сила.
- (42) Целесъобразно е също така да се вземе предвид, че секторите на селското и горското стопанство са изложени в особена степен на неблагоприятни климатични събития, болести по животните, нашествия на вредители по растенията и щети, причинени от защитени животни. Опитът показва, че тези сектори са по-уязвими при такива събития и че земеделските и горските стопани понасят значителни щети от тях. Поради това мерките за помощ за отстраняване и компенсиране на такива щети се считат за подходящ инструмент за подпомагане на предприятията да се възстановят от подобни щети и да продължат да работят. По този начин с тях се гарантират развитието на стопанските дейности и изпълнението на екологичните функции на екосистемите в селското и в горското стопанство.
- (43) В селскостопанския сектор освобождаванията следва да се прилагат по отношение на помощи за МСП за инвестиции в производство, преработка и търговия със селскостопански продукти, комасация на земя, преместване на селскостопански сгради, помощи за започване на стопанска дейност, за млади земеделски стопани и за развитието на малки земеделски стопанства, за групи производители, за схеми за качество, за трансфер на знания и информационни дейности, за консултантски услуги, за дейности за информиране и за услуги по заместване в стопанството, както и за управление на риска и управление при кризи, свързани с неблагоприятни климатични събития, болести по животните, вредители по растенията, щети, причинени от защитени животни, помощи за заплащане на застрахователни премии, за финансови вноски във взаимоспомагателни фондове, за съхранение на генетичните ресурси, за ангажменти за хуманно отношение към животните и за сътрудничество. Освобождаванията следва да се прилагат и по отношение на всякакви по размер предприятия за помощ за опазване на околната среда в селското стопанство, помощ за инвестиции в полза на опазването на културното и природното наследство, разположено в земеделски стопанства и в гори, помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия в селскостопанския сектор, както и за помощ за научни изследвания, развитие и иновации в секторите на селското и горското стопанство и помощ в полза на горското стопанство.
- (44) Освобождаванията следва да се прилагат по отношение на помощи за сектора на горското стопанство и за някои неселскостопански дейности в селските райони, които се съфинансират като интервенции за развитие на селските райони по линия на ЕЗФРСР, както и по отношение на помощи за трансфер на знания и информационни дейности, за научни изследвания, развитие и иновации, включително чрез използване на космически данни и услуги на ЕС, и за комасация на земята.
- (45) Поради рисковете от нарушаване на конкуренцията, които произтичат от целевата инвестиционна помощ в сектора на първичното селскостопанско производство, инвестиционната помощ, освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, не следва да е ограничена до определен селскостопански продукт. Това условие не следва да възпрепятства държавата членка да изключва определени селскостопански продукти от приложното поле на конкретна помощ, когато не може да се намери нормална пазарна реализация или когато е налице свръхкапацитет на вътрешния пазар. Освен това помощта за някои видове инвестиции следва да не бъде допустима сама по себе си за освобождаване от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора съгласно настоящия регламент.
- (46) За да се осигури подходящ баланс между свеждането до минимум на нарушаването на конкуренцията и насърчаването на енергийната ефективност и ефикасното използване на ресурсите, в случай на инвестиции в земеделски стопанства, свързани с първичното селскостопанско производство, помощта следва да се предоставя само за инвестиции, свързани с производството на биогорива или енергия от възобновяеми източници на равнище земеделско стопанство, и само когато посоченото производство не надхвърля средногодишното потребление на гориво или енергия на стопанството. В такъв случай помощите за биогорива следва да бъдат обхванати само дотолкова, доколкото те се предоставят за устойчиви биогорива в съответствие с Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁴⁾.
- (47) С цел да се стимулира преминаването към производство на по-усъвършенствани форми на биогоривата, както е предвидено от хоризонталните правила за държавна помощ в областта на околната среда и енергетиката, помощта за биогорива от хранителни култури следва да бъде изключена от настоящия регламент в случай на помощ за инвестиции, свързани с преработката на селскостопански продукти.
- (48) Регламент (ЕС) 2015/1588 позволява на Комисията да обявява посредством регламенти определени категории помощи за съвместими с вътрешния пазар, когато Комисията разполага с достатъчно натрупан опит, за да определи общи критерии за съвместимост. С оглед на натрупания през периода 2014—2021 г. опит при оценката на съвместимостта на множество мерки за държавна помощ в контекста на Насоките от 2014 г., понастоящем Комисията може да използва своите правомощия, за да освободи от задължението за уведомяване

⁽¹⁴⁾ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

държавни помощи за основни услуги и инфраструктура в селските райони, съфинансирана от ЕЗФРСР, за сътрудничество, за предотвратяване и компенсиране на щетите, причинени от защитени животни, за съхранение на генетичните ресурси в селското стопанство, за ангажменти за хуманно отношение към животните, за компенсиране на неблагоприятни условия във връзка със защитените зони по „Натура 2000“, за ангажменти в областта на агроекологията и климата, както и за биологично земеделие.

- (49) Освен това по отношение на сектора на горското стопанство Комисията може въз основа на опита си от прилагането на Насоките от 2014 г. да освободи от задължението за уведомяване мерки, които се финансират изключително с национални средства, без да се засяга прилагането на съществуващи материалноправни разпоредби, които са в сила.
- (50) През периода 2014—2020 г. и по силата на Насоките от 2014 г. Комисията одобри 52 схеми за помощ, отнасящи се до компенсирането на щетите, причинени от защитени животни в селскостопанския сектор. Щетите, причинени от защитени животни, изискват неотложни действия от страна на предоставящите помощта органи за възстановяване на средствата за производство и стопанската дейност възможно най-бързо, така че засегнатите предприятия да могат да продължат да работят и по този начин да се гарантира развитието на стопанските дейности. Опитът на Комисията показва, че този вид помощи обикновено не водят до някакво значимо нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар предвид естеството им на компенсация и поради съществуването на ясни критерии за съвместимост с вътрешния пазар. Следователно е уместно тази помощ да бъде освободена от задължението за уведомяване за държавна помощ.
- (51) Помощта за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от защитени животни, следва да бъде на разположение на МСП, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство. Условието за освобождаване от задължението за уведомяване за помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от защитени животни, трябва да следват вече установената практика при други видове компенсаторна помощ, като например помощи за компенсиране на загубата на унищожени животни или растения въз основа на пазарната стойност, заплащане на разходите за ветеринарни грижи или разходите за труд и компенсиране на имуществени щети върху селскостопанско оборудване, машини, селскостопански сгради и запаси.
- (52) През периода 2014—2020 г. и по силата на Насоките от 2014 г. Комисията одобри четири схеми за помощ за съхранение на генетичните ресурси в селското стопанство. Опитът на Комисията показва, че този вид помощи обикновено не водят до някакво значимо нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар, като същевременно допринасят за постигането на целта на обществената политика за опазване на биологичното разнообразие. Следователно е уместно тази помощ да бъде освободена от задължението за уведомяване за държавна помощ.
- (53) Помощта за конкретни устойчиви земеделски практики, като ангажиментите за хуманно отношение към животните, ангажиментите в областта на агроекологията и климата и на биологичното земеделие, създава само ограничен риск от нарушаване на конкуренцията. За да се отговори по-добре на обществените изисквания за висококачествена храна, произведена по устойчив начин, следва да е възможно Комисията да освободи такива мерки за помощ от задължението за уведомяване за държавна помощ.
- (54) Същевременно е целесъобразно за тези мерки да се определят максимални размери на помощта на единица въз основа на опита, натрупан при прилагането на Насоките от 2014 г. Около 64 % от всички мерки с ангажменти в областта на агроекологията и климата (които представляват най-големия дял от мерките с доброволни ангажменти), за които е подадено уведомление през периода юли 2014 г.—март 2020 г., надхвърлят максималните суми на хектар и поради това са подложени на подробен анализ, за да се определи дали са обосновани. Тази тенденция вероятно ще се запази при сегашната инфлация и повишаването на цените на производствените ресурси. Поради това максималните суми на единица, определени съгласно Насоките от 2014 г., се считат за подходящи прагове за групово освобождаване на мерки, включващи доброволни ангажменти в полза на околната среда, климата или хуманното отношение към животните.
- (55) През периода 2014—2020 г. и по силата на Насоките от 2014 г. Комисията одобри 21 схеми за помощ за ангажменти за хуманно отношение към животните съгласно Насоките от 2014 г. Опитът на Комисията показва, че този вид помощи обикновено не водят до някакво значимо нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар предвид естеството им на компенсация и поради съществуването на ясни критерии за съвместимост с вътрешния пазар. Следователно е уместно тази помощ да бъде освободена от задължението за уведомяване за държавна помощ.
- (56) В рамките на Насоките от 2014 г. Комисията прилага членове 107 и 108 от Договора към помощта за неблагоприятни условия във връзка със защитени зони по „Натура 2000“ в селскостопанския сектор, към помощта за ангажменти в областта на агроекологията и климата и към помощта за биологично земеделие. През периода 2014—2020 г. Комисията одобри 10 схеми за помощ, свързани със защитени зони по „Натура 2000“ в селското стопанство, 65 схеми за помощ за ангажменти в областта на агроекологията и климата и 5 схеми за помощ за биологично земеделие. Опитът на Комисията показва, че тези помощи, по-специално под определени прагове, обикновено не водят до някакво значимо нарушаване на конкуренцията, като същевременно допринасят за постигането на целта на обществената политика за опазване на околната среда. Поради това е целесъобразно по отношение на помощ за неблагоприятни условия във връзка с „Натура 2000“ в селскостопанския сектор, помощ за ангажменти в областта на агроекологията и климата и помощ за биологично земеделие Комисията да използва правомощията, които са ѝ предоставени с Регламент (ЕС) 2015/1588.

- (57) Освобождаването от задължението за уведомяване за помощ за неблагоприятни условия във връзка с „Натура 2000“ в селскостопанския сектор, помощ за ангажменти в областта на агроекологията и климата и помощ за биологично земеделие следва да се прилага само за предприятия, извършващи дейност в сектора на първичното селскостопанско производство.
- (58) Проектите, финансирани по линия на Европейското партньорство за иновации за селскостопанска производителност и устойчивост (ЕПИ), водят до иновация в сектора на селското стопанство и в селските райони. Държавната помощ, предоставена на предприятия, които участват в проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ, попадащи в обхвата на член 127 от Регламент (ЕС) 2021/2115, оказва малко въздействие върху конкуренцията, по-специално с оглед на положителната роля, която помощта играе за споделянето на знания, особено за местните и селскостопанските общности, както и с оглед на колективния характер на помощта и нейния сравнително малък мащаб. Тези проекти са интегрирани. Обикновено те включват много участници и много сектори, което може да доведе до известни затруднения при класифицирането им съгласно правилата за държавните помощи. Предвид местния характер на отделните проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ, подбрани въз основа на многогодишна стратегия за местно развитие, определена и прилагана посредством публично-частно партньорство, както и тяхната ориентация към интересите на общността, социалните, екологичните и климатичните условия, в настоящия регламент следва да се обърне внимание на някои затруднения, с които се сблъскват проектите на оперативните групи в рамките на ЕПИ, за да се улесни привеждането им в съответствие с правилата за държавна помощ.
- (59) Предвид ограничения ефект, който помощите в малък размер, предоставяни на предприятията, възползващи се пряко или непряко от проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ, оказват върху търговията и конкуренцията, следва да бъдат предвидени опростени правила за случаите, в които общият размер на помощта за проект не надхвърля определен таван.
- (60) Комисията е прилагала членове 107 и 108 от Договора по отношение на предприятията, извършващи дейност в сектора на горското стопанство, в много решения, по-специално в контекста на прилагането на Насоките от 2014 г. През периода 2014—2020 г. в съответствие със същите насоки Комисията е одобрила повече от 200 схеми за помощ в полза на сектора на горското стопанство. Според опита на Комисията мерките за помощ в сектора на горското стопанство не са породили никакво значимо нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар поради съществуването на ясни критерии за съвместимост. С оглед на този опит и от съображения за опростяване и процесуална икономия следва съответно да бъде възможно мерките за помощ в полза на сектора на горското стопанство да бъдат освободени от задължението за уведомяване, независимо дали са съфинансирани от ЕЗФРСР. Следователно е целесъобразно Комисията да използва правомощията, които са ѝ предоставени с Регламент (ЕС) 2015/1588, по отношение на помощ за залесяване и създаване на гористи местности; помощ за агро-лесовъдни системи; помощ за предотвратяване и възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия, други неблагоприятни климатични събития, вредители по растенията и катастрофични събития; помощ за инвестиции за подобряване на устойчивостта и екологичната стойност на горските екосистеми; помощ за специфични за района неблагоприятни аспекти, произтичащи от някои задължителни изисквания, определени в член 3 от Директива 92/43/ЕИО на Съвета и член 3 от Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁵⁾; помощ за услуги в областта на горското стопанство, екологията и климата и за опазване на горите; помощ за инвестиции в инфраструктура, свързана с развитието, модернизирването или адаптирането на сектора на горското стопанство; помощ за инвестиции в лесовъдни технологии и в преработката, в мобилизирането и в търговията с горски продукти; помощ за съхранение на генетичните ресурси в горското стопанство, помощ за започване на дейност за групи производители и организации на производители в сектора на горското стопанство, помощ за комасация на горска земя и помощ за сътрудничество в сектора на горското стопанство.
- (61) За да стимулира груповите инициативи в сектора на горското стопанство, Комисията приложи членове 107 и 108 от Договора в полза на помощта за започване на дейност за групи производители и организации на производители в сектора на горското стопанство. През периода 2014—2020 г. Комисията одобри такава помощ в пет случая. В селскостопанския сектор този вид помощ вече е била освободена от задължението за уведомяване по силата на Регламент (ЕС) № 702/2014. Следователно е уместно помощта за започване на дейност за групи производители и организации на производители в сектора на горското стопанство да бъде освободена от задължението за уведомяване за държавна помощ.
- (62) Икономическата диверсификация и създаването на нови стопански дейности, включително дейности в областта на кръговата биоикономика, са от съществено значение за развитието и конкурентоспособността на селските райони и за МСП, които са гръбнакът на икономиката в селските райони на ЕС. Регламент (ЕС) 2021/2115 предвижда мерки за подпомагане на развитието на неселскостопанска дейност в селските райони, насочени към насърчаване на заетостта, разкриването на качествени работни места в селските райони, запазването на вече съществуващите работни места, намаляване на сезонните колебания в заетостта, развитие на неселскостопанските сектори извън селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост, като същевременно се насърчават бизнес интеграцията и местните междутраслови връзки.

⁽¹⁵⁾ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7).

- (63) За да се гарантира съгласуваност с Регламент (ЕС) 2021/2115 и да се постигне опростяване на разпоредбите за получаване на разрешение за държавна помощ за съфинансираната част и допълнителното национално финансиране на стратегическия план по ОСП, задължението за уведомяване следва да не се прилага за различните категории помощи в полза на МСП, извършващи дейност в селските райони, включително помощ за основни услуги и инфраструктура, за започване на стопанска дейност, за сътрудничество, за ново участие на земеделски стопани в схеми за качество на памука и храните и мерки за информирание и насърчаване по отношение на храните, обхванати от схема за качество. Тези мерки за помощ следва да са идентични с основните интервенции за развитие на селските райони и освободената помощ следва да се предоставя само съгласно и в съответствие със стратегическия план по ОСП на съответната държава членка.
- (64) Комисията прилага членове 107 и 108 от Договора към помощи в полза на основни услуги и инфраструктура в селските райони и за сътрудничество в селските райони в множество случаи, по-конкретно в контекста на Насоките от 2014 г. През периода 2014—2020 г. Комисията одобри 27 схеми за помощ, свързани с основни услуги и инфраструктура в селските райони, и 28 схеми за помощ, свързани със сътрудничество в селските райони. Според опита на Комисията мерките за помощ в полза на селските райони не са породили някакво значимо нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар поради наличието на ясни критерии за съвместимост и предвид факта, че помощта е допринесла за икономическата диверсификация и създаването на нови стопански дейности. Следователно е уместно помощта в полза на основни услуги и инфраструктура в селските райони и помощта за сътрудничество в селските райони да бъдат освободени от задължението за уведомяване за държавна помощ.
- (65) Помощта в полза на основни услуги и инфраструктура в селските райони и помощта за сътрудничество в селските райони обаче следва да бъдат освободени от задължението за уведомяване само ако са част от стратегически план по ОСП, одобрен от Комисията в рамките на Регламент (ЕС) 2021/2115.
- (66) Държавната помощ, предоставена на МСП, които участват в проекти за водено от общностите местно развитие (ВОМР), посочено в член 31 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁶⁾, и определено като LEADER съгласно Регламент (ЕС) 2021/2115, оказва малко въздействие върху конкуренцията, по-специално с оглед на положителната роля, която помощта играе за споделянето на знания, особено за местните и селскостопанските общности, както и с оглед на често колективния характер на помощта и нейния сравнително малък мащаб. Тези проекти са интегрирани, включват много участници и много сектори, което може да доведе до известни затруднения при класифицирането им съгласно правото в областта на държавните помощи. Предвид местния характер на отделните проекти за ВОМР, подбрани въз основа на многогодишна стратегия за местно развитие, определена и прилагана посредством публично-частно партньорство, както и тяхната ориентация към интересите на общността, социалните, екологичните и климатичните условия, в настоящия регламент следва да се обърне внимание на някои затруднения, с които се сблъскват проектите за ВОМР, за да се улесни привеждането им в съответствие с правилата за държавна помощ. По своето естество общините попадат извън обхвата на определението за МСП (публична собственост). Въпреки това общините често изпълняват съществено важна роля при организирането и осъществяването на проекти за ВОМР. Когато проект за ВОМР се осъществява в полза на една от целите, посочени в член 1 от Регламент (ЕС) 2015/1588, следва да е възможно групово освобождаване и на помощта за общините в контекста на такъв проект.
- (67) Предвид ограничения ефект, който помощите в малък размер, предоставяни на МСП, възползващи се пряко или непряко от проекти за ВОМР, оказват върху търговията и конкуренцията, следва да бъдат предвидени опростени правила за случаите, в които общият размер на помощта за проект не надхвърля определен таван. Това следва да се отнася и за общините, възползващи се пряко или непряко от проекти за ВОМР, които са насочени към постигане на една от целите, посочени в член 1 от Регламент (ЕС) 2015/1588.
- (68) В случай на няколко категории помощи, например помощ за научноизследователска дейност, за трансфер на знания и информационни дейности, включително посредством космически данни и услуги на ЕС, за консултантски услуги, за услуги по заместване в стопанството, за насърчаване и за предотвратяване и ликвидиране на болести по животните и на вредители по растенията, помощта се предоставя на крайните бенефициери непряко, в натура, под формата на субсидирани услуги. В такива случаи освободената от задължението за уведомяване помощ следва да се изплаща на доставчика на въпросната услуга или дейност.
- (69) В съответствие с член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2015/1588 политиката в областта на държавната помощ трябва периодично да се преразглежда. Ето защо срокът на прилагане на настоящия регламент следва да бъде ограничен. Поради това за освободени схеми за помощ е целесъобразно да се предвидят преходни разпоредби, а именно правила, предвиждащи период за адаптиране при изтичането на срока на действие на настоящия регламент. Тези правила следва да оставят на държавите членки време да се адаптират към евентуалния нов режим,

⁽¹⁶⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

СЪДЪРЖАНИЕ

ГЛАВА I ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ	12
ГЛАВА II ПРОЦЕДУРНИ ИЗИСКВАНИЯ	24
ГЛАВА III КАТЕГОРИИ ПОМОЩИ	25
Раздел 1 Помощ в полза на МСП, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство, преработката на селскостопански продукти и търговията със селскостопански продукти	25
Раздел 2 Помощ за опазване на околната среда в селското стопанство	46
Раздел 3 Помощ за инвестиции в полза на опазването на културното и природното наследство	49
Раздел 4 Помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия в селскостопанския сектор	49
Раздел 5 Помощ за научноизследователска, развойна дейност и иновации	50
Раздел 6 Помощ в полза на горското стопанство	52
Раздел 7 Помощ в полза на МСП в селските райони	64
ГЛАВА IV ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	70

ГЛАВА I

Общи разпоредби

Член 1

Приложно поле

1. Настоящият регламент се прилага за следните категории помощи:

а) помощ в полза на микро-, малки и средни предприятия (МСП):

- i) извършващи дейност в селскостопанския сектор, по-специално първично селскостопанско производство, преработка на селскостопански продукти и търговия със селскостопански продукти, с изключение на членове 14, 15, 16, 18, 23 и 25—31, които се прилагат само за МСП, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство;
- ii) извършващи неселскостопански дейности в селските райони, които попадат извън приложното поле на член 42 от Договора, доколкото такава помощ се предоставя в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/2115 и е съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) или се предоставя като допълнително национално финансиране за такива съфинансирани мерки. Чрез дерогация настоящият регламент се прилага за помощи за общини, възползващи се пряко или непряко от проекти за ВОМР, в съответствие с членове 60 и 61 от настоящия регламент.

б) помощ за опазване на околната среда в селското стопанство, посочена в членове 33, 34 и 35, която се прилага само за предприятия, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство;

в) помощ за инвестиции за опазването на културното и природното наследство, разположено в земеделски стопанства и в гори;

г) помощ в полза на отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия в селскостопанския сектор;

д) помощ за научни изследвания, развитие и иновации в секторите на селското и горското стопанство;

е) помощ в полза на горското стопанство.

2. Когато държавите членки сметнат за подходящо, те могат да решат да предоставят помощ, посочена в параграф 1, букви а), д) и е), в съответствие с Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията ⁽¹⁷⁾.

3. Настоящият регламент не се прилага за:

а) схемите за помощ, предвидени в членове 14, 17, 41—44 и 46, схемите за помощ, предвидени в членове 49 и 50, ако отговарят на условията на член 12, от изтичане на шест месеца след влизането им в сила. Комисията може да реши настоящият регламент да продължи да се прилага за схема за помощ за период, по-дълъг от шест месеца, след като оцени съответния план за оценка, изпратен от държавата членка до Комисията. При представянето на планове за оценка, посочени в предходната алинея, държавите членки представят и цялата информация, необходима на Комисията за извършване на оценка на планове за оценка и за вземане на решение;

б) всички изменения на схемите, посочени в буква а), с изключение на измененията, които не влияят на съвместимостта на схемата за помощ по смисъла на настоящия регламент или които не влияят съществено на съдържанието на одобрения план за оценка;

в) помощта за дейности, свързани с износ за трети държави или държави членки, по-конкретно помощ, която е пряко свързана с изнасяните количества, със създаването и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи по износната дейност;

г) помощта, обвързана с условие за преференциално използване на местни продукти за сметка на вносни такива.

4. Настоящият регламент не се прилага за:

а) схеми за помощ, които не изключват изрично плащането на индивидуална помощ в полза на предприятие, срещу което съществува неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което дадена помощ, предоставена от същата държава членка, се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар, с изключение на:

i) схеми за помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия, в съответствие с член 37;

ii) схеми за помощ за проекти за водено от общностите местно развитие (ВОМР) или в проекти на оперативните групи в рамките на Европейското партньорство за иновации (ЕПИ) за селскостопанска производителност и устойчивост в съответствие с членове 40 и 61;

б) помощ *ad hoc* за предприятие, посочено в буква а).

5. Настоящият регламент не се прилага за помощи за предприятия в затруднено положение, с изключение на помощ, предоставена:

а) за информационни дейности в секторите на селското и горското стопанство в съответствие с членове 21 и 47;

б) за мерки за насърчаване под формата на публикации, насочени към повишаване на осведомеността на широката общественост, в съответствие с член 24, параграф 2, буква б);

в) за компенсиране на разходите по предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните и вредители по растенията в съответствие с член 26, параграфи 8 и 9;

г) за покриване на разходите по отстраняване и унищожаване на мъртви животни в съответствие с член 27, параграф 2, букви в), г) и д);

д) за неблагоприятни условия във връзка със защитените зони по „Натура 2000“ в съответствие с член 33;

е) за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия, в съответствие с член 37;

ж) за предприятия, участващи или ползващи се от проекти за ВОМР и проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ за селскостопанска производителност и устойчивост, в съответствие с членове 40 и 61;

з) за следните случаи, при условие че предприятието е станало предприятие в затруднено положение поради загубите или щетите, причинени от въпросното събитие:

i) за отстраняване и компенсиране на щети, причинени от неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, в съответствие с член 25;

ii) за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от болести по животните и вредители по растенията, в съответствие с член 26, параграфи 9 и 10;

iii) за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от защитени животни, в съответствие с член 29;

⁽¹⁷⁾ Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1).

iv) за възстановяване на щети по горите в съответствие с член 43, параграф 2, буква г).

6. Настоящият регламент не се прилага за помощ, която — поради своето естество, поради придружаващите я условия или поради метода на нейното финансиране — води до неотделимо нарушение на законодателството на Съюза, по-специално:

- а) помощи, чието предоставяне е свързано със задължението бенефициерът да използва местно произведени стоки или услуги;
- б) помощи, които ограничават възможността бенефициерите да се възползват от резултатите от научноизследователска и развойна дейност и иновации в други държави членки.

7. Настоящият регламент не се прилага по отношение на помощта в полза на селскостопански продукти по смисъла на приложение 1 към Споразумението на СТО за селското стопанство⁽¹⁸⁾, която представлява експортна субсидия, както е определена в това споразумение. По същия начин, той не се прилага по отношение на помощта в полза на продукти, която представлява финансово подпомагане на износа и е предоставяна от правителство или даден публичен орган в обхвата на решението на министрите на държавите от СТО от 19 декември 2015 г. относно конкуренцията при износа⁽¹⁹⁾, ако не удовлетворява съответните изисквания за максимален срок на погасяване и самофинансиране съгласно параграф 15 от посоченото решение.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „помощ *ad hoc*“ означава помощ, която не е предоставена въз основа на схема за помощ;
- 2) „неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие“ означава неблагоприятни метеорологични условия като слана, бури и градушка, замръзване, пороен или непрекъснат дъжд или тежко засушаване, които унищожават над 30 % от средногодишното производство в областта на селското стопанство, изчислено въз основа на предходния три- или четиригодишен период или от средния обем за три години на база предходния пет- или осемгодишен период, като се изключват най-високият и най-ниският показател; в областта на горското стопанство — над 20 % от потенциала на горското стопанство;
- 3) „консултация“ означава пълна консултация, предоставена в рамките на един и същ договор;
- 4) „селскостопанска дейност“ означава дейност, както е определена от държава членка в нейния стратегически план по ОСП в съответствие с член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/2115;
- 5) „зеделска площ“ означава всяка площ, както е определена от държава членка в нейния стратегически план по ОСП в съответствие с член 4, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/2115;
- 6) „зеделско стопанство“ означава единица, състояща се от земя, помещения и съоръжения, използвани за първично селскостопанско производство;
- 7) „селскостопански продукт“ означава продуктите, изброени в приложение I към Договора, с изключение на продуктите от риболов и аквакултури, изброени в приложение I към Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁰⁾;
- 8) „селскостопански сектор“ означава всички предприятия, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство, преработка и търговия със селскостопански продукти;
- 9) „агро-лесовъдни системи“ означава системи за използване на земята, при които се отглеждат дървесни видове, в съчетание със земеделие на една и съща площ;
- 10) „помощ“ означава всяка мярка, която отговаря на всички критерии, посочени в член 107, параграф 1 от Договора;
- 11) „помощ, предоставена в рамките на стратегически план по ОСП“, означава подкрепа, предоставена в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/2115 като помощ, съфинансирана от ЕЗФРСР, или като допълнително национално финансиране към такава съфинансирана помощ;
- 12) „интензитет на помощ“ означава brutния размер на помощта, изразен като процент от допустимите разходи преди приспадането на данъци или други такси;

⁽¹⁸⁾ ОВ L 336, 23.12.1994 г., стр. 22.

⁽¹⁹⁾ WT/MIN(15)/45 — WT/L/980.

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури, за изменение на регламенти (ЕО) № 1184/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 104/2000 на Съвета (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 1).

- 13) „схема за помощ“ означава всеки акт, на основата на който и без да се изискват допълнителни мерки за прилагане може да се предостави индивидуална помощ на предприятията, определени в този акт по общ и абстрактен начин, и всеки акт, на основата на който на едно или няколко предприятия може да се предостави помощ, която не е свързана с конкретен проект, за неопределен период от време и в неопределен размер;
- 14) „сделка между несвързани лица“ означава, че условията на трансакцията между договарящите се страни не се различават от условията, които биха били договорени между независими предприятия, и които не съдържат елемент на противоречие. Всяка трансакция, която е резултат от открита, прозрачна и безусловна процедура, се разглежда като съответстваща на принципа на сделката между несвързани лица;
- 15) „мерки за биологична сигурност“ означава управленски и физически мерки, предназначени за намаляване на риска от въвеждане, развитие и разпространение на болести във, от и сред следното:
- а) дадена животинска популация;
 - б) даден животновъден обект, зона, компартмент, транспортно средство или всякакви други съоръжения, помещения или места.
- 16) „родословна книга“ означава книга, както е предвидено в член 2, точка 12 от Регламент (ЕС) 2016/1012 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²¹⁾;
- 17) „стратегически план по ОСП“ означава стратегически план по ОСП, посочен в член 1, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) 2021/2115;
- 18) „капитално строителство“ означава работа, предприета лично от земеделски стопанин или от негови работници в стопанството, с която се създава актив;
- 19) „схеми за улавянето на въглероден диоксид чрез земеделски методи“ означава схеми за помощ, свързани с практики за управление на земята, които водят до увеличаване на съхранението на въглероден диоксид в жива биомаса, мъртва органична материя и почви чрез увеличаване на улавянето на въглерод и/или намаляване на отделянето на въглерод в атмосферата;
- 20) „катастрофично събитие“ означава непредвидено събитие, свързано с живата или неживата природа, което е предизвикано от човешка дейност, води до съществени нарушения на горските структури и евентуално причинява сериозни икономически щети на горския сектор;
- 21) „дата на предоставяне на помощта“ означава датата, на която на бенефициера е предоставено законовото право за получаване на помощта съгласно приложимото национално законодателство;
- 22) „мерки по контрол и ликвидиране“ означава мерки във връзка с болести по животните, за които компетентният орган на държавата членка официално е признал наличието на огнище, или във връзка с нашествие на вредители по растенията или чужди инвазивни видове, за които компетентният орган официално е потвърдил тяхното наличие;
- 23) „план за оценка“ означава документ, който обхваща една или повече схеми за помощ и съдържа най-малко следните аспекти: изискванията, свързани със събирането на данните; предложената времева рамка за оценяване, включително датата на предаване на междинния и на окончателния доклад за оценка, описанието на независимия орган, който ще извърши оценката, или критериите, които ще бъдат използвани за неговото избиране и начините, по които оценката да стане обществено достояние;
- 24) „мъртви животни“ означава животни, които са умъртвени чрез евтаназия със или без установена диагноза, или са умрели, включително мъртвородени и неродени животни, в земеделско стопанство или в помещение, или при транспорт, но които не са заклани за консумация от човека;
- 25) „бързорастящи дървета“ означава гора с кратка ротация, където минималното време преди отсичане е не по-малко от 8 години, а максималното — не повече от 20 години;
- 26) „последваща фискална схема“ означава схема под формата на данъчни предимства, която представлява изменена версия на вече съществуваща фискална схема под формата на данъчно предимство и която я заменя;

⁽²¹⁾ Регламент (ЕС) 2016/1012 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно зоотехнически и генеалогични условия за развъждане, търговия и въвеждане в Съюза на чистопородни разплодни животни, хибридни разплодни свине и зародишни продукти от тях, за изменение на Регламент (ЕС) № 652/2014 и директиви 89/608/ЕИО и 90/425/ЕИО на Съвета и за отмяна на определени актове в областта на развъждането на животни (Регламент относно разплодните животни) (ОВ L 171, 29.6.2016 г., стр. 66).

- 27) „постоянни разходи, произтичащи от участие в схема за качество“, означава разходите, възникнали от присъединяването към подпомагана схема за качество, и годишната вноска за участие в такава схема за качество, включително, когато е необходимо, разходите за проверки, които се изискват за удостоверяване на спазването на спецификациите на схемата за качество;
- 28) „биогориво от хранителни култури“ означава биогориво, произведено от хранителни и фуражни култури, както е определено в Директива (ЕС) 2018/2001;
- 29) „храни“ означава храни, които не са селскостопански продукти и които са изброени в приложение I към Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²²⁾;
- 30) „брутен еквивалент на безвъзмездна помощ“ означава размерът на помощта, ако тя е била предоставена на бенефициера под формата на безвъзмездни средства, преди приспадането на данъци или други такси;
- 31) „индивидуална помощ“ означава:
- а) помощ *ad hoc*;
 - б) предоставяне на помощи на индивидуални бенефициери въз основа на схема за помощ;
- 32) „нематериални активи“ означава активи, които нямат физически или финансов израз, като патенти, лицензи, ноу-хау или друга интелектуална собственост;
- 33) „инвестиции за привеждане в съответствие със стандарт на Съюза“ означава инвестиции, целящи привеждането в съответствие със стандарт на Съюза след изтичането на преходния период, предвиден в законодателството на Съюза;
- 34) „големи предприятия“ означава предприятия, които не отговарят на критериите, определени в приложение I;
- 35) „търговия със селскостопански продукти“ означава притежаването или излагането с цел продажба, предлагането за продажба, доставка или всеки друг начин за пускане на пазара, с изключение на първата продажба от земеделски стопанин на прекупвачи или преработвачи, както и всяка дейност по подготвяне на продукта за тази първа продажба; продажбата от земеделски стопанин на крайни потребители се счита за търговия със селскостопански продукти, ако се осъществява в самостоятелни помещения или съоръжения, предвидени за тази цел;
- 36) „взаимоспомагателен фонд“ означава схема, акредитирана от държава членка съгласно националното право, чиято цел е застраховането на членуващите земеделски стопани, при която се извършват компенсаторни плащания на членуващите земеделски стопани, понесли икономически загуби;
- 37) „защитени зона по „Натура 2000““ означава специални земеделски или горски площи, посочени в член 3 от Директива 92/43/ЕИО и в член 3 от Директива 2009/147/ЕО;
- 38) „природни бедствия“ означава земетресения, лавини, свлачища и наводнения, смерчове, урагани, вулканични изригвания и горски пожари, възникнали по естествен път;
- 39) „инвестиции в непроизводствени дейности“ означава инвестиции, които не водят до съществено увеличение на стойността или рентабилността на земеделското стопанство;
- 40) „операции, предхождащи промишлената преработка“ означава отсичане, нарязване, обелване, разрязване, складиране, защитна обработка и сушене на дървесина и всички други работни операции, предхождащи промишленото рязане на дървесина в дъскорезница; както и рязането в дъскорезница, където максималният капацитет за преработка на година е 20 000 m³ обли греди като материали за влагане, които се режат в дъскорезницата;
- 41) „други неблагоприятни климатични събития“ означава неблагоприятни метеорологични условия, които не попадат в обхвата на определението за неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие;
- 42) „най-отдалечени региони“ означава регионите, посочени в член 349, първа алинея от Договора;
- 43) „вредители по растенията“ означава: всякакъв вид, шам или биотип на растение, животно или патогенен агент, които са вредни за растенията или растителните продукти;
- 44) „първично селскостопанско производство“ означава производството на растителните и животинските продукти, изброени в приложение I към Договора, без да се извършват никакви по-нататъшни операции, с които се променя естеството на тези продукти;
- 45) „преработка на селскостопански продукти“ означава всяко обработване на селскостопански продукт, в резултат на което се получава продукт, който също е селскостопански продукт, с изключение на дейностите, извършвани в стопанството, нужни за приготвяне на животински или растителен продукт за първа продажба;

⁽²²⁾ Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 г. относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни (ОВ L 343, 14.12.2012 г., стр. 1).

- 46) „група производители или организация на производители“ означава група или организация, създадена за една от следните цели:
- а) адаптиране към пазарните изисквания на продукцията и производството на производителите, които са членове на такива групи производители или организации на производители;
 - б) съвместно пускане на стоки на пазара, включително подготовка за продажба, централизиране на продажбите и доставка до купувачите на едро;
 - в) установяване на общи правила за информация относно продукцията, в частност относно прибирането на реколтата и наличностите;
 - г) други дейности, които могат да се извършват от групи производители или организации на производители, като изграждане на умения за стопанска и търговска дейност, организиране и улесняване на иновационни процеси, съвместно управление на земята на членовете, използване на екологосъобразни агротехнически методи и производствени техники, добри практики и техники за хуманно отношение към животните;
- 47) „защитено животно“ означава всяко животно, което е защитено от законодателството на Съюза или от националното законодателство, включително животински видове, за които националното законодателство предвижда специфични правила за опазване на популацията;
- 48) „карти на регионалните помощи“ означава списък с региони, посочени от дадена държава членка в съответствие с условията, определени в Насоките за регионална държавна помощ ⁽²³⁾, и одобрени от Комисията;
- 49) „възстановявам аванс“ означава заем за проект, който се изплаща на една или повече вноски, като условията за погасяване зависят от изхода на проекта;
- 50) „организация за научни изследвания и разпространение на знания“ означава субект, независимо от неговия правен статут или начин на финансиране, чиято основна цел е да извършва независими фундаментални научни изследвания, индустриални научни изследвания или експериментални разработки или да разпространява в широк мащаб резултатите от тези дейности посредством преподаване, публикации или трансфер на знания;
- 51) „малките острови в Егейско море“ означава малките острови, посочени в член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 229/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁴⁾;
- 52) „МСП“ или „микро-, малки и средни предприятия“ означава предприятия, които отговарят на критериите, определени в приложение I;
- 53) „начало на работата по проекта или дейността“ означава началото на свързаните с инвестицията дейности или строителни работи, или първият правнообвързващ ангажимент за поръчка на оборудване или услуги, или всеки друг ангажимент, който прави проекта или дейността необратими, в зависимост от това кое от двете събития настъпва по-рано; купуването на земя и подготвителните дейности като получаването на разрешения и провеждането на проучвания за осъществимост не се считат за начало на работата или дейността;
- 54) „субсидирани услуги“ означава форма на помощ, при която помощта се предоставя на крайния бенефициер непряко, в натура, а се изплаща на доставчика на въпросната услуга или дейност;
- 55) „материални активи“ означава активи, състоящи се от земя, сгради, съоръжения, машини и оборудване;
- 56) „разходи по трансакции“ означава допълнителни разходи, свързани с изпълнението на ангажимент, които обаче не произтичат непосредствено от изпълнението му или които не са включени в директно компенсирани разходи или пропуснати доходи; и които могат да бъдат изчислени въз основа на стандартни разходи;
- 57) „разходи за изпитвания за трансмисивна спонгиформна енцефалопатия („ТСЕ“) и спонгиформна енцефалопатия по говедата („СЕГ“)“ означава всички разходи, включително за комплекти за изпитвания и за събиране, транспортиране, изпитване, съхраняване и унищожаване на проби, необходими за пробовземане и лабораторни изпитвания в съответствие с глава В от приложение X към Регламент (ЕО) № 999/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁵⁾;
- 58) „дървета за засаждане на дървесни видове с кратък цикъл на ротация“ означава дървесни видове с код по КН 06 02 9041, определени от държавите членки, които се състоят от дървесни многогодишни култури, чиито корени или дънери остават в почвата след прибиране на реколтата, като през следващия сезон се появяват нови издънки, а максималният цикъл на реколтиране се определя от държавите членки;

⁽²³⁾ Насоки за регионална държавна помощ (ОВ С 153, 29.4.2021 г., стр. 1).

⁽²⁴⁾ Регламент (ЕС) № 229/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2013 г. за определяне на специфични мерки в областта на селското стопанство по отношение на малките острови в Егейско море и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1405/2006 на Съвета (ОВ L 78, 20.3.2013 г., стр. 41).

⁽²⁵⁾ Регламент (ЕО) № 999/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 г. относно определяне на правила за превенция, контрол и ликвидация на някои трансмисивни спонгиформни енцефалопатии (ОВ L 147, 31.5.2001 г., стр. 1).

- 59) „предприятие в затруднено положение“ означава предприятие, което отговаря на критериите, определени в член 2, точка 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията;
- 60) „стандарт на Съюза“ означава задължителен стандарт, който е посочен в правото на Съюза и определя стандарта, който отделните предприятия трябва да постигнат, по-специално по отношение на околната среда, хигиената и хуманното отношение към животните; независимо от това определените на равнището на Съюза стандарти или цели, които са задължителни за държавите членки, но не и за отделните предприятия, не се считат за стандарти на Съюза;
- 61) „млад земеделски стопанин“ означава земеделски стопанин, както е определен от държава членка в нейния стратегически план по ОСП в съответствие с член 4, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

Член 3

Условия за освобождаване

Схемите за помощ, индивидуалните помощи, отпуснати по схеми за помощ, и помощите *ad hoc* са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 2 или 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, при условие че отговарят на всички условия, определени в глава I от настоящия регламент, както и на специфичните условия за съответната категория помощи, посочени в глава III от настоящия регламент.

Член 4

Прагове за уведомяване

1. Настоящият регламент не се прилага по отношение на индивидуалните помощи, чийто брутен еквивалент на безвъзмездна помощ надхвърля следните прагове:

- а) помощ за инвестиции в земеделски стопанства във връзка с първичното селскостопанско производство, посочена в член 14: 600 000 евро на предприятие за инвестиционен проект;
- б) помощ за инвестиции, свързани с преместването на селскостопанска сграда, водещо до модернизиране на съоръжения или до увеличаване на производствения капацитет, посочена в член 16, параграф 4: 600 000 евро на предприятие за инвестиционен проект;
- в) помощ за инвестиции във връзка с преработката на селскостопански продукти и търговията със селскостопански продукти, посочена в член 17: 7,5 милиона евро на предприятие за инвестиционен проект;
- г) помощ за ангажименти за хуманно отношение към животните, посочена в член 31: 500 евро на животинска единица годишно;
- д) помощ за неблагоприятни условия във връзка със защитените зони по „Натура 2000“, посочена в член 33: 500 евро на хектар годишно през първоначалния период от максимум пет години и 200 евро на хектар годишно след това;
- е) помощ за ангажименти в областта на агроекологията и климата, посочена в член 34: 600 евро на хектар годишно за едногодишни култури, 900 евро на хектар годишно за специализирани многогодишни култури и 450 евро на хектар годишно за други видове земеползване;
- ж) помощ за биологично земеделие, посочена в член 35: 600 евро на хектар годишно за едногодишни култури, 900 евро на хектар годишно за специализирани многогодишни култури и 450 евро на хектар годишно за други видове земеползване;
- з) помощ за инвестиции в полза на опазването на културното и природното наследство, разположено в земеделски стопанства или в гори, посочена в член 36: 600 000 евро на предприятие за инвестиционен проект;
- и) помощ за научноизследователска и развойна дейност в селскостопанския и горския сектор, посочена в член 38: 7,5 милиона евро на проект;
- й) помощ за разходи, направени от предприятия, участващи в проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ, посочена в член 39: 2 милиона евро на предприятие за проект;
- к) помощ в ограничен размер за предприятия, ползващи се от проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ, посочена в член 40: 500 000 EUR на проект на оперативните групи в рамките на ЕПИ.
- л) помощ за залесяване и създаване на гористи местности, посочена в член 41: 7,5 милиона евро на проект за залесяване или създаване на гористи местности;
- м) помощ за агро-лесовъдни системи, посочена в член 42: 7,5 милиона евро на проект за създаване на агро-лесовъдна система;

- н) помощ за инвестиции за подобряване на устойчивостта и екологичната стойност на горските екосистеми, посочена в член 44: 7,5 милиона евро за инвестиционен проект;
 - о) помощ за специфични за района неблагоприятни аспекти, произтичащи от някои задължителни изисквания, посочена в член 45: 500 евро на хектар годишно през първоначалния период, не по-дълъг от пет години, и 200 евро на хектар годишно след това;
 - п) помощ за услуги в областта на горското стопанство, екологията и климата и за опазване на горите, посочена в член 46: 200 EUR на хектар годишно, с изключение на помощта, посочена в член 46, параграф 8;
 - р) помощ за консултантски услуги в сектора на горското стопанство, посочена в член 48: 200 000 евро на предприятие за година;
 - с) помощ за инвестиции в инфраструктура, свързана с развитието, модернизирането или адаптирането на сектора на горското стопанство, посочена в член 49: 7,5 милиона евро за инвестиционен проект;
 - т) помощ за инвестиции в лесовъдни технологии и в преработката, в мобилизирането и в търговията с горски продукти, посочена в член 50: 7,5 милиона евро за инвестиционен проект;
 - у) помощ за инвестиции за основни услуги и инфраструктура в селските райони, посочена в член 55: 10 милиона евро за инвестиционен проект;
 - ф) помощ за разходи, направени от МСП, участващи в проекти за BOMP, определени като „местно развитие в рамките на LEADER“ по линия на ЕЗФРСР, посочена в член 60: 2 милиона евро на предприятие за проект;
 - х) помощ в ограничен размер за МСП, ползващи се от проекти за BOMP, посочена в член 61: 200 000 евро на проект за BOMP.
2. Определените в параграф 1 прагове не трябва да се заобикалят чрез изкуствено разделяне на схемите или проектите за помощ.

Член 5

Прозрачност на помощта

1. Настоящият регламент се прилага само за прозрачна помощ.
2. Помощта се счита за прозрачна, ако е възможно предварително и точно да бъде изчислен еквивалентът безвъзмездни средства, без да е необходим анализ на риска.
3. За целите на настоящия регламент следните форми на помощ се считат за прозрачна помощ:
 - а) помощ под формата на безвъзмездни средства, лихвени субсидии и субсидирани услуги;
 - б) помощи, представляващи заеми, когато брутният еквивалент на безвъзмездна помощ е изчислен въз основа на референтния лихвен процент, действащ към момента на предоставяне на безвъзмездните средства;
 - в) помощ под формата на гаранции, когато е налице едно от следните обстоятелства:
 - i) брутният еквивалент на безвъзмездна помощ е изчислен въз основа на минималните премии, посочени в Известието на Комисията;
 - ii) когато преди изпълнението на помощта методологията за изчисляване на брутният еквивалент на безвъзмездна помощ на гаранцията е приета въз основа на Известието относно гаранциите, след като Комисията е получила уведомление за нея в съответствие с който и да е регламент, приет от Комисията в областта на държавните помощи, който е приложим в съответния момент, и в одобрената методология изрично се обръща внимание на вида на гаранцията и на засегнатата основна трансакция в контекста на прилагането на настоящия регламент;
 - г) помощи под формата на данъчни предимства, когато в мярката е предвиден таван, с който се гарантира, че приложимият праг няма да бъде надхвърлен;
 - д) помощи под формата на възстановяеми аванси, ако общият номинален размер на възстановяемия аванс не надхвърля приложимите прагове по настоящия регламент или ако, след като Комисията е била уведомена за методиката за изчисляване на брутният еквивалент на безвъзмездна помощ на възстановяемия аванс, тя е одобрила тази методика преди изпълнението на мярката;
 - е) помощи под формата на продажба или отдаване под наем на материални активи под пазарните цени, ако стойността е установена чрез независима експертна оценка, извършена преди сделката, или чрез позоваване на публично достъпен, редовно актуализиран и общоприет показател.
4. За целите на настоящия регламент следните форми на помощ не се считат за прозрачна помощ:
 - а) помощ под формата на вливане на капитал;

- б) помощи, включени в мерки за рисково финансиране.

Член 6

Стимулиращ ефект

1. Настоящият регламент се прилага само по отношение на помощите, които имат стимулиращ ефект.
 2. Приема се, че дадена помощ има стимулиращ ефект, ако получателят е подал писмено заявление за нея до съответната държава членка, преди работата по проекта или дейността да е започнала. Заявлението за помощ съдържа поне следната информация:
 - а) наименованието и размера на предприятието;
 - б) описание на проекта или дейността, включително съответната начална и крайна дата;
 - в) местонахождението на проекта или дейността;
 - г) списък с допустимите разходи;
 - д) вида (безвъзмездна помощ, заем, гаранция, възстановяем аванс или друг вид) и размера на публичното финансиране, необходимо за проекта/дейността.
 3. Счита се, че помощите *ad hoc* за големи предприятия имат стимулиращ ефект, когато преди нейното предоставяне държавата членка не само е гарантирала изпълнението на условието по параграф 2, но също така се е уверила, че чрез подготвената от бенефициера документация се установява, че с помощта ще се постигнат една или повече от следните цели:
 - а) съществено увеличаване на обхвата на проекта или дейността в резултат на помощта;
 - б) съществено увеличаване на общата сума, изразходвана от бенефициера за проекта или дейността, в резултат на помощта;
 - в) съществено увеличаване на скоростта на изпълнение на съответния проект или дейност;
 - г) в случай на инвестиционна помощ *ad hoc*: че без помощта проектът или дейността не биха били осъществени в съответния селски район по този начин или не биха били достатъчно рентабилни за бенефициера в съответния селски райони.
- Тези изисквания не се прилагат за общини, които са автономни местни власти с годишен бюджет под 10 милиона евро и чието население е по-малко от 5 000 жители.
4. Чрез дерогация от параграфи 2 и 3 се счита, че мерки под формата на данъчни предимства имат стимулиращ ефект, ако са изпълнени следните условия:
 - а) мярката предвижда право на помощ в съответствие с обективни критерии и без свобода на преценка от страна на държавата членка;
 - б) мярката е приета и е била в сила преди започване на работата по подпомагания проект или подпомаганата дейност, освен в случай на последващи фискални схеми, когато дейността вече е била обхваната от предходни схеми под формата на данъчни предимства.
 5. Освен това чрез дерогация от параграфи 2, 3 и 4 се приема, че за следните категории помощи не се изисква стимулиращ ефект или се допуска, че те притежават такъв:
 - а) схеми за помощ за комасация на земята, когато са изпълнени условията, определени в член 15 или член 53 и когато:
 - i) схемата за помощ предвижда право на помощ в съответствие с обективни критерии и без свобода на преценка от страна на държавата членка; и
 - ii) схемата за помощ е приета и е в сила, преди бенефициерът да е направил допустими разходи съгласно член 15 или член 53;
 - б) помощ за информационни дейности в сектора на селското стопанство в съответствие с членове 21 и 22, която се състои в предоставяне на информацията на неопределен брой бенефициери;
 - в) помощ за мерки за насърчаване под формата на публикации, насочени към повишаване на осведомеността на широката общественост относно селскостопанските продукти, когато са изпълнени условията, определени в член 24, параграф 2, буква б);
 - г) помощ за компенсиране на загубите, причинени от неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, когато са изпълнени условията, определени в член 25;

- д) помощ за компенсиране на разходите за предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните и вредители по растенията и на загубите, причинени от тези болести по животните или вредители по растенията, когато са изпълнени условията, определени в член 26;
- е) помощ за покриване на разходите за отстраняване и унищожаване на мъртви животни, когато са изпълнени условията, определени в член 27, параграф 2, букви в), г), д), и е);
- ж) помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от защитени животни, когато са изпълнени условията, определени в член 29;
- з) помощ за неблагоприятни условия във връзка със защитените зони по „Натура 2000“, посочена в член 33;
- и) помощ за инвестиции в полза на опазването на културното и природното наследство, разположено в земеделски стопанства или в гори, когато са изпълнени условията, определени в член 36;
- й) помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия в селскостопанския сектор, когато са изпълнени условията, определени в член 37;
- к) помощ за научни изследвания, развитие и иновации в секторите на селското и горското стопанство, когато са изпълнени условията, определени в член 38;
- л) помощ за възстановяване на щети по горите в съответствие с член 43, параграф 2, буква г), когато са изпълнени условията, определени в член 43;
- м) помощ за информационни дейности в сектора на горското стопанство в съответствие с членове 47 и 48, която се състои в предоставяне на информацията на неопределен брой бенефициери;
- н) помощ за съхранение на генетичните ресурси в горския сектор, когато са изпълнени условията, определени в член 51;
- о) помощ за участието на активни земеделски стопани в схемите за качество на памук и храни, когато са изпълнени условията, определени в член 58;
- п) помощ за предприятия, участващи или ползващи се от проекти за ВОМР и проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ, ако са изпълнени съответните условия, определени в членове 39, 40, 60 и 61.

Член 7

Интензитет на помощта и допустими разходи

1. За целите на изчисляването на интензитета на помощта и допустимите разходи всички данни се използват преди приспадането на данъци или други такси. Допустимите разходи се подкрепят с документни доказателства, които са ясни, конкретни и актуални. Размерът на допустимите разходи може да бъде изчислен в съответствие с опростените варианти за разходите, определени в Регламент (ЕС) 2021/1060 и Регламент (ЕС) 2021/2115, при условие че операцията е поне частично финансирана чрез ЕЗФРСР и категорията разходи е допустима съгласно съответната разпоредба за освобождаване.
2. Размерът на помощта за мерките или видовете операции, посочени в членове 31, 33, 34, 35, 41, 45 и 46, може да се фиксира въз основа на стандартни допускания за допълнителните разходи и пропуснатите доходи. В такива случаи държавите членки гарантират, че изчисленията и съответната помощ съдържат само проверими елементи, са основани на стойности, установени въз основа на адекватна експертна оценка, посочват ясно източника на стойностите, са диференцирани, така че да отчитат регионалните или местните условия и действителното земеползване, където е приложимо, и не съдържат елементи, свързани с инвестиционни разходи.
3. Сумите за Данък добавена стойност (ДДС) не следва да са допустими за помощ, освен в случаите, когато не се възстановяват съгласно националното законодателство, свързано с ДДС.
4. В случаите, в които помощта се предоставя под форма, различна от безвъзмездна помощ, размерът на помощта е брутният еквивалент на безвъзмездна помощ.
5. Платимите в бъдеще помощи, включително помощите, които се предоставят на няколко вноски, се дисконтират до тяхната стойност към момента на предоставянето им. Допустимите разходи се дисконтират до тяхната стойност към датата на предоставянето на помощта. Лихвеният процент, който се използва за дисконтиране, следва да е дисконтовият процент, приложим към датата на предоставяне на помощта.
6. Когато помощите се предоставят чрез данъчни предимства, дисконтирането на отделните траншове помощ се извършва въз основа на дисконтовите проценти, приложими към отделните дати, на които влиза в сила данъчното предимство.

7. Когато помощта е предоставена под формата на възстановяеми аванси, които — при отсъствието на общоприета методика за изчисляване на техния брутен еквивалент на безвъзмездна помощ — са изразени като процент от допустимите разходи и когато мярката предвижда, че при успешен резултат от проекта, определен въз основа на разумна и предпазлива хипотеза, авансовите плащания се възстановяват с лихвен процент, равен поне на дисконтовия процент, приложим към датата на предоставяне на помощта, максималните интензитети на помощта, посочени в глава III, могат да бъдат увеличени с 10 процентни пункта.

Член 8

Натрупване

1. Когато се определя дали са спазени предвидените в член 4 прагове за уведомяване и определените в глава III максимални интензитети на помощта и максимални размери на помощта, се взема предвид общият размер на държавната помощ за подпомаганата дейност или проект или предприятие.

2. Когато финансиране от Съюза е управлявано централно от институциите, агенциите, съвместни предприятия или други органи на Съюза, което не е пряко или косвено под контрола на държавата членка, е съчетано с държавна помощ, само тази държавна помощ се взема предвид с цел да се установи дали са спазени праговете за уведомяване и максималните интензитети и таваните на помощта, при условие че общият размер на публично финансиране, предоставено във връзка със същите допустими разходи, не надхвърля най-благоприятните проценти на финансиране, установени в приложимите правила на законодателството на Съюза.

3. Помощ с установими допустими разходи, освободена по силата на настоящия регламент от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, може да се натрупва със:

- а) всякаква друга държавна помощ, доколкото тези мерки се отнасят до различни установими допустими разходи;
- б) всякаква друга държавна помощ във връзка със същите допустими разходи, които частично или напълно се припокриват само ако това натрупване не води до надвишаване на най-високия интензитет на помощта или размер на помощта, приложими за тази помощ по силата на настоящия регламент.

4. Помощта без установими допустими разходи, освободена съгласно членове 18, 19, 40 и 61 от настоящия регламент, може да се натрупва с всяка друга държавна помощ с установими допустими разходи.

Помощта без установими допустими разходи може да се натрупва с друга държавна помощ без установими допустими разходи до най-високия общ праг за финансиране, определен в конкретните обстоятелства за всеки отделен случай с този или друг регламент или решение за групово освобождаване, приети от Комисията.

5. Държавна помощ, освободена по силата на раздели 1, 2 и 3 на глава III от настоящия регламент, не може да се натрупва с плащанията, упоменати в член 145, параграф 2 и член 146 от Регламент (ЕС) 2021/2115, по отношение на същите допустими разходи, ако такова натрупване би довело до интензитет на помощта или размер на помощта, надвишаващи предвидените в настоящия регламент.

6. Държавна помощ, предоставена по силата на членове 31, 34 и 35, не може да се натрупва с плащанията, упоменати в член 31 от Регламент (ЕС) 2021/2115, по отношение на същите допустими разходи, ако такова натрупване би довело до интензитет на помощта или размер на помощта, надвишаващи предвидените в настоящия регламент.

7. Държавната помощ, която е освободена по силата на настоящия регламент, не може да се натрупва с помощ *de minimis* за едни и същи допустими разходи, ако в резултат на това натрупване интензитетът на помощта или размерът на помощта превишава стойностите, определени в глава III.

8. Помощта за инвестиции, целящи възстановяване на селскостопански производствен потенциал съгласно член 14, параграф 3, буква г), не може да се натрупва с помощта за обезщетение за материални щети по членове 25, 26, 28 и 37.

9. Помощта за започване на дейност от групи производители и организации на производители в селскостопанския сектор, посочена в член 19 от настоящия регламент, не може да се натрупва с помощта за учредяване на групи производители и организации на производители в селскостопанския сектор, посочена в член 77 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

10. Помощта за започване на дейност за млади земеделски стопани и за започване на селскостопански дейности, както е посочено в член 18 от настоящия регламент, не може да се натрупва с помощта за установяване на млади земеделски стопани или за започване на стопанска дейност в селските райони, както е посочено в член 75 от Регламент (ЕС) 2021/2115, ако такова натрупване би довело до размер на помощта, надвишаващ предвидения в настоящия регламент.

Член 9

Публикуване и информация

1. Съответната държава членка осигурява публикуването в модула за прозрачност на Европейската комисия ⁽²⁶⁾ или на подробен уебсайт за държавна помощ, на национално или регионално равнище, на следното:

- а) обобщената информация, посочена в член 11, или връзка към нея;
- б) пълния текст на всяка посочена в член 11 помощ, включително измененията в нея, или връзка, осигуряваща достъп до пълния текст;
- в) информацията, посочена в приложение III, за всяка отпусната индивидуална помощ, надхвърляща следното:
 - и) 10 000 евро за бенефициери, извършващи дейност в сектора на първичното селскостопанско производство;
 - ii) 100 000 евро за бенефициери, извършващи дейност в отраслите на преработката на селскостопански продукти, търговията със селскостопански продукти, горското стопанство, или за дейности извън приложното поле на член 42 от Договора.

2. За схеми за помощ под формата на данъчни предимства условията, посочени в параграф 1, се считат за изпълнени, ако държавите членки публикуват необходимата информация за индивидуалните помощи в следните граници в милиони евро:

- а) 0,01—0,1 само за първичното селскостопанско производство;
- б) 0,1—0,5;
- в) 0,5—1;
- г) 1—2;
- д) 2—5;
- е) 5—10;
- ж) 10—30;
- з) 30 и повече.

3. Информацията, посочена в параграф 1, се организира и е достъпна по стандартизиран начин, както е посочено в приложение III, и дава възможност за ефективно търсене и изтегляне. Посочената в параграф 1, буква в) информация се публикува в срок от шест месеца, считано от датата, на която е предоставена помощта, или — за помощ под формата на данъчни предимства — в рамките на една година от датата, на която трябва да се представи данъчната декларация, и е на разположение за период от най-малко 10 години, считано от датата на предоставянето на помощта.

4. Пълният текст на схемата за помощ или помощта *ad hoc*, посочени в параграф 1, включва по-специално изрично позоваване на настоящия регламент чрез цитиране на неговото заглавие и данни за публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз и позоваване на специфичните разпоредби на глава III, засегнати от посочения акт, или, където е приложимо, позоваване на националното законодателство, което гарантира спазването на съответните разпоредби на настоящия регламент. Текстът на схемата за помощ или помощта *ad hoc* се придружава от разпоредбите за прилагането му и от внесените в него изменения.

5. Задълженията за публикуване, посочени в параграф 1, не се прилагат за помощ, предоставена за проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ и проекти за BOMP съгласно членове 39, 40, 60 и 61.

6. Комисията публикува на своя уебсайт:

- а) обобщената информация, посочена в параграф 1;
- б) връзките към посочените в параграф 1 уебсайтове за държавна помощ на всички държави членки.

⁽²⁶⁾ Функция за публично търсене в базата данни за прозрачност на държавните помощи е достъпна на следния уебсайт: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=bg>.

ГЛАВА II

Процедурни изисквания

Член 10

Отмяна на ползването на груповото освобождаване

Когато държава членка предоставя помощ, която не отговаря на условията в глави I, II и III от настоящия регламент, Комисията може, след като предостави на съответната държава членка възможността да изложи своите аргументи, да приеме решение, съгласно което в съответствие с член 108, параграф 3 от Договора тя трябва да бъде уведомена за всички или за някои бъдещи мерки за помощ, приети от съответната държава членка, които иначе биха изпълнили изискванията на настоящия регламент. Помощите, за които трябва да се изпрати уведомление, могат да бъдат ограничени до определени видове, до помощ, предоставяна в полза на определени бенефициери, или помощ, приета от определени органи на съответната държава членка.

Член 11

Докладване

1. Държавите членки изпращат на Комисията чрез нейната електронна система за уведомяване обобщената информация за всяка мярка за помощ, освободена от задължението за уведомяване съгласно настоящия регламент, в стандартизиран формат, посочен в приложение II, заедно с връзка за достъп до пълния текст на мярката за помощ, включително и до нейните изменения, в срок от 20 работни дни след влизането ѝ в сила;
2. Държавите членки изпращат на Комисията в електронен формат годишен доклад (в съответствие с глава III от Регламент (ЕО) № 794/2004) за прилагането на настоящия регламент за всяка цяла година или всяка част от годината, през която се прилага настоящият регламент.
3. Годишният доклад съдържа също така информацията относно:
 - a) болестите по животните или вредителите на растенията, посочени в член 26;
 - b) метеорологична информация относно вида, времето, относителната сила и местоположението на климатичните събития, които могат да бъдат приравнени на природно бедствие, посочени в член 25, или на природните бедствия в селскостопанския сектор, посочени в член 37;
4. Параграф 1 от настоящия член не се прилага по отношение на помощта, предоставена за проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ и за проекти за водено от общностите местно развитие (BOMR), посочена в членове 40 и 61.

Член 12

Оценка

1. Схемите за помощ, посочени в член 1, параграф 3, подлежат на последваща оценка, ако са с бюджет за държавна помощ или за които са били отчетени разходи над 150 милиона евро за дадена година или 750 милиона евро за цялата им продължителност, т.е. общата продължителност на схемата и всяка предходна схема, обхващаща подобна цел и географски регион, считано от 1 януари 2023 г. Предвид целите на оценката и за да се избегне непропорционална тежест за държавите членки, последващи оценки се изискват само за схеми за помощ, чиято обща продължителност надвишава три години, считано от 1 януари 2023 г.
2. Изискването за последваща оценка може да бъде отменено за схеми за помощ, които са пряк приемник на схема, обхващаща сходна цел и сходна географска област, която схема е била предмет на оценка и за която е представен окончателен доклад за оценка в съответствие с плана за оценка, одобрен от Комисията, както и за която не са констатирани отрицателни заключения. Когато окончателният доклад за оценка на схема не е в съответствие с одобрения план за оценка, тази схема се прекратява незабавно. Последващите схеми на такава прекратена схема не се ползват от групово освобождаване.
3. Оценката цели да провери дали са се осъществили хипотезите и условията, върху които се основава съвместимостта на схемата, по-специално каква е необходимостта от мярката за помощ и ефективността ѝ с оглед на нейните общи и конкретни цели. Оценката обхваща и въздействието на схемата върху конкуренцията и търговията.
4. За схеми за помощ, които са предмет на изискването за оценка съгласно параграф 1, държавите членки изготвят проект на план за оценка, както следва:
 - a) в рамките на 20 работни дни от влизането в сила на схемата, ако бюджетът на държавната помощ по схемата надхвърля 150 милиона евро за дадена година или 750 милиона евро за цялата продължителност на схемата;

- б) в рамките на 30 работни дни след всяка значителна промяна, с която бюджетът на схемата се увеличава до стойност над 150 милиона евро за дадена година или 750 милиона евро за цялата продължителност на схемата;
- в) в рамките на 30 работни дни след отчитане в официалните сметки на разходи по схемата, които надвишават 150 милиона евро за дадена година.
5. Проектът на плана за оценка е в съответствие с общата методология за оценка на държавната помощ, приета от Комисията. Държавите членки публикуват одобрения от Комисията план за оценка.
6. Последващата оценка се извършва въз основа на плана за оценка от експерт, независим от органа, предоставящ държавната помощ. Всяка оценка включва поне един междинен и един окончателен доклад за оценка. Държавите членки публикуват и двата доклада.
7. Окончателният доклад за оценка се представя на Комисията най-късно девет месеца преди изтичането на срока на схемите за освобождаване. Този период може да бъде съкратен за схеми, при които е задействано изискването за оценка през последните две години от прилагането им. Точното приложно поле и условията на всяка оценка се определят в решението за одобряване на плана за оценка. В уведомлението за всяка последваща мярка за помощ с подобна цел се посочва по какъв начин се вземат предвид резултатите от тази оценка.

Член 13

Наблюдение

Държавите членки поддържат подробни записи с информация и подкрепяща документация, чрез които може да се установи изпълнението на всички условия, определени в настоящия регламент. Такива записи се съхраняват за период от 10 години от датата на предоставяне на помощта *ad hoc* или от датата на предоставяне на последната помощ по схема за помощ. Съответната държава членка предоставя на Комисията в срок от 20 работни дни — като в искането може да бъде определен по-дълъг срок — цялата информация и подкрепяща документация, която по преценка на Комисията е необходима, за да се наблюдава прилагането на настоящия регламент.

ГЛАВА III

Категории помощи

Раздел 1

Помощ в полза на МСП, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство, преработката на селскостопански продукти и търговията със селскостопански продукти

Член 14

Помощ за инвестиции в земеделски стопанства във връзка с първичното селскостопанско производство

1. Помощта за инвестиции в земеделски стопанства във връзка с първичното селскостопанско производство е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. Инвестицията може да се извършва от един или повече бенефициери или да се отнася за материален или нематериален актив, използван от един или повече бенефициери.
3. С инвестициите се преследва най-малко една от следните цели:
- а) подобряване на общата производителност и устойчивост на земеделското стопанство, по-специално чрез намаляване на производствените разходи или подобряване и пренасочване на производството;
 - б) подобряване на природната среда, хигиенните условия или стандартите за хуманно отношение към животните;
 - в) създаване и подобряване на инфраструктура, свързана с развитието, приспособяването и модернизирането на селското стопанство, включително достъп до земеделска земя, комасация и мелиорация на земята, енергийна ефективност, доставка на устойчива енергия и пестене на вода или енергия;
 - г) възстановяване на производствения потенциал, засегнат от природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия, болести по животните, вредители по растенията и защитени животни, както и предотвратяване на щетите, причинени от горепосочените събития и фактори; ако щетата може да бъде свързана с изменението на климата, когато е уместно, бенефициерите включват във възстановяването мерки за адаптиране към изменението на климата.

- д) допринасяне за смекчаване на изменението на климата и адаптирането към него, включително чрез намаляване на емисиите на парникови газове и подобряване на улавянето на въглерод, както и популяризиране на устойчива енергия и енергийна ефективност;
- е) допринасяне за устойчива кръгова биоикономика, както и насърчаване на устойчиво развитие и ефикасно управление на природните ресурси, като вода, почва и въздух, включително чрез намаляване на зависимостта от химически вещества;
- ж) допринасяне за спиране на загубата и възстановяване на биологичното разнообразие, подобряване на екосистемните услуги и опазване на местообитанията и ландшафтите.

4. Инвестицията може да бъде свързана с производството на биогорива или енергия от възобновяеми източници в стопанствата, при условие че това производство не превишава средното годишно потребление на горива или енергия на съответното стопанство.

Когато инвестицията е извършена за производството на биогорива, производственият капацитет на производствените съоръжения не надвишава еквивалента на средното годишно потребление на гориво на земеделското стопанство и произвежданото биогориво не се продава на пазара.

Когато инвестициите са в полза на производството на топлинна енергия и електроенергия от възобновяеми източници в земеделски стопанства, производствените съоръжения служат само на собствените нужди от енергия на бенефициера и производственият им капацитет не надвишава еквивалента на комбинираното средногодишно потребление на топлинна енергия и електроенергия от земеделското стопанство, включително от домакинството на земеделското стопанство. Продажбата на електроенергия и подаването ѝ към електроенергийната мрежа е разрешено, при условие че е спазен средногодишният лимит за лично потребление.

Когато инвестицията е извършена от повече от един бенефициери с оглед на собствените им потребности от биогорива и енергия, средногодишното потребление трябва да се натрупва до размера, равен на средногодишното потребление на всички бенефициери.

При инвестиции в инфраструктура за енергия от възобновяеми източници, която потребява или произвежда енергия, се изпълняват минималните стандарти за енергийна ефективност, ако такива стандарти съществуват на национално равнище.

Инвестициите в инсталации, чиято основна цел е производството на електроенергия от биомаса, не са допустими за помощ, освен ако не се използва минимален процент на топлинна енергия, който се определя от държавите членки.

Държавите членки установяват прагове за максималното процентно съотношение на зърнени храни или други богати на скорбяла култури, захарни и маслодайни култури, използвани за производството на биоенергия, включително биогорива, за различните видове инсталации в съответствие с член 26 от Директива (ЕС) 2018/2001. Помощта за инвестиционни проекти в областта на биоенергетиката се ограничава до производството на биоенергия, която отговаря на приложимите критерии за устойчивост, установени в законодателството на Съюза.

5. Освен това за инвестиции, които изискват оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁷⁾, по отношение на помощта се прилага изискването тази оценка да е извършена и разрешението за изпълнение на съответния инвестиционен проект да е издадено преди датата на предоставяне на индивидуалната помощ.

6. Помощта обхваща следните допустими разходи:

- а) разходите за изграждането, придобиването, включително на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество, включително инвестиции в пасивна вътрешна електрическа инсталация или структурирано окабеляване за мрежи за пренос на данни и, ако е необходимо, спомагателната част на пасивната мрежа в частния имот извън сградата, като разходите за закупуване на земя са допустими само в размер, ненадхвърлящ 10 % от общите допустими разходи за съответното действие;
- б) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване до пазарната стойност на актива;
- в) общите разходи, свързани с разходите, посочени в букви а) и б), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, устойчивата енергия, енергийната ефективност и производството и използването на възобновяема енергия, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост остават допустими разходи дори когато, въз основа на резултатите от тях, не са извършени разходи по букви а) и б);

⁽²⁷⁾ Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1).

- г) такси за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права и търговски марки;
- д) разходите за инвестиции в непроизводствени дейности, свързани със специфичните цели във връзка с околната среда и климата, посочени в параграф 3, букви д), е), и ж);
- е) в случай на напояване — разходите за инвестиции, които отговарят на следните условия:
- i) Комисията е уведомена за план за управление на речен басейн в съответствие с Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁸⁾ за целия район, за който е предвидена инвестицията, както и за всички други райони, чиято околна среда може да бъде засегната от инвестицията; мерките, които се въвеждат по плана за управление на речен басейн в съответствие с член 11 от посочената директива и които са от значение за селскостопанския сектор, трябва да са определени в съответната програма от мерки;
 - ii) налице са съоръжения, позволяващи да се измерва потреблението на вода на равнището на подпомаганата инвестиция, или такива се монтират като част от инвестицията;
 - iii) инвестицията в подобряване на съществуваща напоителна инсталация или елемент от напоителна инфраструктура се оценява предварително за осигуряване на икономии на вода, отразяващи техническите параметри на съществуващата инсталация или инфраструктура;
 - iv) ако инвестицията засяга подземни и повърхностни водни обекти, чието състояние е определено като недобро в съответния план за управление на речните басейни по причини, свързани с количеството на водите, или ако най-съвременните оценки на уязвимостта и риска, свързани с климата, са установили⁽²⁹⁾, че засегнатите водни обекти с добро състояние могат да загубят състоянието си по причини, свързани с количеството на водите, причинени от въздействието на изменението на климата, трябва да се постигне ефективно намаляване на потреблението на вода, допринасящо за постигането на добро състояние на тези водни обекти, както е посочено в член 4, параграф 1 от Директива 2000/60/ЕО. Условието, посочено в предходното изречение, не се прилага за инвестициите в съществуващо съоръжение, които засягат единствено енергийната ефективност, нито за инвестициите за създаване на резервоар и инвестициите за използване на рециклирана вода, които не засягат басейн от подпочвени или повърхностни води;
 - v) държавите членки трябва да определят като условия за допустимост проценти за потенциални икономии и за ефективно намаляване на потреблението на вода, за да се гарантира, че е налице ефективно намаляване на количеството вода, протичащо през оборудването, спрямо равнищата през периода 2014—2020 г. и съответно да се избегне отстъпление от равнището на амбиции по отношение на опазването на околната среда:
 - процентът на потенциалните икономии на вода трябва да бъдат най-малко 5 %, ако техническите параметри на съществуващата инсталация или инфраструктура вече гарантират (преди инвестицията) висока степен на ефективност, и най-малко 25 %, ако настоящата степен на ефективност е ниска, и/или за инвестиции, които се извършват в райони, където икономии на вода са най-необходими, за да се гарантира постигането на добро състояние на водите;
 - процентът на ефективно намаление на потреблението на вода е, на нивото на инвестицията като цяло, най-малко 50 % от потенциалната икономия на вода, осигурена от инвестицията в съществуващата напоителна инсталация или елемент от инфраструктурата;
 - такива икономии на вода трябва да отразяват нуждите, посочени в плановете за управление на речните басейни, произтичащи от Директива 2000/60/ЕО;
- ж) може да се предостави подкрепа за инвестиции в използването на рециклирана вода като алтернативно водоснабдяване само ако снабдяването и използването на такава вода съответства на изискванията на Регламент (ЕС) 2020/741 на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁰⁾;
- з) в случай на инвестиции, целящи възстановяване на селскостопанския производствен потенциал, засегнат от природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия, болести по животните, вредители по растенията или защитени животни, допустимите разходи могат да включват разходите, направени за възстановяване на селскостопанския производствен потенциал до нивото, на което е бил преди настъпването на посочените събития;

⁽²⁸⁾ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

⁽²⁹⁾ Технически насоки относно осигуряването на климатичната устойчивост на инфраструктурата през периода 2021—2027 г. (ОВ С 373, 16.9.2021 г., стр. 1).

⁽³⁰⁾ Регламент (ЕС) 2020/741 на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 2020 г. относно минималните изисквания за повторното използване на водата (ОВ L 177, 5.6.2020 г., стр. 32).

и) в случай на инвестиции, целящи предотвратяване на щетите, причинени от природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия, болести по животните, вредители по растенията или защитени растения, допустимите разходи могат да включват разходите за конкретни превантивни действия.

7. Разходи, различни от посочените в параграф 6, букви а) и б), свързани с договори за лизинг, например марж на лизингодателя, разходи за рефинансиране на лихви, административни разходи и разходи за застраховка, не се считат за допустими разходи.

Оборотният капитал не се счита за допустим разход.

8. По отношение на напояването помощ се плаща само от държавите членки, които гарантират, че в района на речен басейн, в който се извършва инвестицията, различните потребители на вода допринасят за възстановяването от страна на селскостопанския сектор на разходите за водни услуги съгласно член 9, параграф 1, втора алинея, първо тире от Директива 2000/60/ЕО, като при необходимост се вземат предвид социалните, екологичните и икономическите последици от възстановяването, както и географските и климатичните условия на засегнатия регион или региони.

9. Помощ не се предоставя по отношение на следното:

- а) закупуване на права на плащане;
- б) закупуване и засаждане на едногодишни растения, с изключение на помощта, покриваща разходите, посочени в параграф 6, буква з);
- в) дренажни съоръжения;
- г) закупуване на животни, с изключение на помощта, покриваща разходите, посочени в параграф 6, буква з), както и закупуване на овчарски кучета;
- д) изключва се окабеляването за данни извън частния имот.

10. Помощта, посочена в параграф 1, не се предоставя в нарушение на забрани или ограничения, установени в Регламент (ЕС) № 1308/2013, дори ако тези забрани и ограничения се отнасят само за подпомагането от Съюза, предвидено в посочения регламент.

11. Интензитетът на помощта не надвишава 65 % от допустимите разходи.

12. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен до максимум 80 % за следните инвестиции:

- а) инвестиции, свързани с една или повече от специфичните цели във връзка с околната среда и климата, посочени в параграф 3, букви д), е), и ж), или с хуманното отношение към животните;
- б) инвестиции от млади земеделски стопани;
- в) инвестиции в най-отдалечените региони или малките острови в Егейско море.

13. Посоченият в параграф 12, буква в) интензитет на помощта може да бъде увеличен до максимум 85 % за инвестиции на дребни земеделски стопанства по смисъла на член 28 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

14. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен до максимум 100 % за следните инвестиции:

- а) непроизводствени инвестиции, свързани с целите, посочени в параграф 3, букви д), е), и ж);
- б) инвестиции за възстановяването на производствения потенциал, посочен в параграф 3, буква г), и инвестиции, свързани с предотвратяването и намаляването на риска от щети, причинени от природни бедствия, извънредни събития или неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия, и от защитени животни.

15. Интензитетът на помощта за напояване съгласно параграф 6, буква е) трябва да бъде ограничен до една или повече ставки, които не надвишават:

- а) 80 % от допустимите разходи за инвестиции за напояване в стопанствата, направени съгласно параграф 6, буква е), подточка iii);
- б) 100 % от допустимите разходи за инвестиции в инфраструктура извън земеделските стопанства в селското стопанство, която ще се използва за напояване;
- в) 65 % от допустимите разходи за други инвестиции за напояване в стопанствата.

Член 15

Помощ за комасация на селскостопанска земя

Помощта за комасация на селскостопанска земя е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в глава I от настоящия регламент, и се предоставя за правните и административните разходи, включително разходите за геодезически услуги, и е ограничена до тях, в размер до 100 % от реално извършените разходи.

Член 16

Помощ за инвестиции, свързани с преместването на селскостопански сгради

1. Помощта за МСП, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство, за инвестиции, свързани с преместването на селскостопански сгради, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Преместването на селскостопанската сграда трябва да преследва цел от обществен интерес.

Общественият интерес, с който се обосновава предоставянето на помощ по настоящия член, е определен в относимите разпоредби на съответната държава членка.

3. Когато преместването на селскостопанска сграда се състои от разглобяване, пренасяне и повторно изграждане на съществуващи съоръжения, интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от действително извършените разходи за такива дейности.

4. Когато в допълнение към разглобяването, пренасянето и повторното изграждане на съществуващи съоръжения, както е посочено в параграф 3, преместването води до модернизиране на тези съоръжения или до увеличаване на производствения капацитет, се прилагат интензитетите на помощта за инвестициите, определени в член 14, параграфи 12—15, по отношение на разходите, свързани с модернизирането на съоръженията или увеличението на производствения капацитет.

За целите на настоящия параграф обикновената замяна на съществуваща сграда или съоръжения с нова съвременна сграда или съоръжения, без фундаментална промяна на производството или на използваната технология, не се счита за свързана с модернизирането.

5. Максималният интензитет на помощта може да достигне до 100 % от допустимите разходи, ако преместването се отнася до дейности в близост до населени места от селски тип, с оглед подобряване на качеството на живот или подобряване на екологичните показатели на населеното място от селски тип.

Член 17

Помощ за инвестиции във връзка с преработката на селскостопански продукти или търговията със селскостопански продукти

1. Помощта за инвестиции във връзка с преработката на селскостопански продукти или търговията със селскостопански продукти е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от изискването за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Инвестициите засягат материалните активи или нематериалните активи във връзка с преработката на селскостопански продукти или търговията със селскостопански продукти.

3. Инвестициите във връзка с производството на биогорива от хранителни култури не са допустими за помощ съгласно настоящия член.

4. За инвестиции, които изискват оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС, помощта подлежи на условието, че тази оценка трябва да е извършена и разрешението за изпълнение на съответния инвестиционен проект трябва да е издадено преди датата на предоставяне на индивидуалната помощ.

5. Помощта обхваща следните допустими разходи:

а) изграждането, придобиването, включително на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество, включително инвестиции в пасивна вътрешна електрическа инсталация или структурирано окабеляване за мрежи за пренос на данни и, ако е необходимо, спомагателната част на пасивната мрежа в частния имот извън сградата, като разходите за закупуване на земя са допустими само в размер, ненадхвърлящ 10 % от общите допустими разходи за съответното действие;

б) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване до пазарната стойност на актива;

- в) общи разходи, свързани с разходите, посочени в букви а) и б), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за съвети относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост остават допустими разходи дори когато, въз основа на резултатите от тях, не са извършени разходи по букви а) и б);
- г) такси за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки.
6. Разходи, различни от посочените в параграф 5, букви а) и б), свързани с договори за лизинг, например марж на лизингодателя, разходи за рефинансиране на лихви, административни разходи и разходи за застраховка, не се считат за допустими разходи.
7. Оборотният капитал не се счита за допустим разход.
8. Окабеляването за мрежи за данни извън частния имот не се счита за допустим разход.
9. Не се предоставя помощ по отношение на инвестиции за привеждане в съответствие с действащи стандарти на Съюза.
10. Помощта, посочена в параграф 1, не се предоставя в нарушение на забрани или ограничения, установени в Регламент (ЕС) № 1308/2013, дори ако тези забрани и ограничения се отнасят само за подпомагането от Съюза, предвидено в посочения регламент.
11. Интензитетът на помощта не надвишава 65 %, освен в случаите, посочени в параграф 12.
12. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен до максимум 80 % за следните инвестиции:
- а) инвестиции, свързани с една или повече от специфичните цели във връзка с околната среда и климата, посочени в член 14, параграф 3, букви д), е) и ж), или с хуманното отношение към животните;
- б) инвестиции от млади земеделски стопани;
- в) инвестиции в най-отдалечените региони или малките острови в Егейско море.

Член 18

Помощ за започване на дейност от млади земеделски стопани и помощ за започване на селскостопански дейности

1. Помощта за започване на дейност от млади земеделски стопани и помощта за започване на селскостопански дейности е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. Помощта обхваща започване на стопански дейности в селските райони и за диверсификацията на доходите на земеделските домакинства с други селскостопански дейности.
3. Помощта се предоставя само на млади земеделски стопани под формата на микро- и малки предприятия.
4. Когато помощта се предоставя на млад земеделски стопанин, който създава стопанство под формата на юридическо лице, младият земеделски стопанин упражнява ефективен и дългосрочен контрол над юридическото лице по отношение на решенията, свързани с управлението, ползите и финансовите рискове. Когато в капитала или управлението на юридическото лице участват няколко физически лица, включително лица, които не са млади земеделски стопани, младият земеделски стопанин е в състояние да упражнява такъв ефективен и дългосрочен контрол самостоятелно или съвместно с други лица. Когато юридическо лице е изключително или съвместно контролирано от друго юридическо лице, тези изисквания се прилагат към всяко физическо лице, което упражнява контрол върху посоченото друго юридическо лице ⁽³¹⁾.
5. Условие за предоставяне на помощта е представянето на финансово-икономически план на компетентния орган на съответната държава членка.
6. По отношение на младите земеделски стопани, когато бенефициерът не отговаря на условията, определени в член 4, параграф 6, буква в) от Регламент (ЕС) 2021/2115, той все пак има право да получи помощ за млади земеделски стопани, при условие че поеме ангажимент да придобие тези професионални умения и знания в срок от 36 месеца от датата на приемане на решението за предоставяне на помощта. Този ангажимент трябва да бъде включен във финансово-икономическия план.

⁽³¹⁾ По отношение на понятието за контрол по аналогия се прилага глава II, точка 1 от Проекта за консолидирано юрисдикционно извешие на Комисията съгласно Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета относно контрола върху концентрациите между предприятия (ОВ С 95, 16.4.2008 г., стр. 1).

7. Подпомагането е ограничено до 100 000 евро на млад земеделски стопанин или на новосъздадено предприятие, занимаващо се със селскостопанска дейност, или на земеделско домакинство.

Член 19

Помощ за започване на дейност за групи производители и организации на производители в селскостопанския сектор

1. Помощта за започване на дейност за групи производители и организации на производители е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Единствено групи производители или организации на производители, които са официално признати от компетентния орган на съответната държава членка, са допустими за помощ.

3. Държавите членки трябва да приспособят помощите, освободени в съответствие с настоящия член, за да отчетат всички промени в регламентите, уреждащи общата организация на пазарите на селскостопански продукти.

4. Не се предоставя помощ на:

- а) производствени организации, субекти или органи като например дружества или кооперативи, чиято цел е управлението на едно или повече земеделски стопанства и които по тази причина на практика представляват отделни производители;
- б) земеделски сдружения, които изпълняват задачи, като например взаимно подпомагане и услуги по заместване и управление на стопанствата в стопанствата на членовете, без да участват в съвместното адаптиране на предлагането за пазара;
- в) групи производители, организации или сдружения на производители, чиито цели са несъвместими с член 152, параграф 1, буква в), член 152, параграф 3 или член 156 от Регламент (ЕС) № 1308/2013.

5. Помощта обхваща следните допустими разходи:

- а) разходи за наеми на подходящи помещения;
- б) придобиване на офис оборудване;
- в) разходи за административен персонал;
- г) административни разходи и такси за правни и административни услуги;
- д) такси за придобиване на компютърен хардуер и такси за придобиване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения.

При закупуване на помещения допустимите разходи за тази цел се ограничават до разходите за наем по пазарни цени.

6. Помощта се изплаща под формата на фиксирана сума на годишни вноски през първите пет години от датата, на която групата производители или организацията на производители е била официално призната от компетентния орган на съответната държава членка.

Държавите членки изплащат последната вноска само след като са проверили правилното изпълнение на мярката.

7. Помощта е ограничена до 10 % от годишната предлагана на пазара продукция от групата производители или организацията на производители.

8. Размерът на помощта е ограничен до 100 000 евро годишно. Помощта е прогресивно намаляваща.

Член 20

Помощ за участието на производители на селскостопански продукти в схеми за качество

1. Следните категории помощи за производители на селскостопански продукти и групи производители са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него:

- а) помощ за ново участие в схеми за качество, ако изпълнява условията, определени в параграфи 2—6 от настоящия член и в глава I;
- б) помощ за разходите по задължителни мерки за контрол във връзка със схемите за качество, предприети съгласно законодателството на Съюза или националното законодателство от компетентния орган или от негово име, ако отговаря на условията, определени в параграфи 2, 4, 6, 7 и 8 от настоящия член и в глава I;
- в) помощ за разходите за пазарни проучвания, за разработване на концепция и технически проект за продукта и за изготвяне на заявления за признаване на схеми за качество, когато тя отговаря на условията, определени в параграфи 2, 6, 7 и 8 от настоящия член и в глава I.

2. Помощта, посочена в параграф 1, се предоставя по отношение на следните схеми за качество:

а) схемите за качество, установени по силата на:

- i) част II, дял II, глава I, раздел 2 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 по отношение на вината;
- ii) Регламент (ЕС) № 1151/2012;
- iii) Регламент (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³²⁾;
- iv) Регламент (ЕС) 2019/787 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³³⁾;
- v) Регламент (ЕС) № 251/2014 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁴⁾;

б) схемите за качество, включително схемите за сертифициране на земеделски стопанства, по отношение на селскостопански продуктите, които държавите членки признават като отговарящи на следните условия:

i) спецификата на крайния продукт, произведен по такива схеми за качество, следва да произтича от ясни задължения, с които се гарантира едно от изброените по-долу:

- специфични характеристики на продукта,
- специфични селскостопански или производствени методи,
- качеството на крайния продукт, което значително надхвърля пазарните стокови стандарти по отношение на общественото здраве, здравето на животните или растенията, хуманното отношение към животните или опазването на околната среда;

ii) схемата за качество е отворена за всички производители;

iii) схемата за качество включва задължителни спецификации за крайния продукт, като спазването на тези спецификации се удостоверява от публични органи или от независим орган за инспекции;

iv) схемата за качество е прозрачна и осигурява пълна проследимост на селскостопанските продукти;

в) схемите за доброволно сертифициране на селскостопански продукти, които съответната държава членка признава като отговарящи на изискванията, посочени в съобщението на Комисията, озаглавено „Насоки за най-добри практики на ЕС за схемите за доброволно сертифициране на селскостопански продукти и храни“ ⁽³⁵⁾.

3. Помощта, посочена в параграф 1, буква а), се предоставя на производителите на селскостопански продукти като годишен стимул под формата на плащане, чийто размер се определя в съответствие с размера на постоянните разходи, възникващи от участието в схемите за качество.

4. Помощта, посочена в параграф 1, букви а) и б), не се предоставя за покриване на разходите за контрола, осъществяван от самия бенефициер, или когато законодателството на Съюза предвижда разходите за контрол да бъдат поети от производителите на селскостопански продукти и групите такива производители, без да посочва реалния размер на таксите.

5. Помощта, посочена в параграф 1, буква а), се предоставя за максимален период от седем години.

6. Помощта е достъпна за всички отговарящи на критериите предприятия в съответната област въз основа на обективно определени условия.

7. Помощта, посочена в параграф 1, букви б) и в), не включва директни плащания към бенефициерите.

Тя се изплаща на органа, отговарящ за мерките за контрол, доставчика на научни изследвания или доставчика на консултантски услуги.

⁽³²⁾ Регламент (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. относно биологичното производство и етикетането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета (ОВ L 150, 14.6.2018 г., стр. 1).

⁽³³⁾ Регламент (ЕС) 2019/787 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за определението, описанието, представянето и етикетането на спиртни напитки, за използването на наименованията на спиртни напитки при представянето и етикетането на други храни, за защитата на географските указания на спиртни напитки, за използването на етилов алкохол и дестилати от земеделски произход в алкохолните напитки и за отмяна на Регламент (ЕО) № 110/2008 (ОВ L 130, 17.5.2019 г., стр. 1).

⁽³⁴⁾ Регламент (ЕС) № 251/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за определяне, описание, представяне, етикетане и правна закрила на географските указания на ароматизирани лозаро-винарски продукти и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1601/91 на Съвета (ОВ L 84, 20.3.2014 г., стр. 14).

⁽³⁵⁾ Съобщение на Комисията „Насоки за най-добри практики на ЕС за схемите за доброволно сертифициране на селскостопански продукти и храни“ (ОВ C 341, 16.12.2010 г., стр. 5).

8. Помощта, посочена в параграф 1, букви б) и в), се ограничава до 100 % от действително направените разходи.

Член 21

Помощ за обмен на знания и информационни дейности

1. Помощта за обмен на знания и информационни дейности е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Помощта обхваща дейности за професионално обучение и придобиване на умения, включително курсове за обучение, семинари, конференции и индивидуално обучение, демонстрационни дейности, информационни дейности и насърчаване на иновациите.

Помощта може да обхваща и краткосрочен обмен на опит в управлението на стопанства и посещения на стопанства.

Държавите членки гарантират, че дейностите, подпомагани съгласно настоящия член, са в съответствие с описанието на системата за знания и иновации в селското стопанство (AKIS), предвидена в стратегическия план по ОСП.

Помощта за демонстрационни дейности може да обхваща съответните разходи за инвестиции.

3. Помощта обхваща следните допустими разходи:

- а) разходите за организиране на професионално обучение, дейности за придобиване на умения (включително курсове за обучение, семинари, конференции и индивидуално обучение), демонстрационни дейности или информационни дейности;
- б) разходите за път, настаняване и дневните командировъчни на участниците;
- в) разходите за осигуряване на услуги за заместване по време на отсъствието на участниците;
- г) в случай на демонстрационни проекти по отношение на инвестициите:
 - i) изграждането, придобиването, включително на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество, като разходите за закупуване на земя са допустими само в размер, ненадхвърлящ 10 % от общите допустими разходи за съответното действие;
 - ii) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване до пазарната стойност на актива;
 - iii) общи разходи, свързани с разходите, посочени в подточки i) и ii), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост продължават да бъдат допустими разходи дори когато въз основа на резултатите от тях не са извършени разходи по подточки i) и ii);
 - iv) такси за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права и търговски марки.

4. Разходите, посочени в параграф 3, буква г), са допустими само доколкото се използват за демонстрационния проект и за периода на демонстрационния проект.

За допустими се считат само разходите за амортизация, съответстващи на продължителността на демонстрационния проект, изчислени въз основа на общоприети счетоводни принципи.

5. Помощта, посочена в параграф 3, букви а) и в), не включва директни плащания към бенефициерите.

Помощта за разходите за осигуряване на услуги по заместване, посочени в параграф 3, буква в), може, като алтернатива, да се изплаща директно на доставчика на услуги по заместване.

6. Органите, предоставящи обмен на знания и информационни дейности, разполагат с необходимия капацитет под формата на квалификации на персонала и редовно обучение за изпълнение на посочените задачи.

Предоставянето на дейностите, посочени в параграф 2, може да се извършва от групи производители или други организации независимо от техния размер.

7. Помощта е достъпна за всички отговарящи на критериите предприятия в съответната област въз основа на обективно определени условия.

Ако предоставянето на дейностите, посочени в параграф 2, се извършва от групи производители и организации на производители, членството в такива групи или организации не трябва да е условие за достъп до дейностите.

Участието на нечленуващи лица в административните разходи на съответната група производители или организация на производители е ограничено до разходите за предоставяне на дейностите, посочени в параграф 2.

8. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.

В случай на демонстрационни проекти, посочени в параграф 3, буква г), максималният размер на помощта е ограничен до 100 000 евро за период от 3 бюджетни години.

Член 22

Помощ за консултантски услуги

1. Помощта за консултантски услуги е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Помощта е замислена така, че да се помогне на предприятията, извършващи дейност в селскостопанския сектор, и на младите земеделски стопани да се възползват от консултантските услуги.

Държавите членки гарантират, че дейностите, подпомагани съгласно настоящия член, са в съответствие с описанието на системата за знания и иновации в селското стопанство (AKIS), предвидена в стратегическия план по ОСП.

3. Консултациите са свързани с поне една специфична цел, посочена в член 6 от Регламент (ЕС) 2021/2115, и обхващат най-малко един от следните елементи:

- а) задължения, произтичащи от законоустановени изисквания за управление и стандарти за добри земеделски и екологични условия, установени съгласно дял III, глава I, раздел 2 от Регламент (ЕС) 2021/2115;
- б) изискванията, установени от държавите членки за прилагането на Директива 2000/60/ЕО, Директива 92/43/ЕО, Директива 2009/147/ЕО, Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁶⁾, Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁷⁾, Регламент (ЕС) 2016/2031, Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁸⁾, член 55 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁹⁾ и Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁰⁾;
- в) земеделските практики, които възпрепятстват развитието на антимикробна резистентност, както е посочено в съобщението „Европейски план за действие „Едно здраве“ срещу антимикробната резистентност“ ⁽⁴¹⁾;
- г) предотвратяването и управлението на риска;
- д) модернизирането, укрепването на конкурентоспособността, секторната интеграция, пазарната ориентация и насърчаването на предприемачеството и иновациите, по-специално за изготвянето и осъществяването на проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ;
- е) цифровите технологии в селското стопанство, както е посочено в член 114, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/2115;

⁽³⁶⁾ Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа (ОВ L 152, 11.6.2008 г., стр. 1).

⁽³⁷⁾ Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 г. за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители, за изменение на Директива 2003/35/ЕО и за отмяна на Директива 2001/81/ЕО (ОВ L 344, 17.12.2016 г., стр. 1).

⁽³⁸⁾ Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. за заразните болести по животните и за изменение и отмяна на определени актове в областта на здравеопазването на животните (Законодателство за здравеопазването на животните) ОВ L 84, 31.3.2016 г., стр. 1).

⁽³⁹⁾ Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕО и 91/414/ЕО на Съвета (ОВ L 309, 24.11.2009 г., стр. 1).

⁽⁴⁰⁾ Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди (ОВ L 309, 24.11.2009 г., стр. 71).

⁽⁴¹⁾ Европейски план за действие „Едно здраве“ срещу антимикробната резистентност (AMP) (COM(2017) 339 final).

- ж) устойчивото управление на хранителните вещества, включително, най-късно считано от 2024 г., употребата на инструмента за устойчивост на земеделските стопанства за хранителните вещества, както е посочено в член 15, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2021/2115;
- з) условията на заетост и задълженията на работодателите, както и здравословните и безопасни условия на труд и социалната подкрепа в селскостопанските общности;
- и) устойчивото производство на фуражи, оценката на фуражите по отношение на съдържанието на хранителни вещества и хранителната стойност, документирането, планирането и контрола на храненето на селскостопанските животни въз основа на нуждите.

4. Консултациите може да включват също така въпроси, различни от посочените в параграф 3, които са свързани с икономическите и екологичните показатели на земеделското стопанство, включително аспекти, засягащи конкурентоспособността. Това може да включва консултации относно развитието на къси вериги на доставки, биологичното земеделие, пестенето на устойчива енергия, енергийната ефективност и производството и използването на възобновяема енергия за селското стопанство, увеличаването на биологичното разнообразие или ефективността на биологичното разнообразие и здравните аспекти на животновъдството.

5. Помощта трябва да бъде под формата на субсидирана услуга.

6. Субектите, избрани да предоставят консултантската услуга, следва да разполагат с подходящи ресурси от редовно обучен и квалифициран персонал и консултантски опит и надеждност по отношение на сферите, в които дават консултации.

Предоставянето на консултантски услуги може да се извършва от групи производители или други организации независимо от тяхната големина.

Държавите членки гарантират, че доставчикът на консултантски услуги е безпристрастен и няма конфликт на интереси.

7. Помощта е достъпна за всички отговарящи на критериите предприятия в съответната област въз основа на обективно определени условия.

Ако предоставянето на консултантски услуги се извършва от групи производители и организации на производители, членството в тези групи или организации не е условие за достъп до услугата.

Всяко участие на нечленуващи лица в административните разходи на съответната група или организация е ограничено до разходите за предоставяне на консултантската услуга.

8. Размерът на помощта се ограничава до 100 % от допустимите разходи в размер до 25 000 евро (с изключение на разходите по параграф 4) за период от три години за консултации, предоставени от доставчиците на услуги на един-единствен бенефициер, извършващ дейност в първичното селскостопанско производство.

9. Размерът на помощта се ограничава до 100 % от допустимите разходи в размер до 200 000 евро (с изключение на разходите по параграф 4) за период от три години за консултации, предоставени от доставчиците на услуги на един-единствен бенефициер, извършващ дейност, свързана с преработката на селскостопански продукти и търговията със селскостопански продукти.

Член 23

Помощ за услуги по заместване в стопанството

1. Помощта за услуги по заместване в стопанството е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Помощта обхваща действителните разходи за заместване на земеделски стопанин, физическо лице, което е член на земеделското домакинство, или селскостопански работник по време на тяхното отсъствие от работа поради болест, включително заболяване на децата им и тежко заболяване на съжителстващо лице, което изисква постоянни грижи, годишен отпуск, отпуск по майчинство и родителски отпуск, задължителна военна служба, в случай на смърт или в случай на член 21, параграф 3, буква в).

3. Общата продължителност на заместването е ограничена до 3 месеца годишно на бенефициер, с изключение на заместването поради отпуск по майчинство и родителски отпуск и на заместването поради задължителна военна служба. При отпуск по майчинство и родителски отпуск продължителността на заместването е ограничена до 6 месеца във всеки отделен случай. При задължителна военна служба продължителността на заместването е ограничена до времетраенето на службата.

4. Помощта трябва да бъде под формата на субсидирана услуга.

Предоставянето на услуги по заместване в стопанството може да се извършва от групи производители и организации на производители независимо от тяхната големина. В такъв случай членството в тези групи или организации не е условие за достъп до услугата.

5. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от действително извършените разходи.

Член 24

Помощ за мерки за насърчаване в полза на селскостопанските продукти

1. Помощта за мерки за насърчаване в полза на селскостопанските продукти е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Помощта покрива разходите за:

- а) организирането на конкурси, търговски панаири и изложения, както и участието в тях;
- б) публикации, насочени към повишаване на осведомеността на широката общественост относно селскостопанските продукти.

3. В публикациите, посочени в параграф 2, буква б), не се споменават конкретни предприятия, марки или произход.

Първата алинея не се прилага обаче при посочване на произхода на селскостопански продукти, обхванати от:

- а) схемите за качество, посочени в член 20, параграф 2, буква а), при условие че позоваването съответства стриктно на защитеното от Съюза;
- б) схемите за качество, посочени в член 20, параграф 2, букви б) и в), при условие че позоваването е с второстепенно значение спрямо основното послание.

4. Помощта обхваща следните допустими разходи за организирането на и участието в конкурси, търговски панаири и изложения:

- а) такси за участие;
- б) разходи за път и разходи за транспортиране на животни и на продукти, които ще бъдат обхванати от действието за насърчаване;
- в) разходи за публикации и уебсайтове за обявяване на събитието;
- г) наем за изложбени помещения и шандове и разходите за тяхното монтиране и демонтиране;
- д) символични награди на стойност до 3 000 евро за една награда и един победител в конкурс.

5. Помощта обхваща следните допустими разходи за публикациите, насочени към повишаване на осведомеността на широката общественост относно селскостопанските продукти:

- а) разходи за публикации в печатни и електронни медии, уебсайтове, клипове в електронни медии, по радио или телевизия, насочени към представяне на фактическа информация относно бенефициери от определен район или произвеждащи определен селскостопански продукт, при условие че информацията е неутрална и че всички заинтересовани бенефициери разполагат с еднакви възможности да бъдат представени в публикацията;
- б) разходи за разпространение на научни познания и фактическа информация относно:
 - i) схемите за качество, посочени в член 20, параграф 2, които са отворени за селскостопански продукти от други държави членки и трети държави;
 - ii) генерични селскостопански продукти и техните хранителни предимства и предлаганите приложения на такива продукти.

6. Помощта се предоставя под една от следните форми:

- а) в натура;
- б) въз основа на възстановяване на действителните разходи, извършени от бенефициера;
- в) по отношение на помощта за символични награди, също и в пари в брой.

Когато помощта се предоставя в натура, тя е под формата на субсидирана услуга.

Предоставянето на мерки за насърчаване може да се извършва от групи производители или други организации независимо от тяхната големина.

Помощта за символичните награди, посочени в параграф 4, буква д), се изплаща на доставчика на мерките за насърчаване само ако наградата е била действително присъдена и при представяне на доказателство за присъждането.

7. Помощта за мерките за насърчаване е достъпна за всички отговарящи на критериите предприятия в съответната област въз основа на обективно определени условия.

Ако предоставянето на мярката за насърчаване се извършва от групи производители и организации на производители, членството в тези групи или организации не е условие за достъп до участие. Участието на нечленуващи лица в административните разходи на съответната група производители или организация на производители е ограничено до разходите за предоставяне на мерките за насърчаване.

8. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.

Член 25

Помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природно бедствие

1. Помощта за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Помощта за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, зависи от следните кумулативни условия:

- а) компетентният орган на държавата членка официално е признал характера на събитието като неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие;
- б) налице е пряка причинно-следствена връзка между неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, и щетите, понесени от предприятието.

3. Когато е целесъобразно, държавите членки могат предварително да определят критерии, въз основа на които се счита, че има официално признаване по параграф 2, буква а).

4. Помощта се изплаща пряко на съответното предприятие или на групата производители или организацията на производители, в която членува предприятието.

Ако помощта се изплаща на група производители или организация на производители, размерът на помощта не надвишава размера на помощта, допустим за предоставяне на въпросното предприятие.

5. Схемите за помощ, свързани с неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, се създават в срок до три години и помощта се изплаща в срок до четири години от датата на настъпване на неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие.

6. Допустимите разходи са щетите, възникнали като пряко последствие от неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, оценено от публичен орган, от независим експерт, признат от предоставящия помощта орган, или от застрахователно предприятие.

7. Изчисляването на щетите, понесени вследствие на неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, се извършва на равнището на отделния бенефициер. Помощта може да бъде свързана със следното:

а) загубата на доходи от пълното или частичното унищожаване на селскостопанската продукция и средствата за производство, както е посочено в параграф 8;

б) материалните щети, посочени в параграф 9.

8. Загубата на доходи се изчислява чрез изваждане на:

а) резултата от умножението на количеството селскостопански продукти, произведено през годината, когато е настъпило неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, или всяка следваща година, засегната от пълното или частичното унищожаване на средствата за производство, по средната продажна цена, получена през същата година

от

б) резултата от умножаването на средногодишното количество селскостопански продукти, произведени през тригодишния период, предхождащ неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, или средното количество за три години, което се базира на петгодишния период, предхождащ неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, като от него се изключат най-високата и най-ниската стойност, по получената средна продажна цена.

Когато МСП е създадено преди по-малко от три години от датата на настъпване на неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, позоваването на тригодишния период в параграф 8, буква б) се разбира като позоваване на количеството, произведено и продадено от средно предприятие със същия размер като заявителя, а именно микропредприятие или съответно малко или средно предприятие в националния или регионалният сектор, засегнат от неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие.

Загубата на доходи може да се изчисли или на равнището на годишната продукция на стопанството, или на равнище култури или животни.

Загубата на доходи може да бъде увеличена с други разходи, извършени от бенефициера в резултат от неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие.

От тази загуба на доходи се изваждат всички разходи, които не са извършени поради неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие.

При изчисляването на селскостопанското производство на бенефициера може да се използват индекси, при условие че използваният метод на изчисление позволява да се определи реалната загуба на бенефициера през разглежданата година.

9. Материалните щети на активи, като например селскостопански сгради, оборудване и машини, запаси и средства за производство, причинени от неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, се изчисляват въз основа на разходите за ремонт или икономическата стойност на засегнатия актив преди неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие.

Тези щети не могат да надхвърлят разходите за ремонт или намалението на справедливата пазарна стойност, причинено от бедствието, по-специално разликата между стойността на актива непосредствено преди и непосредствено след неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие.

Когато посочената в параграф 8 загуба на приходи на бенефициера се изчислява въз основа на културите или животните, се вземат под внимание само материалните щети, свързани с конкретната култура или конкретните животни.

10. Помощта се намалява с минимум 50 %, освен ако се предоставя на бенефициери, които са сключили застраховка, покриваща минимум 50 % от тяхното средногодишно производство или свързаните с производството им доходи и статистически най-честите климатични рискове в съответната държава членка или регион, за които се осигурява застрахователно покритие.

11. Помощта и всички други получени плащания за компенсиране на загубите, включително плащанията по други национални или съюзни мерки или застрахователни полици, са ограничени до 80 % от допустимите разходи.

Интензитетът на помощта може да бъде увеличен до 90 % в районите с природни ограничения.

Член 26

Помощ за разходите по предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните или нашествия на вредители по растенията и помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от болести по животните или нашествия на вредители по растенията

1. Помощта за покриване на разходите по предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните или нашествия на вредители по растенията и помощта за компенсиране за загубите, причинени от тези болести по животните или нашествия на вредители по растенията, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Помощта зависи от следните условия:

а) тя се изплаща единствено във връзка с болести по животните или с вредители по растенията, за които съществуват разпоредби на Съюза или национални разпоредби, независимо дали са установени със закон, подзаконов акт или административно действие;

б) помощта е част от едно от следните:

i) публична програма на Съюза или на национално или регионално равнище за предотвратяване, контрол или ликвидиране на съответната болест по животните или съответния вредител по растенията,

ii) спешни мерки, наложени от компетентния орган на държавата членка;

- iii) мерки за ликвидиране или спиране на разпространението на вредители по растенията, прилагани в съответствие с член 18, член 28, параграфи 1 и 2, член 29, параграфи 1 и 2, член 30, параграф 1 и член 33, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/2031;
- iv) мерки за предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/429.

Програмата и мерките, посочени в буква б), съдържат описание на съответните мерки за предотвратяване, контрол или ликвидиране.

3. По отношение на болестите по животните, помощта се предоставя за болести по животните, включени в списъка на болестите по животните, посочен в член 5, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/429, в списъка на зоонозите, установен в приложение III към Регламент (ЕС) 2021/690 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴²⁾, или в списъка на болестите по животните, инфекциите и нашествията, посочен в Здравния кодекс за сухоземните животни на Световната организация по здравеопазване на животните.

4. Помощ може да се предоставя и по отношение на нововъзникващи болести, които отговарят на критериите, предвидени в член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2016/429.

5. Помощта не може да е свързана с мерки, за които в законодателството на Съюза е предвидено изискване, че те са за сметка на бенефициера, освен ако разходите за тях се покриват изцяло от задължителни такси, наложени на бенефициерите.

6. Помощта се изплаща пряко на съответното предприятие или на групата производители или организацията на производители, в която членува предприятието.

Ако помощта се изплаща на група производители или организация на производители, размерът на помощта не надвишава размера на помощта, допустим за предоставяне на въпросното предприятие.

7. Схемите за помощ, свързани с болест по животните или нашествие на вредители по растенията, се въвеждат в срок от три години и помощта се изплаща в рамките на четири години от датата на възникване на разхода или щетата, причинена от болестта по животните или нашествието на вредители по растенията.

8. В случай на мерки по отношение на бъдещи евентуални болести по животните, вредители по растенията или инвазивни чужди видове съгласно определението за инвазивен чужд, който засяга Съюза, посочено в член 3, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴³⁾, и определението за инвазивен чужд вид, който засяга държава членка, посочено в член 3, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1143/2014 („превантивни мерки“), помощта обхваща следните допустими разходи:

- а) за медицински прегледи;
 - б) за анализи, включително диагностика „ин витро“;
 - в) за изследвания и други скринингови мерки, включително изпитвания за TSE и CEF;
 - г) за закупуване, съхраняване, разпространяване и поставяне на ваксини, лекарства, вещества за лечението на животни и продукти за растителна защита и биоцидни продукти;
 - д) за клане или убиване на животни или унищожаване на животински продукти и растения и за почистването и дезинфекцията или обеззаразяването на стопанството и съоръженията;
 - е) за определяне или подобряване на мерките за биологична сигурност.
9. В случай на мерки за контрол и ликвидиране помощта покрива следните допустими разходи:
- а) за изследвания и други скринингови мерки в случай на болести по животните, включително изпитвания за TSE и CEF;
 - б) за закупуване, съхраняване, поставяне и разпространяване на ваксини, лекарства, вещества за лечението на животни и продукти за растителна защита и биоцидни продукти;
 - в) за клане или убиване и за унищожаване на животни и унищожаване на свързани с тях продукти, или за унищожаване на растения, включително тези, които са умрели или са разрушени в резултат на ваксинации или други мерки, разпоредени от компетентните публични органи.

⁽⁴²⁾ Регламент (ЕС) 2021/690 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на програма за вътрешния пазар, конкурентоспособността на предприятията, включително малките и средните предприятия, областта на растенията, животните, храните и фуражите, и европейската статистика (програма „Единен пазар“), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 99/2013, (ЕС) № 1287/2013, (ЕС) № 254/2014 и (ЕС) № 652/2014 (ОВ L 153, 3.5.2021 г., стр. 1).

⁽⁴³⁾ Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове (ОВ L 317, 4.11.2014 г., стр. 35).

г) за почистване, дезинфекция и обеззаразяване на стопанствата и оборудването въз основа на епидемиологията и характеристиките на патогена или на вектора.

10. В случай на помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от болести по животните или вредители по растенията, компенсацията се изчислява само въз основа на:

- а) пазарната стойност на животните, които са заклани или убити или са умрели, или пазарната стойност на свързаните с тях продукти или на растенията, унищожени:
 - i) в резултат на болестта по животните или нашествието на вредители по растенията,
 - ii) като част от публична програма или мярка, посочени в параграф 2, буква б);
- б) загубата на доходи, свързана с изпълнение на карантинни задължения, с трудности по възстановяване на поголовието или с пренасаждане на площите, и задължителния сеитбооборот, наложен като част от публична програма или мярка, посочена в параграф 2, буква б).

в) разходите за подмяна на оборудването, унищожено по нареждане на компетентните органи на държавата членка.

За целите на първа алинея, буква а) пазарната стойност се определя въз основа на стойността на животните, продуктите и растенията непосредствено преди да е възникнало или да е било потвърдено всяко подозрение за болестта по животните или нашествието на вредители по растенията.

11. От компенсацията, изчислена в съответствие с параграф 10, се изваждат:

- а) всички разходи, които не са възникнали пряко вследствие на болестта по животните или на вредителите по растенията, които в противен случай биха били извършени от бенефициера;
- б) всички приходи, получени от продажбата на продукти, свързани с животните, които са били заклани или умъртвени, или с растенията, които са били унищожени с цел предотвратяване или ликвидиране по нареждане на компетентните органи.

12. Помощта за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от болести по животните или вредители по растенията, е ограничена до разходите и щетите, причинени от болестите по животните и вредителите по растенията, за които компетентният орган на държавата членка е направил едно от следните действия:

- а) официално е признал огнище — в случай на болест по животните;
- б) официално е удостоверил наличие — в случай на вредители по растенията.

13. Помощта във връзка с допустимите разходи, посочени в параграфи 8 и 9, се предоставя в натура и се изплаща на доставчика на мерки за предотвратяване, контрол и ликвидиране.

Чрез дерогация от първа алинея помощта във връзка с допустимите разходи, посочена в следващите разпоредби, може да бъде предоставяна пряко на бенефициера въз основа на възстановяване на действителните разходи, извършени от него:

- а) параграф 8, букви г) и д) и параграф 9, буква б) — в случай на болести по животните или нашествия на вредители по растенията;
- б) параграф 8, буква д) и параграф 9, буква в) — в случай на вредители по растенията и за почистване и дезинфекция на стопанството и оборудване.

14. Не се предоставя индивидуална помощ, когато се установи, че болестта по животните или нашествието на вредители по растенията са били причинени умишлено или по небрежност от бенефициера.

15. Помощта и всички други плащания, получени от бенефициера, включително плащанията по други национални мерки или мерки на Съюза или застрахователни полици или взаимоспомагателни фондове, за същите допустими разходи като посочените в параграфи 8, 9 и 10, са ограничени до 100 % от допустимите разходи.

Член 27

Помощ за животновъдния сектор и помощ за мъртви животни

1. Следната помощ за животновъдите е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Помощта покрива разходите за:

- а) административни разходи по създаване и поддържане на родословни книги;
- б) изпитвания, извършвани от трети лица или от името на трети лица, за определяне на генетичното качество или продуктивността на животните, с изключение на разходите по мерките за контрол, осъществявани от собственика на животните, и рутинния качествен контрол на млякото;

- в) отстраняване на мъртви животни;
- г) унищожаване на мъртви животни;
- д) отстраняване и унищожаване на мъртви животни, когато помощта се финансира от такси или задължителни вноски, предназначени за финансиране на унищожаването на такива мъртви животни, при условие че тези такси или вноски са ограничени само до сектора на месото и са наложени директно на този сектор;
- е) разходите за отстраняване и унищожаване на мъртви животни, когато въпросните мъртви животни задължително подлежат на изпитвания за ТСЕ или в случай на огнище на болест по животните, посочена в член 26, параграф 3.

3. Условие за предоставянето на помощта, посочена в параграф 2, букви в), г), д) и е), е наличието на последователна програма за наблюдение, която гарантира безопасното унищожаване на всички мъртви животни в държавата членка.

Помощта за разходите за премии, заплащани от земеделски стопани по застраховки, които покриват разходите за отстраняване и унищожаване на мъртви животни, посочена в параграф 2, буква д) от настоящия член, отговаря на условията, определени в член 28, параграф 2.

4. Помощта се предоставя в натура и не може да включва директни плащания към бенефициерите.

С цел да се улесни управлението на помощта по параграф 2, букви в), г), д) и е), помощта може да се изплаща на стопанските субекти или лицата, които отговарят на следните условия:

- а) те са активни надолу по веригата от предприятия с дейност в сектора на животновъдството;
- б) те предоставят услуги по отстраняване и унищожаване на мъртви животни.

5. Интензитетът на помощта е ограничен до:

- а) 70 % от разходите за изпитвания, посочени в параграф 2, буква б);
- б) 75 % от разходите, свързани с унищожаване, посочени в параграф 2;
- в) 100 % от разходите, свързани с административни разходи, отстраняване, унищожаване и заплащане на премии по застраховки, посочени в параграф 2, букви а), г), д), и е).

Член 28

Помощ за заплащане на застрахователни премии и за финансови вноски във взаимоспомагателни фондове

1. Помощта за заплащане на застрахователни премии и за финансови вноски във взаимоспомагателни фондове е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Помощта за заплащане на застрахователни премии не може да:

- а) възпрепятства функционирането на вътрешния пазар на застрахователни услуги;
- б) е ограничена до застраховките, предоставяни от едно застрахователно дружество или от една група дружества;
- в) е обвързана с условие за сключване на застрахователния договор със застрахователно дружество, установено в съответната държава членка.

3. Застраховката е предназначена за покриване на загубите, причинени от едно от следните събития:

- а) природни бедствия;
- б) неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, и други неблагоприятни климатични събития;
- в) болести по животните или нашествие на вредители по растения, или защитени животни;
- г) за компенсиране на застрахователните премии по застраховки, които покриват разходите за отстраняване и унищожаване на мъртви животни;

4. Застраховката:

- а) покрива само разходите за отстраняване и компенсиране на щетите, посочени в параграф 3;
- б) не изисква, нито посочва вида или количеството на бъдещото селскостопанско производство.

5. Държавите членки могат да ограничат размера на застрахователната премия, отговаряща на условията за помощ, като приложат подходящи тавани.

6. Съответният взаимоспомагателен фонд отговаря на следните кумулативни условия:
 - а) одобрен е от компетентния орган на държавата членка в съответствие с националното право;
 - б) осъществява прозрачна политика по отношение на плащанията във фонда и тегленията от фонда;
 - в) има ясни правила за определяне на отговорностите за всички възникнали задължения.
7. Държавите членки определят правилата за създаване и управление на взаимоспомагателните фондове, по-специално за отпускането на компенсаторни плащания, както и за управлението и мониторинга на спазването на тези правила. Държавите членки гарантират, че в разпоредбите по отношение на фонда се предвиждат санкции в случай на небрежност от страна на бенефициера.
8. Интензитетът на помощта е ограничен до 70 % от разходите за застрахователната премия или финансовата вноска във взаимоспомагателен фонд.

Член 29

Помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от защитени животни

1. Помощта за отстраняване и компенсиране на щети, причинени от защитени животни, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. По силата на параграф 5 държавата членка установява пряка причинно-следствена връзка между понесената щета и поведението на защитените животни.
3. Помощта се изплаща пряко на съответното предприятие или на групата производители или организацията на производители, в която членува предприятието. Ако помощта се изплаща на група производители и организация на производители, размерът на помощта не надвишава размера на помощта, допустим за предоставяне на въпросното предприятие.
4. Схемата за помощ се създава до три години след датата на настъпване на събитието, причинило щетата, а помощта се изплаща до четири години, считано от тази дата.
5. Допустими са разходите, възникнали като пряко следствие от събитието, причинило щетата, според оценката на публичен орган, независим експерт, признат от предоставящия помощта орган, или застрахователно предприятие.

Допустимите разходи може да включват следното:

- а) убити животни или унищожени растения: допустимите разходи са въз основа на пазарната стойност на убитите животни или на унищожените растения от защитени животни;
- б) непреки разходи: ветеринарни разходи за лечение на ранени животни и разходите за труд, свързани с търсенето на изчезнали животни, загуба на приходи поради по-нисък добив на продукция, свързан с нападения от защитени животни;
- в) материалните щети върху следните активи: селскостопанско оборудване, машини, селскостопански сгради и запаси; изчисляването на материалните щети се основава на разходите за ремонт или на стопанската стойност на повредения актив преди събитието, причинило щетата; те не надхвърлят причинените при събитието разходи за ремонт или намаление в нормалната пазарна цена, т.е. разликата между стойността на актива непосредствено преди и веднага след събитието.
6. Щетите се изчисляват на равнището на отделния бенефициер.

От сумата се изваждат всички разходи, които не са извършени вследствие на събитието, причинило щетата, но които бенефициерът би извършил в противен случай.

7. Компетентните органи на държавите членки изискват от бенефициерите да положат минимално усилие с оглед намаляване на риска от нарушаване на конкуренцията и за осигуряване на стимул за свеждане на риска до минимум. Това усилие е под формата на превантивни мерки — като обезопасяващи огради, където това е възможно, или овчарски кучета — които са пропорционални на риска от щети от защитени животни в съответния район, освен ако тези мерки не могат да бъдат осъществени с разумни усилия. Настоящият параграф не се прилага за първото нападение на защитено животно в даден район.
8. Помощта съгласно настоящия член е ограничена до 100 % от допустимите разходи.

9. Помощта и всички други получени плащания за отстраняване и компенсиране на щетата, включително плащанията по други национални мерки или мерки на равнището на Съюза, или застрахователни полици, за щетите, за които се предоставя помощта, са ограничени до 100 % от допустимите разходи.

Член 30

Помощ за съхранение на генетичните ресурси в селското стопанство

1. Помощта за съхранение на генетичните ресурси в селското стопанство, свързана с ангажменти в областта на агроекологията и климата, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. За целите на настоящия член се прилагат следните определения:

а) „съхранение *in situ*“ означава съхранение на генетичен материал в екосистемите и естествените местообитания, и запазване и възстановяване на жизнеспособни популации от видове или диви породи в естествената им среда, а в случая на опитомени породи животни или култивирани растителни видове - в стопанската среда, в която са развили своите отличителни качества;

б) „съхранение в земеделското стопанство“ означава съхранение *in situ* и развитие на ниво стопанство;

в) „съхранение *ex situ*“ означава съхранение на генетичен материал за селското стопанство извън естественото му местообитание;

г) „събиране *ex situ*“ означава събиране на генетичен материал за селското стопанство, държан извън естественото му местообитание.

3. Ангажиментите за отглеждане на местни породи, застрашени от изчезване в животновъдството, или за запазване на растителни генетични ресурси, застрашени от генетична ерозия, включват едно от изброените по-долу:

а) отглеждане на селскостопански животни от местни застрашени породи;

б) запазване на растителни генетични ресурси, които са естествено приспособени към местните и регионални условия и са застрашени от генетична ерозия.

4. Местните породи се считат за застрашени породи, ако са изпълнени условията, посочени в член 2, точка 24 от Регламент (ЕС) 2016/1012, и ако тези условия също така са посочени в информацията, която се предоставя на Комисията в съответствие с член 9, параграф 1 от настоящия регламент.

5. На условията за помощ отговарят следните видове селскостопански животни: едър рогат добитък; овце; кози; еднокопитни животни; свине; птици; зайци и пчели.

6. Растителните генетични ресурси се считат за застрашени от генетична ерозия, при условие че в информацията, която се публикува съгласно член 9, параграф 1, буква б), са описани и включени достатъчни доказателства за генетична ерозия, основаващи се върху научни резултати или показатели за намаляването на ендемични или оригинални местни сортове, на тяхното разнообразие от популации, и когато това е от значение, за изменения в преобладаващите селскостопански практики на местно равнище.

7. Помощта покрива разходите за следните операции:

а) целеви действия: действия, които популяризират съхранението, охарактеризирането, събирането и оползотворяването на генетични ресурси *in situ* и *ex situ* в селското стопанство, включително уеб-базирани описи на текущо съхранени *in situ* генетични ресурси, и колекции *ex situ* и бази данни;

б) съгласувани действия: дейности за насърчаване на обмена на информация за съхранението, охарактеризирането, събирането и оползотворяването на генетични ресурси в селското стопанство на Съюза сред компетентни организации в държавите членки;

в) съпътстващи действия: действия по осведомяване, разпространение на информация и консултиране, в които участват неправителствени организации и други заинтересовани страни, курсове за обучение, както и подготовка на технически доклади.

8. Помощта е ограничена до 100 % от допустимите разходи.

Член 31

Помощ за ангажименти за хуманно отношение към животните

1. Помощта за ангажименти за хуманно отношение към животните е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. Помощта се предоставя на предприятия, които доброволно се задължават да извършват дейности, състоящи се в поемането на един или повече ангажименти за хуманно отношение към животните, посочени в параграф 7.
3. Държавите членки предоставят помощ само за ангажименти, които надхвърлят съответните задължителни стандарти, установени в дял III, глава I, раздел 2 от Регламент (ЕС) 2021/2115, и други приложими задължителни изисквания, установени от националното законодателство и законодателството на Съюза.
4. Помощта по настоящия член се предоставя само за ангажименти, които са различни от ангажиментите, за които се отпускат плащания съгласно член 31 от Регламент (ЕС) 2021/2115.
5. Всички задължителни стандарти и изисквания, посочени в параграфи 3 и 4 от настоящия член, се установяват и описват в националното правно основание.
6. Когато в националното право бъдат наложени нови изисквания, надхвърлящи съответните минимални изисквания, установени в правото на Съюза, може да бъде предоставено подпомагане за ангажиментите, които допринасят за съобразяването с тези изисквания, като подпомагането се предоставя за не повече от 24 месеца от датата, на която изискванията станат задължителни за стопанството.
7. Ангажиментите за хуманно отношение към животните, които отговарят на условията за получаване на помощ, осигуряват по-високи стандарти при методите на производство в една от следните области:
 - а) поене, хранене и грижи за животните в съответствие с естествените им потребности;
 - б) условия на отглеждане, с които се подобряват удобството на животните и тяхната свобода на движение, като например по-голямо пространство, подови настилки, естествена светлина, контрол на микроклимата, както и условия на отглеждане като свободни системи или системи за групово отглеждане — в зависимост от естествените нужди на животните;
 - в) условия, позволяващи проявите на естествено поведение, като например обогатяване на жизнената среда или късно отбиване;
 - г) достъп и паша в открити пространства;
 - д) практики, които увеличават издръжливостта и продължителността на живота на животните, включително отглеждане на породи с по-бавен растеж;
 - е) практики, при които се избягва отстраняването на части от тялото или кастрацията на животни. В специални случаи, когато се счита, че е необходимо отстраняването на части от тялото или кастрацията на животни, трябва да се използват анестетични, аналгетични и противовъзпалителни лекарствени продукти или имунокастрация;
 - ж) санитарни мерки за предотвратяване на незаразни болести, при които не се изисква използването на лекарствени вещества като ваксини, инсектициди или противопаразитни лекарства.
8. Ангажиментите за хуманно отношение към животните се поемат за период от една до седем години. Държавите членки могат да определят по-дълъг период за определени видове ангажименти, включително чрез предвиждане на едногодишно удължаване след изтичане на първоначалния период, когато това е необходимо с оглед постигането или запазването на търсените ползи за хуманно отношение към животните.
9. Подновяването на договорите за поемане на ангажименти може да бъде и автоматично, ако подробностите за това се съдържат в договора. Механизмът за подновяване на ангажиментите за хуманно отношение към животните се установява от държавите членки в съответствие с приложимите национални разпоредби. Упоменатият механизъм се описва в националното правно основание. Във всички случаи подновяването се извършва при спазване на условията по настоящия член.
10. Държавите членки гарантират, че предприятията, извършващи операции по настоящия член, имат достъп до съответните знания и информация, необходими за изпълнението на тези операции, и че се предоставя подходящо обучение за лицата, които имат нужда от него, както и достъп до експертен опит с цел да се подпомагат земеделските стопани, които поемат ангажимента да променят своите производствени системи.
11. За ангажиментите, поети в съответствие с настоящия член, държавата членка предвижда клауза за преразглеждане, за да се гарантира тяхното коригиране в случай на изменения на съответните задължителни изисквания и стандарти, посочени в параграфи 3 и 7.

12. Помощта се предоставя годишно, за да покрие изцяло или частично размера на допълнителните разходи и пропуснатите доходи, произтичащи от ангажиментите за хуманно отношение към животните.

13. Помощта е ограничена до 100 % от разходите, посочени в параграф 12, и не надхвърля 500 евро на животинска единица годишно.

Член 32

Помощ за сътрудничество в сектора на селското стопанство

1. Помощта за сътрудничество в сектора на селското стопанство е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Помощ се предоставя само за насърчаване на сътрудничество, което допринася за постигането на една или повече от целите, посочени в член 6, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

3. Формите на сътрудничество, обхванати от настоящия член, включват най-малко двама участници, независимо дали осъществяват дейност в сектора на селското стопанство, но при условие че сътрудничеството се отразява положително предимно на сектора на селското стопанство.

4. Допустими са следните форми на сътрудничество:

а) сътрудничество между различни предприятия в сектора на селското стопанство, по хранителната верига и други участници с дейност в сектора на селското стопанство, включително групи производители, кооперации и междубраншови организации, които допринасят за постигане на целите и приоритетите на политиката за развитие на селските райони;

б) създаване на клъстери и мрежи;

в) наследяване на земеделско стопанство, по-специално при приемственост между поколенията на равнището на стопанството (помощта е ограничена до земеделски стопани, навършили пенсионна възраст или които ще навършат тази възраст до края на операцията, както е определено от съответната държавата членка съгласно нейното национално законодателство).

5. Помощта не се предоставя за сътрудничество, включващо единствено изследователски организации.

6. Помощта може да се предоставя за сътрудничество, свързано със следните дейности:

а) пилотни проекти;

б) разработването на нови продукти, практики, процеси и технологии в секторите на селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост, доколкото става дума за селскостопански продукти;

в) сътрудничество между малки икономически оператори в сектора на селското стопанство за организиране на съвместни работни процеси и за споделяне на оборудване и ресурси;

г) хоризонтално и вертикално сътрудничество сред участниците във веригата на доставки за изграждането и развитието на късите вериги на доставки и местните пазари;

д) дейности на местно равнище за популяризиране, свързани с развитието на късите вериги на доставки и местните пазари;

е) предприемане на колективни действия с оглед смекчаване на изменението на климата или адаптиране към него;

ж) съвместни подходи към екологични проекти и съществуващите екологични практики, включително ефективно управление на водите, използване на енергия от възобновяеми източници⁽⁴⁴⁾ и опазване на селскостопанския ландшафт;

з) хоризонтално и вертикално сътрудничество между участниците във веригата на доставки за устойчиво производство на биомаса за приложение при производството на храни, ако резултатът е селскостопански продукт или производство на енергия за собствено потребление;

и) изпълнение, по-специално от групи от публични и частни партньори, различни от посочените в член 31, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/1060, на стратегии за местно развитие, различни от посочените в член 32 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

7. Помощ се предоставя само за нови форми на сътрудничество, включително и за съществуващи при започване на нова дейност.

8. Помощта за създаване и развитие на къси вериги на доставки, както е посочено в параграф 6, букви г) и д), обхваща само вериги за доставки с не повече от един посредник между земеделските стопани и потребителите.

⁽⁴⁴⁾ Прилага се за сътрудничество, свързано с производството на енергия от възобновяеми източници или на биогорива в стопанства, стига да са спазени условията, посочени в член 14.

9. Помощта съгласно настоящия член е в съответствие с членове 206—210а от Регламент (ЕС) № 1308/2013.
10. Операциите, които се състоят от инвестиции, отговарят на правилата и изискванията, посочени в приложимия член от настоящия регламент относно инвестиционната помощ, както и в член 4 относно праговете за уведомяване.
11. Допустими са следните разходи, доколкото те се отнасят до селскостопански дейности:
- а) разходите за подкрепа при подготовката, изграждане на капацитет, обучение и работа в мрежа с оглед на изготвянето и изпълнението на проект за сътрудничество;
 - б) разходи за проучвания в съответния район, за проучвания за техническа осъществимост и за съставяне на финансово-икономически план или на стратегия за местно развитие, различна от стратегията, посочена в член 32 от Регламент (ЕС) 2021/1060;
 - в) текущите разходи за сътрудничество;
 - г) разходите за предстоящи за изпълнение операции, включително разходите, свързани с активизиране;
 - д) разходи за дейности по популяризиране.
12. Помощта е ограничена до период от максимум седем години.
13. Помощта е ограничена до 100 % от допустимите разходи.
14. В случая на операции, посочени в параграф 11, буква (д)), които се състоят в инвестиции, помощта е ограничена до максималния интензитет на помощта за инвестиционна помощ, както е посочено в съответния член за инвестиционната помощ.

Раздел 2

Помощ за опазване на околната среда в селското стопанство

Член 33

Помощ за неблагоприятни условия във връзка със защитени зони по „Натура 2000“

1. Помощта за неблагоприятни условия във връзка със земеделски райони по „Натура 2000“ е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. Помощта се предоставя годишно и за хектар земеделска земя, за да се компенсират бенефициерите за допълнителните разходи и пропуснатите доходи, произтичащи от неблагоприятните условия в земеделските райони, пряко засегнати от прилагането на Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО.
3. Помощ се предоставя само по отношение на неблагоприятните аспекти, произтичащи от изискванията, които надхвърлят съответните стандарти за добро земеделско и екологично състояние („ДЗЕС“), установени съгласно дял III, глава I, раздел 2 от Регламент (ЕС) 2021/2115, както и условията, установени за поддържането на земеделските площи в съответствие с член 4, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) 2021/2115.
4. Помощта се изплаща само по отношение на следните земеделски райони:
- а) земеделски райони по „Натура 2000“;
 - б) други определени защитени природни зони с екологични ограничения по отношение на селскостопанската дейност, които допринасят за прилагане на член 10 от Директива 92/43/ЕИО; тези зони не надхвърлят 5 % от определените защитени зони по „Натура 2000“, които попадат в териториалния обхват на съответния стратегически план по ОСП.
5. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от разходите, посочени в параграф 2, и не надхвърля 500 евро на хектар годишно през първоначалния период от максимум пет години и 200 евро на хектар годишно след това.

Член 34

Помощ за ангажменти в областта на агроекологията и климата

1. Помощта за ангажменти в областта на агроекологията и климата е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. Помощта може да се предоставя на всички предприятия и групи такива предприятия, които доброволно се задължават да извършват операции, състоящи се в поемането на един или повече от ангажиментите, посочени в параграф 1, с цел запазване и насърчаване на необходимите промени в селскостопанските практики с положително отражение върху околната среда и климата.
3. Държавите членки предоставят помощ само за ангажменти, които надхвърлят:
 - а) съответните законоустановени изисквания за управление и стандарти за добри земеделски и екологични условия, установени съгласно дял III, глава I, раздел 2 от Регламент (ЕС) 2021/2115;
 - б) съответните минимални изисквания за използване на торове и на продукти за растителна защита, както и съответните други задължителни изисквания, установени в националното право и в правото на Съюза;
 - в) условията, установени за поддържането на земеделските площи в съответствие с член 4, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/2115.
4. Всички задължителни стандарти и изисквания, посочени в параграф 3 се установяват и описват в националното правно основание.
5. За ангажиментите, посочени в параграф 3, буква б), когато в националното право бъдат наложени нови изисквания, надхвърлящи съответните минимални изисквания, установени в правото на Съюза, помощ може да се предоставя за ангажменти, допринасящи за съобразяването с тези изисквания, за не повече от 24 месеца от датата, на която изискванията станат задължителни за стопанството.
6. Държавите членки гарантират, че предприятията, получаващи помощ по настоящия член, имат достъп до съответните знания и информация, необходими за изпълнението на тези операции, и че се предоставя подходящо обучение за лицата, които имат нужда от него, както и достъп до експертен опит с цел да се подпомагат земеделските стопани, които поемат ангажимента да променят своите производствени системи.
7. Ангажиментите по настоящия член се поемат за период от пет до седем години. Държавите членки могат обаче да определят по-дълъг период за определени видове ангажменти, включително чрез предвиждане на едногодишно удължаване след изтичане на първоначалния период, когато това е необходимо с оглед постигането или запазването на търсените ползи за околната среда. Държавите членки могат да определят по-кратък период от най-малко една година за ангажменти за опазване, устойчиво използване и развитие на генетичните ресурси, за нови поети ангажменти, непосредствено следващи задължението, изпълнено в първоначалния период, или в други надлежно обосновани случаи.
8. Помощта за ангажменти в областта на агроекологията и климата за бенефициери, различни от предприятия с дейност в сектора на селското стопанство, може да се предоставя съгласно раздел 7.
9. Ангажиментите за преминаване към екстензивно животновъдство са съобразени най-малко със следните условия:
 - а) цялата пасищна площ на стопанството се управлява и поддържа така, че да се избегне както свръхпашата, така и недостатъчната паша;
 - б) гъстотата на животните се определя, като се отчита броят на всички пасищни животни, които се отглеждат в стопанството, или, когато е поет ангажмент за ограничаване на излужването на почвата, се отчита броят на животните, които се отглеждат в стопанството и за които се отнася въпросният ангажмент.
10. Помощта може да обхваща колективни схеми и ориентирани към резултати схеми за плащания, като схеми за улавяне на въглероден диоксид чрез земеделски методи, за насърчаване на земеделските стопани да постигнат значително подобрене на качеството на околната среда в по-широк мащаб или по измерим начин. Основаните на резултати схеми за улавяне на въглероден диоксид чрез земеделски методи гарантират, че са спазени критериите за качество по отношение на количественото определяне, допълняемостта, дългосрочното съхранение и устойчивостта, като се взема предвид и Съобщението относно устойчивите въглеродни цикли⁽⁴⁵⁾ по отношение на сертифицирането на поглъщания на въглерод.
11. За ангажиментите, поети в съответствие с настоящия член, държавата членка предвижда клауза за преразглеждане, за да се гарантира тяхното коригиране в случай на изменения на съответните задължителни изисквания, стандарти и условия, посочени в параграфи 3, 4 и 9.
12. Помощта се предоставя годишно, за да покрие изцяло или частично размера на допълнителните разходи и пропуснатите доходи, произтичащи от ангажиментите в областта на агроекологията и климата.

⁽⁴⁵⁾ Съобщение на Комисията от 15 декември 2021 г. относно устойчивите въглеродни цикли (COM(2021)800 final).

13. Помощ по настоящия член не се предоставя за ангажменти, които попадат в приложното поле на член 35.
14. Помощта се изплаща на хектар.
15. Помощта е ограничена до 100 % от допустимите разходи и не надхвърля 600 евро на хектар годишно за едногодишни култури, 900 евро на хектар годишно за специализирани многогодишни култури и 450 евро на хектар годишно за други видове земеползване.

Член 35

Помощ за биологично земеделие

1. Помощта за биологично земеделие е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. Помощ може да се предоставя на всички предприятия или групи предприятия, които се ангажират доброволно да преминат към или да запазят практиките и методите на биологично земеделие съгласно определеното в Регламент (ЕС) 2018/848.
3. Държавите членки предоставят помощ само за ангажменти, които надхвърлят:
 - а) съответните законоустановени изисквания за управление и стандарти за добри земеделски и екологични условия, установени съгласно дял III, глава I, раздел 2 от Регламент (ЕС) 2021/2115;
 - б) съответните минимални изисквания за използване на торове и на продукти за растителна защита, хуманно отношение към животните и съответните други задължителни изисквания, установени в националното право и в правото на Съюза;
 - в) условията, установени за поддържането на земеделските площи в съответствие с член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/2115.
4. Всички упоменати задължителни стандарти и изисквания се установяват и описват в националното правно основание.
5. За ангажиментите, посочени в параграф 3, буква б), когато в националното право бъдат наложени нови изисквания, надхвърлящи съответните минимални изисквания, установени в правото на Съюза, помощ може да се предоставя за ангажменти, допринасящи за съобразяването с тези изисквания, за не повече от 24 месеца от датата, на която изискванията станат задължителни за стопанството.
6. Ангажиментите, посочени в параграф 3, се изпълняват за първоначален период от пет до седем години. Държавите членки могат да определят по-дълъг период, включително чрез предвиждане на едногодишно удължаване след изтичане на първоначалния период, с оглед постигането или запазването на търсените ползи за околната среда. При предоставяне на помощ за преминаване към биологично земеделие държавите членки могат да определят по-кратък период от най-малко една година. По отношение на нови ангажменти относно поддръжката, поети непосредствено след изпълнението през първоначалния период ангажимент, държавите членки могат да определят по-кратък период от най-малко една година.
7. Държавите членки гарантират, че предприятията, извършващи операции по настоящия член, имат достъп до съответните знания и информация, необходими за изпълнението на тези операции, и че се предоставя подходящо обучение за лицата, които имат нужда от него, както и достъп до експертен опит с цел да се подпомагат земеделските стопани, които поемат ангажимента да променят своите производствени системи.
8. За ангажиментите, поети в съответствие с настоящия член, държавата членка предвижда клауза за преразглеждане, за да се гарантира тяхното коригиране в случай на изменения на съответните задължителни изисквания, стандарти и условия, посочени в параграф 3.
9. Помощта се предоставя годишно, за да покрие изцяло или частично размера на допълнителните разходи и пропуснатите доходи, произтичащи от ангажиментите. Помощ по настоящия член не се предоставя за ангажменти, попадащи в обхвата на член 34, и за разходи, попадащи в обхвата на член 20.
10. Помощ за инвестиции в първично производство, преработка и търговия с биологични продукти се предоставя съгласно разпоредбите на членове 14 и 17.
11. Помощта е ограничена до 100 % от допустимите разходи и не надхвърля 600 евро на хектар годишно за едногодишни култури, 900 евро на хектар годишно за специализирани многогодишни култури и 450 евро на хектар годишно за други видове земеползване.

Раздел 3

Помощ за инвестиции в полза на опазването на културното и природното наследство

Член 36

Помощ за инвестиции в полза на опазването на културното и природното наследство, разположено в земеделски стопанства или в гори

1. Помощта за инвестиции, целящи опазването на културното и природното наследство, разположено в земеделски стопанства или в гори, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява съответните условия, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. Помощ може да се предоставя за инвестиции, целящи опазването на културното и природното наследство, разположено в земеделски стопанства или в гори.
3. Помощта се предоставя за опазването на културното и природното наследство под формата на природен ландшафт и сгради, което е официално признато като културно или природно наследство от компетентните публични органи на съответната държава членка.
4. Помощта обхваща следните допустими разходи, предназначени за опазване на културното и природното наследство:
 - а) разходи за инвестиции в материални активи;
 - б) капитално строителство.
5. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.
6. Помощта за капитално строителство е ограничена до 10 000 евро годишно.

Раздел 4

Помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия в селскостопанския сектор

Член 37

Помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия в селскостопанския сектор

1. Схемите за помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 2, буква б) от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълняват условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. Помощта зависи от следните условия:
 - а) тя се изплаща само когато компетентният орган на държавата членка официално е признал характера на събитието като природно бедствие;
 - б) когато е налице пряка причинно-следствена връзка между природното бедствие и щетите, понесени от предприятието.
3. Помощта се изплаща пряко на съответното предприятие или на групата производители или организацията на производители, в която членува предприятието.

Ако помощта се изплаща на група производители или организация на производители, размерът на помощта не надвишава размера на помощта, допустим за предоставяне на въпросното предприятие.
4. Схемите за помощ, свързани с природно бедствие, се създават в срок до три години и помощта се изплаща в срок до четири години от датата на настъпване на природното бедствие.
5. Допустимите разходи са щетите, възникнали като пряко последствие от природното бедствие, оценени от публичен орган, от независим експерт, признат от предоставящия помощта орган, или от застрахователно предприятие.
6. Изчисляването на щетите, понесени вследствие на природно бедствие, се извършва на равнището на отделния бенефициер.
7. Помощта може да бъде свързана със следното:
 - а) загубата на доходи, произтичащи от пълното или частичното унищожаване на селскостопанската продукция и средствата за производство, както е посочено в параграф 8;
 - б) материалните щети, посочени в параграф 9.

8. Загубата на доходи се изчислява чрез изваждане на:

а) резултата от умножението на количеството селскостопански продукти, произведено през годината, когато е настъпило природното бедствие, или през всяка следваща година, засегната от пълното или частичното унищожаване на средствата за производство, по средната продажна цена, получена през същата година,

от

б) резултата от умножаването на средното годишно количество селскостопански продукти, произведено през тригодишния период, предхождащ природното бедствие, или средното количество за три години, което се базира на петгодишния период, предхождащ природното бедствие, като от него се извадят най-високата и най-ниската стойност, по получената средна продажна цена.

Когато МСП е създадено преди по-малко от три години от датата на настъпване на природното бедствие, позоваването на тригодишния период в параграф 8, буква б) се разбира като позоваване на количеството, произведено и продадено от средно предприятие със същия размер като заявителя, а именно микропредприятие или съответно малко или средно предприятие в националния или регионалния сектор, засегнат от природното бедствие.

Загубата на доходи може да се изчисли или на равнището на годишната продукция на стопанството, или на равнище култури или животни.

Тази сума може да бъде увеличена с други разходи, извършени от бенефициера, които са пряко свързани с природното бедствие.

Тази сума се намалява с разходите, които не са направени поради природното бедствие.

При изчисляването на селскостопанското производство на бенефициера може да се използват индекси, при условие че използваният метод на изчисление позволява да се определи реалната загуба на бенефициера през разглежданата година.

9. Материалните щети на активи, като например селскостопански сгради, оборудване и машини, запаси и средства за производство, причинени от природно бедствие, се изчисляват въз основа на разходите за ремонт или икономическата стойност на засегнатия актив непосредствено преди бедствието.

Те не могат да надхвърлят разходите за ремонт или намалението на справедливата пазарна стойност, причинено от бедствието, по-специално разликата между стойността на актива непосредствено преди и непосредствено след бедствието.

10. Помощта и всички други плащания, получени за компенсиране на загубите, включително плащанията по застрахователни полици, са ограничени до 100 % от допустимите разходи.

Раздел 5

Помощ за научноизследователска, развойна дейност и иновации

Член 38

Помощ за научноизследователска и развойна дейност в секторите на селското и горското стопанство

1. Помощта за проекти за научноизследователска и развойна дейност в секторите и подсекторите на селското и горското стопанство е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Подпомаганият проект следва да е от общ интерес за всички предприятия, извършващи дейност в съответния сектор или подсектор, както е посочено в параграф 1.

3. Преди датата на началото на подпомагания проект следната информация се публикува на публично достъпен уебсайт на национално или регионално равнище:

а) че подпомаганият проект предстои да бъде осъществен;

б) целите на подпомагания проект;

в) приблизителна дата за публикуването на резултатите, заложиени в подпомагания проект;

г) уебсайта, на който ще бъдат публикувани резултатите, заложиени в подпомагания проект;

д) че резултатите ще бъдат достъпни безплатно за всички предприятия с дейност в съответния сектор или подсектор.

4. Резултатите от подпомагания проект се публикуват на публично достъпен уебсайт от крайната дата на подпомагания проект или от датата, на която на членовете на дадена организация бъде предоставена информация относно тези резултати — в зависимост от това коя от двете дати е по-рано. Тези резултати са на разположение в интернет за период от най-малко 5 години, който започва от крайната дата на подпомагания проект.

5. Помощта се предоставя пряко на организацията за научни изследвания и/или разпространение на знания.
6. Помощта не може да включва плащания за предприятия, извършващи дейност в селскостопанския или горския сектор, въз основа на цените на селскостопанските или горските продукти.
7. Допустими са следните разходи:
 - а) разходи за персонал по отношение на изследователи, специализиран технически персонал и друг помощен персонал, доколкото те са наети за научноизследователския проект;
 - б) разходи за инструменти и оборудване, доколкото те се използват, и за периода, през който се използват за проекта; в случаите, в които тези инструменти и оборудване не се използват за проекта през целия си експлоатационен живот, за допустими се считат само разходите за амортизация, съответстващи на продължителността на проекта, изчислени въз основа на общоприети счетоводни принципи;
 - в) разходи за сгради и земя, доколкото те се използват, и за периода, през който се използват за проекта, и при следните условия:
 - i) по отношение на сградите се смятат за допустими само разходите за амортизация, съответстващи на продължителността на проекта, изчислени въз основа на общоприети счетоводни принципи;
 - ii) по отношение на земята са допустими разходите за търговско прехвърляне или реално извършените капиталови разходи;
 - г) разходи по договори за възлагане на научни изследвания, знания и патенти, закупени или лицензирани от външни източници на принципа на сделката между несвързани лица, както и разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта;
 - д) допълнителни административни разходи и други оперативни разходи, включително разходи за материали, консумативи и други подобни продукти, възникнали пряко в резултат от проекта.
8. Когато организацията за научни изследвания и/или разпространение на знания упражнява и стопански дейности, финансирането, разходите и приходите от тези стопански дейности се отчитат отделно.
9. Предприятията, които в качеството си например на акционери или съдружници могат да упражняват влияние върху организацията за научни изследвания и/или разпространение на знания, не могат да се ползват с преференциален достъп до неговия научноизследователски капацитет или до постигнатите от него резултати.
10. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.

Член 39

Помощ за разходи, направени от предприятия, участващи в проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ

1. Помощите за разходи, направени от предприятия, които участват в проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ, попадащи в обхвата на член 127 от Регламент (ЕС) 2021/2115, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако изпълняват условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. Следните разходи са допустими за проектите на оперативните групи в рамките на ЕПИ:
 - а) разходите за подкрепа при подготовката, изграждане на капацитет, обучение и работа в мрежа с оглед на изготвянето и изпълнението на проект на оперативните групи в рамките на ЕПИ;
 - б) изпълнение на одобрени дейности;
 - в) подготовка и изпълнение на дейностите за сътрудничество на групата;
 - г) текущи разходи, свързани с управлението на изпълнението на проект на оперативните групи в рамките на ЕПИ;
 - д) активизиране на общността на ЕПИ с цел да се улесни обменът между заинтересованите страни, за да се предостави информация и да се популяризират проектите, както и да се съдейства на потенциалните бенефициери с оглед разработването на дейности и подготовката на заявления.
3. Интензитетът на помощта не надвишава максималните ставки на подпомагане, предвидени за всеки вид дейност в Регламент (ЕС) 2021/2115.

Член 40

Помощ в ограничен размер за предприятия, ползващи се от проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ

1. Помощите за предприятия, които участват или се възползват от проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ, посочени в член 39, параграф 1 от настоящия регламент, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако изпълняват условията, установени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Общият размер на помощта, отпусната на проект на оперативните групи в рамките на ЕПИ, не надвишава 500 000 EUR.

Раздел 6

Помощ в полза на горското стопанство

Член 41

Помощ за залесяване и създаване на гористи местности

1. Помощта за залесяване и създаване на гористи местности е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Помощта за залесяване и създаване на гористи местности покрива разходите по установяването и годишна премия за хектар.

Помощта за залесяване и създаване на гористи местности може да обхваща инвестиционни операции.

3. Помощта за залесяване и създаване на гористи местности, свързана с инвестиционни операции, покрива следните допустими разходи:

- а) изграждането, придобиването, включително на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество, като разходите за закупена земя са допустими само в размер, ненадхвърлящ 10 % от общите допустими разходи за съответното действие, с изключение на закупената земя, ако помощта е предоставена в обхвата на стратегически план по ОСП;
- б) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване до пазарната стойност на актива;
- в) общите разходи, свързани с разходите, посочени в букви а) и б), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост остават допустими разходи дори когато, въз основа на резултатите от тези проучвания, не са извършени разходи по букви а) и б);
- г) таксите за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки;
- д) разходите за изработване на планове за управление на горите или на равностоеен инструмент.

Помощта, която се предоставя в рамките на стратегически план по ОСП и която се предоставя под формата на финансови инструменти, може да покрива допустими разходи, различни от посочените в първа алинея, при условие че разходите са напълно допустими съгласно съответния стратегически план по ОСП и че помощта е приведена в действие след одобрението на съответния стратегически план от Комисията.

С изключение на случаите, когато подпомагането се предоставя в рамките на стратегически план по ОСП под формата на финансови инструменти, оборотният капитал не се счита за допустими разходи.

4. За инвестиционни операции, за които е необходима оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС, помощта подлежи на условието, че тази оценка е извършена и разрешението за изпълнение на съответния инвестиционен проект е издадено преди датата на предоставяне на индивидуалната помощ.

5. Допустими са следните разходи по установяването:

- а) разходите за насажденията и посадъчния материал;
- б) разходите за засаждането и разходите, които са пряко свързани със засаждането;
- в) разходите за други свързани операции, като например съхранението и третирането на разсадите с необходимите материали за превенция и защита;
- г) разходите за замяна на мъртви дървета през първата година и замяната на мъртви дървета в малък мащаб през първите години след засаждането. Разходите за замяна на мъртви дървета в голям мащаб могат да бъдат подпомагани само съгласно член 43.

6. Годишната премия за хектар покрива разходите за пропуснатите доходи и разходите за поддръжка, включително ранни и късни прочиствания, в продължение на максимален срок от 12 години от датата на предоставянето ѝ.

7. Не се предоставя помощ за засаждането на следните дървесни видове:

- а) дървесни видове с кратък цикъл на ротация;
- б) коледни елхи;
- в) бързорастящи дървета за производството на енергия;
- г) чуждоземни видове за района, с изключение на случаите, когато подпомагането се предоставя в рамките на стратегически план по ОСП;
- д) инвестиции в залесяване, които не са съвместими с целите, свързани с климата и околната среда, в съответствие с принципите за устойчиво управление на горите, разработени в общоевропейските насоки за залесяване и повторно залесяване ⁽⁴⁶⁾.

8. Засадените растителни видове са пригодени към екологичните и климатичните условия на района и отговарят на минималните екологични изисквания, посочени в точка 12.

9. В районите, където залесяването е трудно поради тежки почвено-климатични условия, помощ може да се предоставя за засаждането на многогодишни дървесни видове като храсти или храстовидна растителност, подходящи за местните условия.

10. Условие за предоставяне на помощта за големи предприятия е представянето на съответната информация от план за управление на горите или равностоен инструмент в съответствие с устойчивото управление на горите, определено в *Общите насоки за устойчивото управление на горите в Европа* ⁽⁴⁷⁾.

Това изискване не се прилага за общини, които са автономни местни власти с годишен бюджет под 10 милиона евро и чието население е по-малко от 5 000 жители.

11. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.

12. Следните минимални изисквания по отношение на околната среда се прилагат в контекста на помощта за залесяване и създаване на гористи местности:

- а) при избора на дървесните видове, които да се засадят, както и при избора на площите и методите, които да се използват, се избягва както неподходящото залесяване на уязвими местообитания като торфища и влажни зони, така и отрицателното въздействие върху области с висока екологична стойност, включително райони със земеделие с висока природна стойност. Съгласно Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО на териториите, определени за зони от мрежата „Натура 2000“, се разрешава само залесяване, съобразено с целите на управлението на съответните територии и договорено с органа на държавата членка, отговарящ за прилагането на мрежата „Натура 2000“;
- б) при избора на видове, сортове, екотипове и произход на дърветата се вземат предвид необходимостта от устойчивост на изменението на климата и на природни бедствия, състоянието на почвите и водите в съответната област, както и потенциално инвазивният характер на видовете при местни условия, както са определени от държавите членки. От бенефициера се изисква да опазва гората и да се грижи за нея минимум за срока, за който се изплаща премията за пропуснати доходи от селскостопанска дейност и за поддръжка. Това включва поддръжане и, където е необходимо, прореждане или паша в интерес на бъдещото развитие на гората, както и регулиране на конкуренцията с тревиста растителност и избягване на разрастването на леснозапалим подлес. По отношение на бързорастящите видове държавите членки определят минималното и максималното време преди отсичане. Минималният срок е не по-кратък от 8 години, а максималният не надхвърля 20 години;

⁽⁴⁶⁾ <https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/08/Pan-EuropeanAfforestationReforestationGuidelines.pdf>

⁽⁴⁷⁾ Общи насоки за устойчивото управление на горите в Европа, приети на Втората министерска конференция за защита на горите в Европа, проведена в Хелзинки на 16—17 юни 1993 г. (https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf).

- в) в случаите, когато поради трудни почвени, екологични или климатични условия, включително увреждане на околната среда, не може да се очаква засаждането на многогодишни дървесни видове да доведе до установяване на горска покривка, както е определено в съответствие с приложимото национално законодателство, държавата членка може да позволи на бенефициера да установи покривка от друга дървесна растителност, като храсти или храстовидна растителност, подходящи за местните условия. Бенефициерът осигурява същото ниво на грижи и защита както по отношение на горите;
- г) в случай на операции по залесяване, които водят до създаването на гори с размер над определен праг, който се определя от държавите членки, операцията се състои от някое от изброените по-долу:
 - и) засаждане на екологично приспособени видове или видове, устойчиви на изменението на климата в съответния биогеографски район, за които чрез оценка на въздействието е установено, че не застрашават биологичното разнообразие и екосистемните услуги и не оказват отрицателно въздействие върху човешкото здраве;
 - ii) комбинация от дървесни видове, която включва или най-малко 10 % широколистни дървета върху определена площ, или минимум три дървесни вида или сорта, от които най-малобройният заема минимум 10 % от площта.

Член 42

Помощ за агро-лесовъдни системи

1. Помощта за агро-лесовъдни системи е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако отговаря на условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. Помощта за агро-лесовъдни системи покрива разходите за създаване, възобновяване или възстановяване и годишна премия за хектар.
3. Помощта за агро-лесовъдни системи може да обхваща инвестиционни операции.
4. Освен в случаите, когато подпомагането се предоставя под формата на финансови инструменти, помощта за агро-лесовъдни системи, свързана с инвестиционни операции, покрива следните допустими разходи:
 - а) изграждането, придобиването, включително на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество, като разходите за закупена земя са допустими само в размер, ненадхвърлящ 10 % от общите допустими разходи за съответното действие, с изключение на закупената земя, ако помощта е предоставена в обхвата на стратегически план по ОСП;
 - б) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване до пазарната стойност на актива;
 - в) общите разходи, свързани с разходите, посочени в букви а) и б), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост продължават да бъдат допустими разходи дори когато не са извършени разходи, както е посочено в букви а) и б);
 - г) таксите за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки;
 - д) разходите за изработване на планове за управление на горите или на равностоеен инструмент.

С изключение на случаите, когато подпомагането се предоставя в рамките на стратегически план по ОСП под формата на финансови инструменти, оборотният капитал не се счита за допустими разходи.

5. За инвестиционни операции, за които е необходима оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС, помощта подлежи на условието, че тази оценка е извършена и разрешението за изпълнение на съответния инвестиционен проект е издадено преди датата на предоставяне на индивидуалната помощ.

Първата алинея не се прилага по отношение на помощта, която се предоставя под формата на финансови инструменти.

6. Допустими са следните разходи за създаване, възобновяване или възстановяване на агро-лесовъдната система:
 - а) разходите за засаждане на дървета, включително разходите за насажденията, засаждането, съхранението и третирането на разсадите с необходимите материали за превенция и защита;
 - б) разходите за преобразуване на съществуващи гори или други залесени земи, включително разходите за отсичането на дървета, прореждането и подрязването на дървета и защитата срещу тревопасни животни;

- в) другите разходи, пряко свързани със създаването, възобновяването или възстановяването на агро-лесовъдна система, като например разходите за проучвания за осъществимост, план за залесяване, преглед на почвата, подготовка и защита на почвата;
 - г) разходите за съоръжения за напояване, за защитни и за горско-пасищни съоръжения, по-специално за пасищни системи;
 - д) разходите за необходимото третиране, свързани със създаването, възобновяването или възстановяването на агро-лесовъдна система, включително напояване и резитба;
 - е) разходите за пренасаждане през първата година след създаването, възобновяването или възстановяването на агро-лесовъдна система.
7. Годишната премия за хектар покрива разходите за поддръжката на агро-лесовъдната система и се изплаща в продължение на максимален срок от 12 години от датата на предоставянето ѝ.
- Допустимите разходи за поддръжката може да се отнасят до създадените дървесни пояси, плевенето, подрязването и прореждането, както и до защитни действия и инвестиции, като например огради или индивидуални защитни тръби.
8. Държавите членки определят структурата и състава на агро-лесовъдната система, като вземат предвид следното:
- а) местните почвено-климатични и екологични условия;
 - б) горските видове;
 - в) необходимостта от осигуряване на устойчиво земеделско ползване на земята.
9. Максималният интензитет на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.

Член 43

Помощ за предотвратяване и възстановяване на щети по горите

1. Помощта за предотвратяване и възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия, други неблагоприятни климатични събития, нашествия на вредители, катастрофични събития и събития, свързани с изменението на климата, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 2, буква б) или, според случая, член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. Помощта обхваща следните допустими разходи:
- а) изграждане на защитна инфраструктура, включително разходите за поддръжка в случай на противопожарни просеки;
 - б) местни превантивни дейности с малък мащаб за борба с пожарите или други природни бедствия, включително разходите за използването на тревопасни животни, като например за обори, водопой, огради и транспорт на животните;
 - в) изграждане и усъвършенстване на средства за мониторинг на горски пожари, нашествия на вредители и поява на болести, както и за комуникационна техника;
 - г) възстановяване на горския потенциал, повреден от пожари, природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природно бедствие, други неблагоприятни климатични събития, нашествия на вредители по растенията, катастрофични събития и събития, свързани с изменението на климата.
3. Не се предоставя помощ за свързани селскостопански дейности в райони, обхванати от ангажиментите, посочени в член 34.
4. Само горски площи, включени в плана за опазване на горите, изготвен от съответната държава членка, са допустими за помощ за предотвратяване на горски пожари.
5. В случай на възстановяване на горския потенциал, посочен в параграф 2, буква г), помощта се предоставя при следните условия:
- а) официалното признаване от компетентните органи на съответната държава членка, че пожарът, природното бедствие, неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, другото неблагоприятно климатично събитие, нашествието на вредители по растенията, катастрофичното събитие или събитието, свързано с изменението на климата, са настъпили, както и представянето от страна на бенефициерите на доказателство за подходящи инструменти за управление на риска с цел справяне с потенциалното настъпване на причинилото щетата събитие в бъдеще, когато е целесъобразно;
 - б) официалното признаване от страна на компетентните органи на съответната държава членка, че мерките в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/2031 за борба с вредителите по растенията, за тяхното ликвидиране или ограничаване на разпространението им са изпълнени;

в) в случай на помощ по член 107, параграф 3, буква в) от Договора — представяне от страна на бенефициерите на доказателство, че възстановяването ще включва мерки за адаптиране към изменението на климата, освен ако тези мерки за адаптиране представляват неразделна част от схемата и се прилагат за всички бенефициери.

6. В случай на помощ за предотвратяване на щети по горите в резултат на вредители по растенията рискът от нашествие на вредители се подкрепя от научни доказателства и се удостоверява от публична научна организация.

Списъкът на видовете вредители по растенията, които причиняват или могат да причинят щети, се включва в схемата за помощ или помощта *ad hoc*, представена от съответната държава членка.

7. Подпомаганите мерки или проекти са съгласувани с въведения от държавата членка план за опазване на горите.

В случай на възстановяване на горския потенциал, посочен в параграф 2, буква г), условие за предоставяне на помощта за големи предприятия е представянето на съответната информация от план за управление на горите или равностоен инструмент в съответствие с *Общите насоки за устойчивото управление на горите в Европа*. Това изискване не се прилага за общини, които са автономни местни власти с годишен бюджет под 10 милиона евро и чието население е по-малко от 5 000 жители.

8. Помощ не се предоставя за загуба на доходи вследствие на пожари, природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природно бедствие, други неблагоприятни климатични събития, нашествие на вредители по растенията, катастрофични събития и събития, свързани с изменението на климата.

9. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.

Помощта, предоставена за допустимите разходи по параграф 2, буква г), и всички други плащания, получени от бенефициера, включително плащанията по други национални или съюзни мерки или застрахователни полици за същите допустими разходи, са ограничени до 100 % от допустимите разходи.

Член 44

Помощ за инвестиции за подобряване на устойчивостта и екологичната стойност на горските екосистеми

1. Помощта за инвестиции за подобряване на устойчивостта и екологичната стойност на горските екосистеми е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от изискването за уведомяване по член 108, параграф 3, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Инвестициите са насочени към постигането на поетите ангажменти във връзка с екологичните цели, за предоставяне на услугите, предлагани от екосистемите, или за увеличаване на привлекателността на гората и залесената площ за отдих и почивка в съответния район или подобряване на потенциала на екосистемите за смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптацията към него, без да се изключват икономическите ползи в дългосрочен план. Чуждоземни видове за района се изключват, освен в случаите, когато подпомагането се предоставя в рамките на стратегически план по ОСП.

3. За инвестиции, които изискват оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС, помощта подлежи на условието, че тази оценка трябва да е извършена и разрешението за изпълнение на съответния инвестиционен проект трябва да е издадено преди датата на предоставяне на индивидуалната помощ. Независимо от това помощта, която се предоставя под формата на финансови инструменти, се освобождава от това условие.

4. Освен в случаите, когато подпомагането се предоставя под формата на финансови инструменти, помощта покрива следните допустими разходи:

а) изграждането, придобиването, включително на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество, като разходите за закупена земя са допустими само в размер, ненадхвърлящ 10 % от общите допустими разходи за съответното действие, с изключение на закупената земя, ако помощта е предоставена в обхвата на стратегически план по ОСП;

б) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване до пазарната стойност на актива;

в) общи разходи, свързани с разносните по букви а) и б), например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за техническа осъществимост; проучванията за осъществимост остават допустими разходи дори когато, въз основа на резултатите от тях, не са извършени разходи по букви а) и б);

- г) такси за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права и търговски марки;
 - д) разходите за изработване на планове за управление на горите или на равностоеен инструмент.
 - е) разходите за насажденията и посадъчния материал;
 - ж) разходите за засаждането и разходите, които са пряко свързани със засаждането;
 - з) разходите за други свързани операции, като например съхранението и третирането на разсадите с необходимите материали за превенция и защита;
 - и) разходите за замяна на мъртви дървета през първата година и замяната на мъртви дървета в малък мащаб през първите години след засаждането. Разходите за замяна на мъртви дървета в голям мащаб може да бъдат подпомагани само съгласно член 43.
5. Освен в случаите, когато подпомагането се предоставя под формата на финансови инструменти, разходите, различни от посочените в параграф 4, букви а) и б), свързани с договори за лизинг, например марж на лизингодателя, разходи за рефинансиране на лихви, административни разходи и разходи за застраховка, не се считат за допустими разходи.
- С изключение на случаите, когато подпомагането се предоставя в рамките на стратегически план по ОСП под формата на финансови инструменти, оборотният капитал не се счита за допустими разходи.
6. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.

Член 45

Помощ за специфични за района неблагоприятни аспекти, произтичащи от някои задължителни изисквания

1. Помощта за неблагоприятни условия във връзка със специфични за района неблагоприятни аспекти, наложени от изисквания, произтичащи от прилагането на Директива 92/43/ЕИО или Директива 2009/147/ЕО, предоставена на горски стопани, управители на гори и техни сдружения, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от изискването за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. Помощта се предоставя годишно и за хектар горска площ, за да се компенсират бенефициерите за допълнителните разходи и пропуснатите доходи, произтичащи от неизгодното положение в горските райони, посочени в параграф 3, свързано с прилагането на Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО.
3. Помощта се изплаща само по отношение на следните горски райони:
 - а) горските райони по „Натура 2000“;
 - б) особеностите на ландшафта, които допринасят за прилагане на член 10 от Директива 92/43/ЕИО; тези райони не надхвърлят 5 % от районите, включени в мрежата „Натура 2000“, които попадат в териториалния обхват на съответния стратегически план.
4. Помощ може да бъде предоставяна на горски стопани и управители на гори и техните сдружения.
5. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от разходите, посочени в параграф 2, и не надхвърля 500 евро на хектар годишно през първоначалния период, не по-дълъг от пет години, и 200 евро на хектар годишно след това.

Член 46

Помощ за услуги в областта на горското стопанство, екологията и климата и за опазване на горите

1. Помощта за екологични услуги и услуги във връзка с климата в горското стопанство и опазване на горите е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. Помощта покрива само доброволни ангажменти в областта на управлението, насочени към постигането на една или повече от специфичните цели във връзка с климата и околната среда, посочени в член 6, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/2115, и които надхвърлят съответните задължителни изисквания, установени от националното горско законодателство или друго приложимо национално законодателство или законодателство на Съюза.
3. Всички задължителни изисквания, посочени в параграф 2 се установяват и описват в националното правно основание.

4. Ангажиментите се поемат за период между пет и седем години. Държавите членки могат обаче да предвидят по-дълъг период за определени видове ангажименти, когато това е необходимо и надлежно обосновано.
5. За ангажиментите, поети в съответствие с настоящия член, държавата членка предвижда клауза за преразглеждане, за да се гарантира тяхното коригиране в случай на изменения на съответните задължителни изисквания, посочени в параграф 2.
6. Помощта компенсира изцяло или частично размера на допълнителните разходи и пропуснатите доходи на бенефициерите, произтичащи от поемането на ангажиментите, посочени в параграф 2.
7. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи и не надхвърля 200 евро на хектар годишно.
8. Когато помощта се предоставя в рамките на стратегически план, максималният размер, предвиден в параграф 7, може да бъде увеличен по изключение с оглед на специфични обстоятелства, предвидени в същия стратегически план.

Член 47

Помощ за обмен на знания и информационни дейности в сектора на горското стопанство

1. Помощта за обмен на знания и информационни дейности, предоставена в полза на предприятия, извършващи дейност в сектора на горското стопанство, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

Държавите членки гарантират, че дейностите, подпомагани съгласно настоящия член, са в съответствие с описанието на AKIS, предвидена в стратегическия план по ОСП.

2. Помощта обхваща дейности за професионално обучение и придобиване на умения, включително курсове за обучение, семинари и индивидуално обучение, демонстрационни дейности, информационни дейности и насърчаване на иновациите.

Помощта може да обхваща и краткосрочни обмени на опит в управлението на гори и посещения на гори, при които се поставя ударение по-специално на устойчиви методи или технологии в горското стопанство, разработването на нови възможности за стопанска дейност и нови технологии, както и към подобряване на устойчивостта на горите.

Помощта за демонстрационни дейности може да обхваща съответните разходи за инвестиции.

3. Помощта обхваща следните допустими разходи:

- а) разходите за организирането и осъществяването на обмена на знания или информационната дейност;
- б) в случай на демонстрационни проекти по отношение на инвестициите:
 - i) изграждането, придобиването (включително на лизинг) или подобренията на недвижимо имущество, като разходите за закупена земя са допустими само в размер, ненадхвърлящ 10 % от другите общи допустими разходи за съответното действие, с изключение на закупената земя, ако помощта е предоставена в обхвата на стратегическия план по ОСП,
 - ii) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване до пазарната стойност на актива,
 - iii) общи разходи, свързани с разходите, посочени в подточки i) и ii), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост продължават да бъдат допустими разходи дори когато въз основа на резултатите от тях не са извършени разходи по подточки i) и ii);
 - iv) такси за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права и търговски марки;
- в) разходите за път, настаняване и дневните командировъчни на участниците.

Оборотният капитал не се счита за допустим разход.

4. Разходите, посочени в параграф 3, буква б), са допустими само доколкото се използват за демонстрационния проект и за периода на демонстрационния проект.
5. Допустими са само разходите за амортизация, съответстващи на продължителността на демонстрационния проект, изчислени въз основа на общоприети счетоводни принципи.

6. Помощта, посочена в параграф 3, буква а), не включва директни плащания към бенефициерите. Посочената помощ се изплаща на доставчика на обмен на знания и информационни дейности.
7. Органите, предоставящи обмен на знания и информационни дейности, разполагат с необходимия капацитет под формата на квалификации на персонала и редовно обучение за изпълнение на такива задачи.
8. Помощта е ограничена до 100 % от допустимите разходи.

Член 48

Помощ за консултантски услуги в сектора на горското стопанство

1. Помощта за консултантски услуги в сектора на горското стопанство е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. Съответните услуги не са постоянна или периодична дейност, нито са свързани с оперативните разходи на предприятието. Консултантските услуги обхващат икономическите, екологичните и социалните аспекти и осигуряват актуална технологична и научна информация, разработена в областта на научните изследвания и иновациите.
- Държавите членки гарантират, че дейностите, подпомагани съгласно настоящия член, са в съответствие с описанието на AKIS, предвидена в стратегическия план по ОСП.
3. Държавите членки гарантират, че системата за консултантски услуги обхваща като минимум въпроси, свързани с прилагането на Директива 92/43/ЕИО, Директива 2000/60/ЕО, Директива 2008/50/ЕО, Директива 2009/147/ЕО, Регламент (ЕС) 2016/2031, член 55 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 и Директива 2009/128/ЕО.
4. Помощта трябва да бъде под формата на субсидирана услуга.

Субектите, избрани да предоставят консултантската услуга, следва да разполагат с подходящи ресурси от редовно обучен и квалифициран персонал и консултантски опит и надеждност по отношение на сферите, в които дават консултации.

5. Държавите членки гарантират, че доставчикът на консултантски услуги е безпристрастен и няма конфликт на интереси.
6. Когато това е обосновано и уместно, част от консултациите могат да се предоставят на групи, като същевременно се отчита положението на отделните бенефициери на консултантските услуги.
7. Помощта е ограничена до 100 % от допустимите разходи и не надхвърля 200 000 евро на предприятие в рамките на всеки тригодишен период.

Член 49

Помощ за инвестиции в инфраструктура, свързана с развитието, модернизирането или адаптирането на сектора на горското стопанство

1. Помощта за инвестиции в инфраструктура, свързана с развитието, модернизирането или адаптирането на сектора на горското стопанство, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. За инвестиции, които изискват оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС, помощта подлежи на условието, че тази оценка трябва да е извършена и разрешението за изпълнение на съответния инвестиционен проект трябва да е издадено преди датата на предоставяне на индивидуалната помощ.

Първата алинея не се прилага по отношение на помощта, която се предоставя под формата на финансови инструменти.

3. Условие за предоставяне на помощта за големи предприятия е представянето на съответната информация от план за управление на горите или равностоен инструмент в съответствие с устойчивото управление на горите, определено в *Общите насоки за устойчивото управление на горите в Европа*.

Това изискване не се прилага за общини, които са автономни местни власти с годишен бюджет под 10 милиона евро и чието население е по-малко от 5 000 жители.

4. Помощта може да обхваща инвестиции, които се отнасят до инфраструктура, свързана с развитието, модернизирането или адаптирането на горите. Ако помощта е предоставена извън обхвата на стратегическия план по ОСП, тя трябва да включва само следното:

а) достъп до горска земя;

- б) комасация и мелиорация на земята;
- в) доставка на устойчива енергия, енергийна ефективност, доставка и икономия на вода;
- г) използване на животни вместо машини;
- д) изграждане на съоръжения за временно складиране.

5. Помощта обхваща следните допустими разходи:

- а) изграждането, придобиването, включително на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество, като разходите за закупена земя са допустими само в размер, ненадхвърлящ 10 % от другите общи допустими разходи за съответното действие, с изключение на закупената земя за опазване на околната среда, ако помощта е предоставена в обхвата на стратегическия план по ОСП;
- б) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване, включително използването на животни вместо машини, до пазарната стойност на актива;
- в) общите разходи, свързани с разходите, посочени в букви а) и б), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост остават допустими разходи дори когато, въз основа на резултатите от тях, не са извършени разходи по букви а) и б);
- г) такси за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак или подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права и търговски марки;
- д) разходите за изработване на планове за управление на горите и на техни равностойни инструменти.

6. С изключение на случаите, когато подпомагането се предоставя в рамките на стратегически план по ОСП под формата на финансови инструменти, следните разходи не се считат за допустими:

- а) разходи, различни от посочените в параграф 5, букви а) и б), свързани с договори за лизинг, например марж на лизингодателя, разходи за рефинансиране на лихви, административни разходи и разходи за застраховка, не се считат за допустими разходи
- б) оборотният капитал.

7. Интензитетът на помощта е ограничен до 65 % от допустимите разходи.

Интензитетът на помощта може да бъде увеличен до максимум 80 % за следните инвестиции:

- а) инвестиции, свързани с една или повече от специфичните цели във връзка с околната среда и климата, посочени в член 14, параграф 3, букви д), е) и ж);
- б) инвестиции в най-отдалечените региони или малките острови в Егейско море.

8. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен до 100 % за инвестиции в непроизводствени дейности, комасация и мелиорация на земята и инвестиции за горски пътища, които са достъпни безплатно за обществеността и обслужват многофункционалните аспекти на гората.

Член 50

Помощ за инвестиции в лесовъдни технологии и в преработката, в мобилизирането и в търговията с горски продукти

1. Помощта за инвестиции в лесовъдни технологии и в преработката, в мобилизирането и в търговията с горски продукти е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от изискването за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. За инвестиции, които изискват оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС, помощта подлежи на условието, че тази оценка трябва да е извършена и разрешението за изпълнение на съответния инвестиционен проект трябва да е издадено преди датата на предоставяне на индивидуалната помощ.

3. Условие за предоставяне на помощта за големи предприятия е представянето на съответната информация от план за управление на горите или равностоен инструмент в съответствие с устойчивото управление на горите, определено в *Общите насоки за устойчивото управление на горите в Европа*.
4. Помощта обхваща следните допустими разходи:
- а) изграждането, придобиването, включително на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество, като разходите за закупена земя са допустими само в размер, ненадхвърлящ 10 % от другите общи допустими разходи за съответното действие, с изключение на закупената земя за опазване на околната среда, ако помощта е предоставена в обхвата на стратегическия план по ОСП;
 - б) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване до пазарната стойност на актива;
 - в) общите разходи, свързани с разходите, посочени в букви а) и б), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост остават допустими разходи дори когато, въз основа на резултатите от тях, не са извършени разходи по букви а) и б);
 - г) такси за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак или подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права и търговски марки;
 - д) разходите за изработване на планове за управление на горите, както и на техен равностоен инструмент.
5. С изключение на случаите, когато подпомагането се предоставя в рамките на стратегически план по ОСП под формата на финансови инструменти, следните разходи не се считат за допустими:
- а) разходи, свързани с договори за лизинг, например марж на лизингодателя, разходи за рефинансиране на лихви, административни разходи и разходи за застраховка, и
 - б) оборотният капитал.
6. Инвестициите, свързани с подобряване на икономическата стойност на горите, са оправдани във връзка с очакваното подобряване на горите в едно или повече стопанства и може да включват инвестиции за оборудване и практики за прибиране на реколтата, щадящи почвата и ресурсите.
7. Инвестициите, свързани с използването на дървесина като суровина или като източник за производство на енергия, се ограничават до всички стопански операции, предхождащи промишлената преработка.
8. Интензитетът на помощта е ограничен до 65 % от допустимите разходи.
9. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен до максимум 80 % за следните инвестиции:
- а) инвестиции, свързани с една или повече от специфичните цели във връзка с околната среда и климата, посочени в член 14, параграф 3, букви д), е) и ж);
 - б) инвестиции в най-отдалечените региони или малките острови в Егейско море.

Член 51

Съхранение на генетичните ресурси в горското стопанство

1. Помощта за съхранението на генетичните ресурси в горското стопанство, свързано с услуги в областта на горското стопанство, екологията и климата и опазването на горите, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. За целите на настоящия член се прилагат следните определения:
- а) „опазване *in situ*“ означава опазване на генетичен материал в екосистемите и естествените местообитания, както и поддържането и възстановяването на жизнеспособни популации от видове в тяхното естествено обкръжение;
 - б) „опазване в горското стопанство“ означава опазване *in situ* и развитие на ниво горско стопанство;
 - в) „съхранение *ex situ*“ означава съхранение на генетичен материал за горското стопанство извън естественото му местообитание;
 - г) „събиране *ex situ*“ означава събиране на генетичен материал за горското стопанство, държан извън естественото му местообитание.

3. Помощта покрива разходите за следните операции:

- а) целеви действия: действия, които насърчават съхранението, характеризирането, събирането и използването на генетични ресурси *in situ* и *ex situ* в горското стопанство, включително публикувани в интернет описи на понастоящем съхранявани *in situ* генетични ресурси, в това число съхранение в горско стопанство, както и колекции *ex situ* и бази данни;
- б) съгласувани действия: действия за насърчаване на обмена между компетентните организации в държавите членки на информация за съхранението, характеризирането, събирането и използването на генетични ресурси в горското стопанство на ЕС;
- в) съпътстващи действия: действия по осведомяване, разпространение на информация и консултиране, в които участват неправителствени организации и други заинтересовани страни, курсове за обучение, както и подготовка на технически доклади.

4. Помощта е ограничена до 100 % от допустимите разходи.

Член 52

Помощ за започване на дейност за групи производители и организации на производители в сектора на горското стопанство

1. Помощта за започване на дейност за групи производители и организации на производители в горския сектор е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент. Членовете на групата производители или самата организация на производители не са големи предприятия, с изключение на общините.

(2) Като алтернатива на предоставянето на помощ на групи производители или организации на производители, на производителите може да се отпуска директна помощ до общия размер на помощта, на която групата или организацията на производители би имала право съгласно настоящия член, за да се компенсират техните вноски, покриващи разходите за функционирането на групите или организациите през първите пет години след създаването им.

3. Помощта обхваща следните разходи:

- а) разходи за наеми на подходящи помещения по пазарни цени;
- б) разходи за придобиване на офис оборудване;
- в) разходи за административен персонал и разходи за квалифициран лесовъд;
- г) административни разходи и такси за правни и административни услуги;
- д) разходи за придобиване на компютърен хардуер и такси за придобиване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения;
- е) в случай на закупени помещения — сума, съответстваща на разходите за наем по пазарни цени.

4. Помощ не се изплаща за разходи, направени след петата година след официалното признаване на групата производители или на организацията на производители от компетентния орган на държавата членка въз основа на нейния финансово-икономически план, с изключение на колективните действия в областта на околната среда и климата за постигане на целите, посочени в член 6 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

5. Когато помощта се изплаща на годишни вноски, държавите членки трябва да изплатят последната вноска едва след проверка на коректното изпълнение на финансово-икономическия план.

6. Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.

Член 53

Помощ за комасация на горска земя

1. Помощта за комасацията на горска земя е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Помощта се предоставя за правните и административни разходи, включително разходите за проучване, като се ограничава до тях.

3. Помощта е ограничена до 100 % от действително извършените разходи.

Член 54

Помощ за сътрудничество в сектора на горското стопанство

1. Помощта за сътрудничество в сектора на горското стопанство е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. Помощ се предоставя само за насърчаване на сътрудничество, което допринася за постигането на една или повече от целите, посочени в член 6 от Регламент (ЕС) 2021/2115.
3. Формите на сътрудничество, обхванати от настоящия член, включват най-малко двама участници, независимо дали осъществяват дейност в сектора на горското стопанство, или в секторите на горското и селското стопанство. Сътрудничеството се отразява положително предимно на сектора на горското стопанство или на секторите на горското и селското стопанство.
4. Допустими са следните форми на сътрудничество:
 - а) сътрудничество между различни предприятия в сектора на горското стопанство и други участници с дейност в секторите на селското и горското стопанство, включително групи производители и кооперации, които допринасят за постигането на една или повече от целите, посочени в член 6 от Регламент (ЕС) 2021/2115;
 - б) създаване на клъстери и мрежи.
5. Помощта не се предоставя за сътрудничество, включващо единствено изследователски организации.
6. Помощта може да се предоставя за сътрудничество, свързано по-специално със следните дейности:
 - а) пилотни проекти;
 - б) разработването на нови продукти, практики, процеси и технологии в сектора на горското стопанство;
 - в) сътрудничество между малки икономически оператори в сектора на горското стопанство за организиране на съвместни работни процеси и за споделяне на оборудване и ресурси;
 - г) хоризонтално и вертикално сътрудничество сред участниците във веригата на доставки за изграждането и развитието на късите вериги на доставки и местните пазари;
 - д) дейности на местно равнище за популяризиране, свързани с развитието на късите вериги на доставки и местните пазари;
 - е) предприемане на колективни действия с оглед смекчаване на изменението на климата или адаптиране към него;
 - ж) изпълнение, по-специално от групи от публични и частни партньори, различни от посочените в член 31, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/1060, на стратегии за местно развитие, различни от посочените в член 32 от същия регламент.
7. Помощ се предоставя само за нови форми на сътрудничество, включително и за съществуващи при започване на нова дейност.
8. Помощта за създаване и развитие на къси вериги на доставки, както е посочено в параграф 6, букви г) и д), обхваща само вериги за доставки с не повече от един посредник между стопанина/управителя на гора и потребителя.
9. Операциите, които се състоят от инвестиции и преки разходи за конкретни проекти, свързани с изпълнението на план за управление на горите или равностоен документ, отговарят на правилата и изискванията, посочени в приложимия член от настоящия регламент относно инвестиционната помощ, както и в член 4 относно праговете за уведомяване.
10. Допустими са следните разходи, доколкото те се отнасят до дейности в горското стопанство:
 - а) разходи за проучвания в съответния район, за проучвания за техническа осъществимост и за съставяне на финансово-икономически план или на стратегия за местно развитие, различна от стратегията, посочена в член 32 от Регламент (ЕС) 2021/1060;
 - б) текущите разходи за сътрудничество, като например заплата на „координатор“;
 - в) разходите за предстоящи за изпълнение операции;
 - г) разходи за дейности по популяризиране;

д) разходи за изготвяне на планове за управление на горите или еквивалентни инструменти.

11. Помощта е ограничена до период от максимум седем години.

12. Помощта е ограничена до 100 % от допустимите разходи.

Раздел 7

Помощ в полза на МСП в селските райони

Член 55

Помощ за основни услуги и инфраструктура в селските райони

1. Помощта за основни услуги и инфраструктура в селските райони, предоставена в рамките на стратегически план по ОСП, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, когато е приведена в действие след одобрението на съответния стратегически план по ОСП от Комисията и ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Помощта отговаря едновременно на следните условия:

а) предоставена е в рамките на стратегическия план по ОСП в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/2115 в една от следните форми:

i) като помощ, съфинансирана от ЕЗФРСР;

ii) като допълнително национално финансиране към помощта, съфинансирана от ЕЗФРСР;

б) идентична е със съответната мярка, предвидена в стратегическия план по ОСП, посочен в буква а).

3. Помощта обхваща:

а) инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове (малка по мащаби) инфраструктура с допустими разходи, ограничени до 2 милиона евро, с изключение на инвестициите в енергия от възобновяеми източници и енергийна ефективност и широколентова инфраструктура, които не са допустими;

б) инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на основни услуги на местно равнище за населението на селските райони, включително в социални услуги, за дейности за отдих и културни дейности, и в съответната инфраструктура;

в) инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура;

г) инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на села, ландшафта в селски райони и обекти с висока природна стойност, включително съответните социално-икономически аспекти, както и действия за повишаване на екологичната информираност;

д) инвестиции, чиято цел е преместването на дейности и преустройването на сгради или други съоръжения, разположени във вътрешността или в близост до населени места от селски тип, с оглед подобряване на качеството на живот или повишаване на екологичната ефективност на населеното място.

4. Операциите, които са обхванати от инвестициите, посочени в параграф 3, се изпълняват в съответствие с планове за развитие на общините и селата в селските райони и на техните основни услуги, когато са налице такива планове, и са съгласувани с всяка приложима стратегия за местно развитие. Такива планове не се изискват по отношение на инвестиции, подкрепени с финансови инструменти

5. Помощта обхваща следните допустими разходи:

а) разходи за изготвяне и актуализиране на планове за развитие и управление, отнасящи се до селските райони и техните основни услуги, както и до обекти с висока природна стойност;

б) разходи за изготвяне на проучвания, свързани с културното и природното наследство, ландшафта в селските райони и обектите с висока природна стойност;

в) инвестиционни разходи в материални и нематериални активи;

г) разходи, свързани с действия за повишаване на екологичната информираност.

Разходите за капитално строителство също могат да бъдат допустими за помощта, посочена в параграф 3, буква г).

Оборотният капитал не се счита за допустим разход. Помощта не се предоставя като оперативна помощ.

6. По отношение на дейностите, посочени в параграф 3, букви а)–г), интензитетът на помощта се ограничава до 100 % от допустимите разходи.

За да не се превишава максималният интензитет на помощта, за дейностите, посочени в параграф 3, букви б), в) и г), нетните приходи се приспадат предварително от допустимите разходи въз основа на разумни прогнози или чрез механизъм за възвръщане на предоставени средства. Алтернативно, за помощи, които не надвишават 1 милион евро, максималният интензитет на помощта може да бъде определен на 80 % от допустимите разходи.

7. По отношение на инвестициите, посочени в параграф 3, буква д), интензитетът на помощта не надвишава 100 % от действително извършените разходи за тези дейности, когато преместването на дейностите или преустройването на сгради или други съоръжения се състои в разглобяване, пренасяне и повторно изграждане на съществуващи съоръжения.

Когато преместването на дейностите или преустройването на сгради или други съоръжения води до модернизиране на тези съоръжения или до увеличаване на производствения капацитет, в допълнение към разглобяването, пренасянето и повторното изграждане на съществуващи съоръжения, както е посочено в първа алинея, интензитетът на помощта не надвишава максималния интензитет на помощта, определен в картата на регионална помощ, която е в сила към момента на предоставяне на помощта в съответния район, по отношение на разходите, свързани с модернизирането на съоръженията или увеличаването на производствения капацитет. Обикновената замяна на съществуваща сграда или съоръжения с нова съвременна сграда или съоръжения, без фундаментална промяна на производството или на използваната технология, не се смята за свързана с модернизирането.

Член 56

Помощ за започване на стопанска дейност за неселскостопански дейности в селските райони

1. Помощта за започване на стопанска дейност за неселскостопански дейности в селските райони е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Помощта отговаря едновременно на следните условия:

а) предоставена е в рамките на стратегическия план по ОСП в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/2115 в една от следните форми:

i) помощ, съфинансирана от ЕЗФРСР;

ii) допълнително национално финансиране към помощта, посочена в подточка i);

б) идентична е със съответната мярка, предвидена в стратегическия план по ОСП, посочен в буква а).

3. Помощта се предоставя на следните категории бенефициери:

а) земеделски стопани или членове на земеделско домакинство в селски райони, които стартират неселскостопански дейности;

б) микро- и малки предприятия в селските райони;

в) физически лица в селските райони.

4. Когато членът на земеделско домакинство, посочено в параграф 3, буква а), е юридическо лице или група от юридически лица, той извършва селскостопанска дейност в земеделското стопанство към момента на подаване на заявлението за помощта.

5. Условие за предоставяне на помощта е представянето на финансово-икономически план на компетентния орган на съответната държава членка.

Във финансово-икономическия план се съдържа описание на следното:

а) първоначалното икономическо състояние на бенефициера;

б) етапите и целите за развитие на новите дейности на бенефициера;

- в) сведения за мерките, необходими за развитие на дейностите на бенефициера, например сведения за инвестиции, обучение, консултации.

Финансово-икономическият план е с максимална продължителност пет години.

6. Плащането на последната вноска зависи от правилното изпълнение на финансово-икономическия план, посочен в параграф 5. Държавите членки определят размера на помощта, като отчитат социално-икономическата ситуация на региона, обхванат от стратегическия план по ОСП.

7. Помощта е ограничена до 100 000 евро за един бенефициер.

Член 57

Помощ за ново участие на земеделски стопани в схеми за качество за памук и хранителни продукти

1. Помощта за ново участие или за участие през предходните пет години на земеделски стопани в схемите за качество на памук и храни е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Помощта отговаря едновременно на следните условия:

а) предоставена е в рамките на стратегическия план по ОСП в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/2115 в една от следните форми:

i) помощ, съфинансирана от ЕЗФРСР;

ii) допълнително национално финансиране към помощта, посочена в подточка i);

б) идентична е със съответната намеса, предвидена в стратегическия план по ОСП, посочен в буква а).

3. Помощта се предоставя за ново участие в един от следните видове схеми за качество:

а) схемите за качество на памук и храни, създадени с Регламент (ЕС) № 1151/2012;

б) схемите за качество на памук и храни, включително схемите за сертифициране, признати от държавите членки като отговарящи на следните критерии:

i) спецификата на крайния продукт, произведен по такива схеми за качество, произтича от ясни задължения, с които се гарантира едно или повече от изброените по-долу:

— специфични характеристики на продукта,

— специфични селскостопански или производствени методи,

— определено качество на крайния продукт, което значително надхвърля пазарните стокови стандарти по отношение на общественото здраве, здравето на животните или растенията, хуманното отношение към животните или опазването на околната среда;

ii) схемата е отворена за всички производители;

iii) схемата включва задължителни спецификации за крайния продукт и спазването на тези спецификации се удостоверява от публични органи или от независим орган за инспекции;

iv) схемата е прозрачна и осигурява пълна проследимост на селскостопанските продукти;

в) схемите за доброволно сертифициране на храни, които съответната държава членка признава като отговарящи на изискванията, посочени в съобщението на Комисията, озаглавено „Насоки за най-добри практики на ЕС за схемите за доброволно сертифициране на селскостопански продукти и храни“⁽⁴⁸⁾.

4. Помощта се предоставя като годишен стимул под формата на плащане, чийто размер се определя в съответствие с размера на постоянните разходи, възникващи от участието в схеми за качество.

5. Помощта се предоставя за максимален период от седем години.

6. Ако присъединяването за първи път към схемата за качество е започнало преди подаване на заявлението за подпомагане, максималният период от седем години се намалява с броя на годините, изтекли от присъединяването за първи път до момента на подаване на заявлението за подпомагане.

⁽⁴⁸⁾ ОВ С 341, 16.12.2010 г., стр. 5.

7. Размерът на помощта е ограничен до 3 000 евро на бенефициер годишно.

Член 58

Помощ за дейности за информиране и насърчаване по отношение на памук и храни, обхванати от схема за качество

1. Помощта за дейности за информиране и насърчаване по отношение на памук и храни, обхванати от схема за качество, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. Помощта отговаря едновременно на следните условия:
 - а) предоставена е в рамките на стратегическия план по ОСП в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/2115 в една от следните форми:
 - i) помощ, съфинансирана от ЕЗФРСР
 - ii) допълнително национално финансиране към помощта, посочена в подточка i);
 - б) идентична е със съответната мярка, предвидена в стратегическия план по ОСП, посочен в буква а).
3. Помощта се предоставя на групи производители, извършващи дейностите за информиране и насърчаване.
4. Допустими за помощ са само дейности по информиране и насърчаване, извършвани в рамките на вътрешния пазар.
5. Помощта се предоставя за дейности за информиране и насърчаване по отношение на памук и храни, които са обхванати от схема за качество и за които се предоставя помощ в съответствие с член 57.
6. Допустимите разходи са разходите за дейности, които имат следните характеристики:
 - а) те са разработени с оглед да насърчават потребителите да купуват хранителни продукти или памук, обхванати от схема за качество, посочена в член 57, параграф 3;
 - б) те привличат вниманието към специфичните характеристики или предимства на храната или на памука, особено към качеството, специфичните производствени методи, високите стандарти за хуманно отношение към животните и опазване на околната среда, свързани със съответната схема за качество.
7. Действията, посочени в параграф 6, не подтикваат потребителите да купуват дадена храна или памук поради конкретния им произход, с изключение на тези, които са включени в схемите за качество, посочени в дял II от Регламент (ЕС) № 1151/2012.
8. Произходът на храната или памука може да бъде указан, при условие че споменаването му е необходимо за изразяване на основното послание.
9. Дейностите по информиране и насърчаване, свързани с отделни предприятия или търговски марки, не се допускат за помощ.
10. Интензитетът на помощта е ограничен до 70 % от допустимите разходи.

Член 59

Помощ за сътрудничество в селските райони

1. Помощта за сътрудничество в селските райони е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и е освободена от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от него, ако изпълнява условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.
2. Помощта отговаря едновременно на следните условия:
 - а) предоставена е в рамките на стратегическия план по ОСП в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/2115 в една от следните форми:
 - i) помощ, съфинансирана от ЕЗФРСР
 - ii) допълнително национално финансиране към помощта, посочена в подточка i);
 - б) идентична е със съответната мярка, предвидена в стратегическия план по ОСП, посочен в буква а).

3. Формите на сътрудничество, обхванати от настоящия член, включват най-малко двама участници и може да включват предприятия с дейност в сектора на селското стопанство, предприятия, участващи в хранителната верига, и други участници, включително групи производители, кооперации и междубраншови организации, когато сътрудничество е от полза за селските райони.

4. Допустими са следните форми на сътрудничество:

а) сътрудничество между предприятия и други участници, посочено в параграф 3 от настоящия член;

б) създаване на кълъстери и мрежи.

5. Помощта не се предоставя за сътрудничество, включващо единствено изследователски организации.

6. Помощта може да се предоставя за сътрудничество, свързано със следните дейности:

а) пилотни проекти;

б) разработването на нови продукти, практики, процеси и технологии в сектора на храните;

в) сътрудничество между малки икономически оператори за организиране на съвместни работни процеси и за споделяне на оборудване и ресурси и за развитие и/или реализиране на пазара на туристически услуги, отнасящи се до селски туризъм;

г) хоризонтално и вертикално сътрудничество между участниците във веригата на доставки за изграждане и развитие на къси вериги на доставки и местни пазари;

д) дейности на местно равнище за популяризиране, свързани с развитието на късите вериги на доставки и местните пазари;

е) предприемане на колективни действия с оглед смекчаване на изменението на климата или адаптиране към него;

ж) съвместни подходи към екологични проекти и провеждани практики за опазване на околната среда, включително ефективно управление на водите, използването на енергия от възобновяеми източници и опазването на земеделския ландшафт;

з) хоризонтално и вертикално сътрудничество сред участниците във веригата на доставки за устойчиво осигуряване на биомаса за приложение в областта на храните, производството на енергия и промишлените процеси.

и) изпълнение, по-специално от групи от публични и частни партньори, различни от определените в член 32, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕС) № 1303/2013, на стратегии за местно развитие, различни от определените в член 2, точка 19 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, насочени към един или повече от приоритетите на Съюза за развитие на селските райони;

й) разнообразяване на селскостопанските дейности чрез дейности по отношение на здравеопазването, социалната интеграция, обществено подкрепяното селско стопанство и образованието по въпросите на околната среда и храните;

к) изпълнение на стратегии за „интелигентни селища“.

7. Помощ се предоставя само за нови форми на сътрудничество, включително и за съществуващи при започване на нова дейност.

8. Помощ за пилотни проекти по параграф 6, буква а) и за разработването на нови продукти, практики, процеси и технологии в сектора на храните по параграф 6, буква б) може да се предоставя и на отделни участници, когато тази възможност е предвидена в националните стратегически планове. Резултатите от пилотните проекти по параграф 6, буква а) и дейностите по параграф 6, буква б), извършени от отделни участници, се разпространяват.

9. Помощта за създаване и развитие на къси вериги на доставки, както е посочено в параграф 6, букви г) и д), обхваща само вериги за доставки с не повече от един посредник между земеделските стопани и потребителите.

10. Помощта съгласно настоящия член е в съответствие с членове 206—210а от Регламент (ЕС) № 1308/2013.

11. Помощта е ограничена до период от максимум седем години.

12. Допустимите разходи са следните:

- а) разходите за подкрепа при подготовката, изграждане на капацитет, обучение и работа в мрежа с оглед на изготвянето и изпълнението на проект за сътрудничество;
- б) разходи за проучвания в съответния район, за проучвания за техническа осъществимост и за съставяне на финансово-икономически план или на стратегия за местно развитие, различна от стратегията, посочена в член 32 от Регламент (ЕС) 2021/1060;
- в) разходи за стимулиране на интерес в съответния район с цел създаване на условия за осъществяване на колективен териториален проект; в случай на кластери активизирането може да е свързано с изграждане на мрежа между членовете и набиране на нови членове;
- г) текущи разходи за сътрудничество, като например заплата на координатор;
- д) преки разходи за конкретни проекти, свързани с изпълнението на финансово-икономически план, план за околната среда, стратегия за местно развитие, различна от стратегията, посочена в член 32 от Регламент (ЕС) 2021/1060, или с други дейности, насочени към иновации, включително изпитвания;
- е) разходи за дейности по популяризиране.

13. Помощта е ограничена до 100 % от допустимите разходи.

14. Преките разходи по параграф 12, буква д), които са свързани с инвестиции, са ограничени до допустимите разходи за инвестиционна помощ и отговарят на условията, посочени в съответните членове на Регламент (ЕС) № 651/2014 и в съответните членове на настоящия регламент, включително специфичните условия относно праговете за уведомяване.

Член 60

Помощ за проекти за BOMP

1. Помощите за разходи, направени от МСП, участващи в проекти за BOMP, посочени в член 31 от Регламент (ЕС) 2021/1060 и определени като „местно развитие в рамките на LEADER“ по линия на ЕЗФРСР, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако изпълняват условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

Помощите за разходи, направени от общини, участващи в проекти за BOMP, посочени в член 31 от Регламент (ЕС) 2021/1060 и определени като „местно развитие в рамките на LEADER“ по линия на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони в полза на проекти, посочени в параграф 3 от настоящия член, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако изпълняват условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Следните разходи са допустими за проектите за BOMP:

- а) разходите за подкрепа при подготовката, изграждане на капацитет, обучение и работа в мрежа с оглед на изготвянето и изпълнението на стратегията за BOMP;
- б) изпълнение на одобрени дейности;
- в) подготовка и изпълнение на дейностите за сътрудничество;
- г) текущи разходи, свързани с управлението и изпълнението на стратегията за BOMP;
- д) популяризиране на стратегията за BOMP с цел да се улесни обменът между заинтересованите страни, за да се предостави информация и да се популяризират стратегията и проектите, и да се съдейства на потенциалните бенефициери с оглед разработването на дейности и подготовката на заявления.

3. Разходите, направени от общините, участващи в проекти за BOMP, посочени в параграф 1, са допустими за помощ по настоящия член, при условие че се извършват в една или повече от следните области:

- а) научни изследвания, развитие и иновации;
- б) околна среда;

- в) заетост и обучение;
- г) култура и опазване на културното наследство;
- д) горско стопанство;
- е) насърчаване на невключени в приложение I от Договора хранителни продукти;
- ж) спорт.

4. Интензитетът на помощта не надвишава максималните ставки на подпомагане, предвидени за всеки вид дейност в Регламент (ЕС) 2021/2115.

Член 61

Помощ в ограничен размер за проекти за ВОМР

1. Помощите за предприятия, които участват или се възползват от проекти за ВОМР, посочени в член 60, параграф 1, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако изпълняват условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

Помощите за общини, които участват или се възползват от проекти за ВОМР, посочени в член 60, параграф 1, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора и са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако изпълняват условията, определени в настоящия член и в глава I от настоящия регламент.

2. Разходите, направени от общините, участващи в проекти за ВОМР, посочени в параграф 1, са допустими за помощ по настоящия член, при условие че се извършват в една или повече от следните области:

- а) научни изследвания, развитие и иновации;
- б) околна среда;
- в) заетост и обучение;
- г) култура и опазване на културното наследство;
- д) горско стопанство;
- е) насърчаване на невключени в приложение I от Договора хранителни продукти;
- ж) спорт.

3. Общият размер на помощта по настоящия член, отпусната на проект за ВОМР, не надвишава 200 000 евро.

ГЛАВА IV

Преходни и заключителни разпоредби

Член 62

Замяна и продължаване на прилагането на Регламент (ЕС) № 702/2014

1. В член 52 от Регламент (ЕС) № 702/2014 се посочва, че същият регламент се прилага до 31 декември 2022 г. Настоящият регламент ще замени Регламент (ЕС) № 702/2014 след изтичането на срока му на действие.

2. Въпреки това правилата, предвидени в Регламент (ЕС) № 702/2014, продължават да се прилагат до 31 декември 2025 г. за помощ, предоставена във връзка с Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁹⁾.

Член 63

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент се прилага за индивидуална помощ, предоставена преди датата на неговото влизане в сила, ако въпросната индивидуална помощ отговаря на всички условия, определени в настоящия регламент, с изключение на член 9.

⁽⁴⁹⁾ Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 487).

2. Всички помощи, които не са освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, се оценяват от Комисията в съответствие с Насоките до 2023 г. и с другите относими рамки, насоки, съобщения и известия.

3. Всички индивидуални помощи, предоставени преди 1 януари 2023 г. по силата на който и да било регламент, приет съгласно член 1 от Регламент (ЕС) 2015/1588 и в сила към момента на предоставяне на помощта, са съвместими с вътрешния пазар и освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора.

4. В края на срока на действие на настоящия регламент всички схеми за помощ, освободени по предвидения в него ред, остават освободени в рамките на период за приспособяване от шест месеца.

Чрез дерогация от първа алинея в края на срока на действие на настоящия регламент схемите за помощ, които попадат в приложното поле на Регламент (ЕС) 2021/2115 и са съфинансирани от ЕЗФРСР или се предоставят като допълнително национално финансиране за такива съфинансирани мерки, остават освободени за времетраенето на програмния период в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/2115.

Член 64

Настоящият регламент влиза в сила на 1 януари 2023 г.

Той се прилага от 1 януари 2023 г. до 31 декември 2029 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 14 декември 2022 година.

За Комисията

Председател

Ursula VON DER LEYEN

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Определение за МСП

Член 1

Предприятие

За предприятие се счита всеки субект, упражняващ стопанска дейност, независимо от правната му форма. Това включва по-специално самонаетите лица и семейните предприятия, упражняващи занаятчийска или друга дейност, както и сдруженията или асоциациите, упражняващи редовно стопанска дейност.

Член 2

Численост на персонала и финансови прагове при определяне на категориите предприятия

1. В категорията на микро-, малки и средни предприятия (МСП) се включват предприятия, в които работят по-малко от 250 души и чийто годишен оборот не надхвърля 50 милиона евро и/или чийто общ годишен счетоводен баланс не надвишава 43 милиона евро.
2. В рамките на категорията МСП „малко предприятие“ се определя като предприятие, в което работят по-малко от 50 души, чийто годишен оборот и/или чийто общ годишен счетоводен баланс не надвишава 10 милиона евро.
3. В рамките на категорията МСП „микропредприятие“ се определя като предприятие, в което работят по-малко от 10 души, чийто годишен оборот и/или чийто общ годишен баланс не надхвърля 2 милиона евро.

Член 3

Видове предприятия, взети предвид при изчисляването на числеността на персонала и финансовите показатели

1. „Самостоятелно предприятие“ е всяко предприятие, което не е класифицирано като предприятие партньор по смисъла на параграф 2 или като свързано предприятие по смисъла на параграф 3.

2. „Предприятия партньори“ са всички предприятия, които не са класифицирани като свързани предприятия по смисъла на параграф 3 и между които съществува следното взаимоотношение: дадено предприятие (предприятие нагоре по веригата) притежава — самостоятелно или съвместно с едно или повече свързани предприятия по смисъла на параграф 3 — 25 % или повече от капитала или правата на глас на друго предприятие (предприятие надолу по веригата).

Дадено предприятие може обаче да се определя като самостоятелно и съответно да няма предприятия партньори, дори ако посоченият праг от 25 % е достигнат или надвишен от следните инвеститори, при условие че тези инвеститори не са свързани по смисъла на параграф 3 нито индивидуално, нито съвместно с въпросното предприятие:

- а) публични инвестиционни корпорации, дружества за рисков капитал, физически лица или групи от физически лица, които упражняват редовна инвестиционна дейност в рисков капитал и които инвестират собствен капитал в дружества, които не са котираны на борсата („бизнес ангели“), при условие че общата инвестиция на тези „бизнес ангели“ в същото предприятие е под 1 250 000 евро;
- б) университети или изследователски центрове с нестопанска цел;
- в) институционални инвеститори, включително фондове за регионално развитие;
- г) автономни местни органи с годишен бюджет под 10 милиона евро и чието население е по-малко от 5 000 жители.

3. „Свързани предприятия“ са предприятията, които имат едно от следните взаимоотношения помежду си:

- а) дадено предприятие притежава мнозинство от правата на глас на акционерите или съдружниците в друго предприятие;
- б) дадено предприятие има право да назначава или отстранява мнозинството от членовете на административния, управителния или надзорния орган на друго предприятие;
- в) дадено предприятие има право да упражнява доминиращо влияние върху друго предприятие по силата на договор, сключен с това предприятие, или на разпоредба в устава или в учредителния акт на това предприятие;

- г) дадено предприятие, което е акционер или съдружник в друго предприятие, контролира самостоятелно, по силата на споразумение с останалите акционери или съдружници в това предприятие, мнозинството от правата на глас на акционерите или съдружниците в това предприятие.

Налице е презумпция, че не съществува доминиращо влияние, ако инвеститорите, посочени в параграф 2, втора алинея, не участват пряко или косвено в управлението на въпросното предприятие, без да се засягат правата им като акционери.

Предприятията, поддържащи някое от описаните в първа алинея взаимоотношения посредством едно или няколко други предприятия или посредством някой от посочените в параграф 2 инвеститори, също се считат за свързани.

Предприятията, поддържащи някое от тези взаимоотношения посредством физическо лице или група от действащи съвместно физически лица, също се считат за свързани, ако упражняват дейността си или част от нея на същия съответен пазар или на съседни пазари.

За „съседен пазар“ се счита пазарът на продукт или услуга, намиращ се директно нагоре или надолу по веригата спрямо съответния пазар.

4. С изключение на случаите, посочени в параграф 2, втора алинея, дадено предприятие не може да се счита за МСП, ако 25 % или повече от капитала или от правата му на глас се контролират пряко или косвено, съвместно или индивидуално, от един или няколко публични органа.

5. Предприятията могат да изготвят декларация относно статута си на самостоятелни предприятия, предприятия партньори или свързани предприятия, която включва данните за праговете, установени в член 2. Декларацията може да бъде изготвена дори ако капиталът е разпределен по такъв начин, че не е възможно да се определи с точност неговият собственик — в такъв случай предприятието може добросъвестно да декларира основателно предположение, че 25 % или повече от неговия капитал не е собственост на едно предприятие или на свързани предприятия. Такива декларации се изготвят, без да се засягат проверките или разследванията, предвидени в националните правила или правилата на Съюза.

Член 4

Данни, използвани за определяне числеността на персонала и финансовите показатели, и референтен период

1. Данните, които се използват при определяне на числеността на персонала и финансовите показатели, са данните, отнасящи се до последния одобрен отчетен период, изчислени на годишна основа. Те се вземат предвид, считано от датата на приключване на отчетите. Сумата, избрана за оборота, се изчислява без данък добавена стойност (ДДС) и други косвени данъци.
2. Когато към датата на приключване на отчетите дадено предприятие установи, че на годишна основа е надвишило или е под праговете за числеността на персонала или финансовите прагове, посочени в член 2, това няма да доведе до изгубване или придобиване на статут на средно, малко или микропредприятие, освен ако тези прагове бъдат надвишени през два последователни отчетни периода.
3. В случаите на новосъздадени предприятия, чиито отчети още не са одобрени, използваните данни трябва да са заимствани от добросъвестен разчет, направен в хода на финансовата година.

Член 5

Численост на персонала

Числеността на персонала съответства на броя годишни работни единици (ГРЕ), т.е. на броя лица, които са работили на пълен работен ден във въпросното предприятие или от негово име през цялата разглеждана референтна година. Работата на лица, които не са работили цялостно, на такива, които са работили на непълен работен ден (независимо от продължителността), както и на сезонните работници, се отчита като процент от ГРЕ. Персоналът се състои от:

- а) работници и служители;
- б) лица, работещи за предприятието, подчинени на него и считани за служители съгласно националното законодателство;
- в) собственици, изпълняващи управителни функции;

г) партньори, участващи в редовната дейност на предприятието и ползващи се с финансови облаги от предприятието.

Персоналът не обхваща стажантите или учащите, преминаващи професионално обучение по договор за обучение или за професионално обучение. Продължителността на отпуска по майчинство или за отглеждане на дете не се включва.

Член 6

Установяване на данните за дадено предприятие

1. В случая на самостоятелно предприятие данните, включително броят на персонала, се определят единствено въз основа на счетоводните отчети на това предприятие.

2. Данните, включително числеността на персонала, за предприятие, имащо предприятия партньори или свързани предприятия, се определят въз основа на счетоводни отчети и други данни за предприятието или, при наличието на такива, на консолидираните отчети на предприятието или на консолидираните отчети, в които предприятието е включено чрез консолидиране.

Към данните, посочени в първа алинея, се добавят данните на всяко предприятие партньор на въпросното предприятие, разположено непосредствено нагоре или надолу от него по веригата. Натрупването е пропорционално на процентния дял в капитала или в правата на глас (в зависимост от това кой от тях е по-голям). В случая на взаимно участие се прилага по-високият процент.

Към данните, посочени в първа и втора алинея, се прибавят 100 % от данните на всяко предприятие, което е пряко или косвено свързано с въпросното предприятие, когато тези данни не са били вече включени чрез консолидация в счетоводните отчети.

3. За прилагането на параграф 2 данните за предприятия партньори на въпросното предприятие се извличат от счетоводните им отчети или от другите им консолидирани данни, ако има такива. Към тях се прибавят 100 % от данните на предприятията, които са свързани с тези предприятия партньори, освен ако техните счетоводни отчети вече не са били включени чрез консолидация.

С оглед на прилагането на същия параграф 2 данните за предприятия, които са свързани с въпросното предприятие, се извличат от счетоводните им отчети и от други техни данни, по възможност консолидирани, ако съществуват такива. Към тях се прибавят пропорционално данните за всяко евентуално предприятие партньор на това свързано предприятие, разположено непосредствено нагоре или надолу от него по веригата, освен ако те не са били вече включени в консолидираните счетоводни отчети с процент, който е поне пропорционален на процента, определен съгласно параграф 2, втора алинея.

4. Когато в консолидираните счетоводни отчети не се съдържат данни за персонала на дадено предприятие, числеността на персонала му се изчислява чрез пропорционално сумиране на данните от неговите предприятия партньори и чрез прибавяне на данните от предприятията, с които въпросното предприятие е свързано.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Информация относно държавните помощи, освободени от задължението за уведомяване съгласно разпоредбите на настоящия регламент, която се предоставя чрез установеното компютърно приложение на Комисията, както е определено в член 11

ЧАСТ I

Референтен номер на помощта	(попълва се от Комисията)	
Държава членка		
Референтен номер на държавата членка		
Регион	Име на региона/регионите (NUTS ⁽¹⁾) 	Статут по отношение на регионалните помощи ⁽²⁾ ☐ Най-отдалечени региони ☐ Малки острови в Егейско море ☐ Друг
Предоставящ помощта орган	Наименование	
	Пощенски адрес	
	URL адрес	
Наименование на мярката за помощ		
Национално правно основание (позоваване на съответната национална официална публикация)		
Електронна препратка към пълния текст на мярката за помощ		
Вид на мярката	☐ Схема	
	☐ Помощ <i>ad hoc</i>	Име на бенефициера и групата ⁽³⁾ , към която принадлежи
Изменение на съществуваща схема за помощ или помощ <i>ad hoc</i>		Референтен номер на помощта, даден от Комисията
	☐ Удължаване	
	☐ Изменение	
Продължителност ⁽⁴⁾	☐ Схема	от дд/мм/гггг до дд/мм/гггг

Дата на предоставяне	☐ Помощ <i>ad hoc</i>	ДД/ММ/ГГГГ
Засегнат/и икономически сектор/и:	☐ Моля, уточнете нивото на групата по NACE ⁽⁵⁾	
Вид бенефициер	☐ МСП	
	☐ Големи предприятия	
Бюджет	<i>Схема:</i> Общ размер ⁽⁶⁾ в национална парична единица ... (цели суми)	
	<i>Помощ ad hoc:</i> Общ размер ⁽⁷⁾ в национална парична единица ... (цели суми)	
	☐ За гаранции ⁽⁸⁾	Национална парична единица... (цели суми)
Инструмент за помощ	☐ Безвъзмездни средства/лихвена субсидия	
	☐ Субсидирани услуги	
	☐ Заем/подлежащи на възстановяване авансови плащания	
	☐ Гаранция (при необходимост с позоваване на решението на Комисията ⁽⁹⁾)	
	☐ Данъчно облекчение или освобождаване от данъци	
	☐ Друго (да се посочи) Да се посочи на коя от следните общи категории съответства най-добре инструментът за помощ от гледна точка на неговия ефект/неговата функция:	
	☐ Безвъзмездни средства ☐ Заем ☐ Гаранция ☐ Данъчно предимство	

☐ Ако има съфинансиране от фонд/фондове на ЕС	Име на фонда/фондовете на ЕС:	Размер на финансирането (по отделни фондове на ЕС)	Национална парична единица... (цели суми)
--	---	--	--

(1) NUTS — Обща класификация на териториалните единици за статистически цели. Обикновено регионът се посочва на ниво 2.

(2) Моля, посочете дали помощта се предоставя в полза на предприятие, извършващо дейност в един от предварително определените региони. В противен случай, моля, изберете полето „Друг“.

(3) За целите на правилата в областта на конкуренцията, определени в Договора, и за целите на настоящия регламент „предприятие“ е субект, който извършва стопанска дейност, независимо от неговия правен статут и начина на неговото финансиране. Съдът на Европейския съюз постанови, че субектите, които са под контрола (въз основа на правно основание или *de facto*) на един и същ субект, следва да се разглеждат като едно предприятие.

(4) Срок, през който предоставящият помощта орган може да се ангажира с предоставянето на помощта.

(5) NACE Rev.2 — Статистическа класификация на икономическите дейности в Европейската общност. Обикновено секторът се определя на ниво група.

(6) В случай на схема за помощ: да се посочи общият размер на планирания бюджет по схемата или прогнозните загуби на данъчни постъпления за цялата ѝ продължителност за всички инструменти за помощ, съдържащи се в схемата.

(7) При предоставяне на помощ *ad hoc*: да се посочи общият размер на помощта или загубите на данъчни постъпления.

(8) В случай на гаранции: да се посочи (максималният) размер на обезпечените заеми.

(9) Ако е уместно, да се посочи решението на Комисията за одобряване на методиката за изчисляване на brutния еквивалент на безвъзмездна помощ в съответствие с член 5, параграф 3, буква в), подточка ii) от настоящия регламент.

ЧАСТ II

Предоставя се чрез установената от Комисията електронна система за уведомяване, посочена в член 11

Моля, посочете разпоредбата от РГОСС, съгласно която мярката за помощ се привежда в действие.

Основни цели (Възможни са множество цели — в този случай да се посочат всички цели.)	Максимален интензитет на помощта в %	Максимален размер на помощта в национална парична единица в цели суми
☐ Помощ за инвестиции в земеделски стопанства във връзка с първичното селскостопанско производство (член 14)		
☐ Помощ за комасация на селскостопанска земя (член 15)		
☐ Помощ за инвестиции, свързани с преместването на селскостопански сгради (член 16)		
☐ Помощ за инвестиции, свързани с преработката на селскостопански продукти и търговията със селскостопански продукти (член 17)		
☐ Помощ за започване на дейност от млади земеделски стопани и помощ за започване на селскостопански дейности (член 18)		
☐ Помощ за започване на дейност за групи производители и организации на производители в селскостопанския сектор (член 19)		
☐ Помощ за участието на производители на селскостопански продукти в схеми за качество (член 20)		
☐ Помощ за обмен на знания и информационни дейности (член 21)		

☐ Помощ за консултантски услуги (член 22)		
☐ Помощ за услуги по заместване в стопанството (член 23)		
☐ Помощ за мерки за насърчаване в полза на селско-стопанските продукти (член 24)		
☐ Помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природно бедствие (член 25)		
	Вид неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие:	☐ слана ☐ буря ☐ градушка ☐ лед ☐ силен или проливен дъжд ☐ ураган ☐ тежка суша ☐ друго Моля, посочете:
	Дата на възникване на събитието:	от дд/мм/гггг до дд/мм/гггг
☐ Помощ за разходите по предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните или нашествия на вредители по растенията и помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от болести по животните или нашествия на вредители по растенията (член 26)		
☐ Помощ за животновъдния сектор и помощ за мъртви животни (член 27)		
☐ Помощ за заплащане на застрахователни премии и за финансови вноски във взаимоспомагателни фондове (член 28)		
☐ Помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от защитени животни (член 29)		
☐ Помощ за съхранение на генетичните ресурси в селското стопанство (член 30)		
☐ Помощ за ангажименти за хуманно отношение към животните (член 31)		
☐ Помощ за сътрудничество в сектора на селското стопанство (член 32)		
☐ Помощ за неблагоприятни условия във връзка със защитени зони по „Натура 2000“ (член 33)		

☐ Помощ за ангажменти в областта на агроекологията и климата (член 33)		
☐ Помощ за биологично земеделие (член 35)		
☐ Помощ за инвестиции в полза на опазването на културното и природното наследство, разположено в земеделски стопанства или в гори (член 36)		
☐ Помощ за отстраняване и компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия в селскостопанския сектор (член 37)	Вид природно бедствие:	☐ земетресение ☐ лавина ☐ свлачище ☐ наводнение ☐ смерч ☐ ураган ☐ вулканично изригване ☐ горски пожар ☐ друго Моля, посочете:
	Дата на възникване на природното бедствие:	от дд/мм/гггг до дд/мм/гггг
☐ Помощ за научноизследователска и развойна дейност в секторите на селското и горското стопанство (член 38)		
☐ Помощ за разходи, направени от предприятия, участващи в проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ (член 39)		
☐ Помощ в ограничен размер за предприятия, ползващи се от проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ (член 40)		
☐ Помощ за залесяване и създаване на гористи местности (член 41)		
☐ Помощ за агро-лесовъдни системи (член 42)		
☐ Помощ за предотвратяване и възстановяване на щети по горите (член 43)		
☐ Помощ за инвестиции за подобряване на устойчивостта и екологичната стойност на горските екосистеми (член 44)		
☐ Помощ за специфични за района неблагоприятни аспекти, произтичащи от някои задължителни изисквания (член 45)		

☐ Помощ за екологични услуги и услуги във връзка с климата в горското стопанство и опазване на горите (член 46)		
☐ Помощ за обмен на знания и информационни дейности в сектора на горското стопанство (член 47)		
☐ Помощ за консултантски услуги в сектора на горското стопанство (член 48)		
☐ Помощ за инвестиции в инфраструктура, свързана с развитието, модернизирването или адаптирането на сектора на горското стопанство (член 49)		
☐ Помощ за инвестиции в лесовъдни технологии и в преработката, в мобилизирането и в търговията с горски продукти (член 50)		
☐ Съхранение на генетичните ресурси в горското стопанство (член 51)		
☐ Помощ за започване на дейност за групи производители и организации на производители в сектора на горското стопанство (член 52)		
☐ Помощ за комасация на горска земя (член 53)		
☐ Помощ за сътрудничество в сектора на горското стопанство (член 54)		
☐ Помощ за основни услуги и инфраструктура в селските райони (член 55)		
☐ Помощ за започване на стопанска дейност за неселскостопански дейности в селските райони (член 56)		
☐ Помощ за ново участие на земеделски стопани в схеми за качество на памук и храни (член 57)		
☐ Помощ за дейности за информиране и насърчаване по отношение на памук и храни, обхванати от схема за качество (член 58)		
☐ Помощ за сътрудничество в селските райони (член 59)		
☐ Помощ за проекти за BOMP (член 60)		
☐ Помощ в ограничен размер за проекти за BOMP (член 61)		

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Разпоредби за публикуване на информация съгласно член 9, параграф 1

Държавите членки създават и поддържат подробен уебсайт за държавна помощ, на който се публикува информацията, посочена в член 9, параграф 1, така че да се осигури лесен достъп до нея. Информацията се публикува във вид на електронна таблица — например във формат CSV или XML — която позволява данните да бъдат търсени, извлечени и лесно публикувани в интернет. Достъп до уебсайта за държавна помощ се предоставя на всяка заинтересована страна без ограничения. За достъп до уебсайта за държавна помощ не се изисква предварителна регистрация като потребител.

За предоставяне на индивидуална помощ се публикува следната информация съгласно член 9, параграф 1, буква в):

- а) референтен номер на помощта ⁽¹⁾;
- б) идентификационен код на бенефициера ⁽²⁾;
- в) вид предприятие (МСП/голямо) към датата на предоставяне на помощта;
- г) регион, в който се намира бенефициерът, на ниво II по NUTS ⁽³⁾ и, ако е приложимо, най-отдалечени региони или малки острови в Егейско море;
- д) сектор на дейност на ниво групи по NACE ⁽⁴⁾;
- е) инструмент за помощ, изразен като цяла стойност в национална парична единица ⁽⁵⁾;
- ж) инструмент за помощ ⁽⁶⁾ (безвъзмездна помощ/лихвена субсидия, заем/възстановяеми аванси/помощ, която подлежи на възстановяване, гаранция, данъчно предимство или освобождаване от данъци, рисково финансиране, други (моля, уточнете);
- з) дата на предоставяне на помощта;
- и) цел на помощта ⁽⁷⁾;
- й) предоставящ помощта орган.

⁽¹⁾ Даден от Комисията в рамките на процедурата съгласно член 9, параграф 1 от настоящия регламент.

⁽²⁾ Като се има предвид законният интерес от прозрачност при предоставянето на информация на обществеността, съпоставяйки нуждите от прозрачност с правата съгласно правилата за защита на данните, Комисията стига до заключението, че публикуването на името на бенефициера на помощта, когато бенефициерът на помощта е физическо или юридическо лице, което има имена на физическо лице, е оправдано (вж. C-92/09, *Volker und Markus Schecke и Eifert*, точка 53) в съответствие с член 49, параграф 1, буква ж) от Регламент (ЕО) № 2016/679. Целта на правилата за прозрачност е осигуряването на по-добро съответствие, по-голяма отчетност, партньорски проверки и в крайна сметка по-ефективни публични разходи. Тази цел взема превес над правата на защита на данните на физическите лица, получаващи публична подкрепа.

⁽³⁾ NUTS — Обща класификация на териториалните единици за статистически цели. Обикновено регионът се посочва на ниво 2.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. за установяване на статистическа класификация на икономическите дейности NACE Rev. 2 (ОВ L 393, 30.12.2006 г., стр. 1).

⁽⁵⁾ Брутен еквивалент на безвъзмездна помощ.

⁽⁶⁾ Ако помощта е отпусната посредством няколко инструмента за помощ, нейният размер се посочва по инструменти за помощ.

⁽⁷⁾ Ако с помощта се преследват няколко цели, размерът на помощта се посочва по цели.